

Rahapelituottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

17.03.2021, 15.30 - 17.03.2021, 15.33

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Eeva
Sukunimi	Nyrövaara
Sähköposti	unifi@unifi.fi
Organisaatio	Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Kokonaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto Unifi ry katsoo, että työryhmän esittämistä neljästä ratkaisuvaihtoehdosta rahapelitoiminnan tuoton järjestämiseksi paras vaihtoehto olisi vaihtoehto 3. kokonaisuudistus. ☐

Uudistusta tehtäessä on tärkeää kiinnittää huomiota seuraaviin näkökulmiin. ☐

Uudistus on taloudellisesti ja periaatteellisesti merkittävä eikä sitä voi toteuttaa ilman huolellista suunnittelua. Pitemmällä aikajänteellä yleiskatteellisuus on hyvä tavoite. Kaikkia osapuolia koskevat suhteet voidaan todennäköisesti parhaiten ratkaista ottamalla lähtökohdaksi kokonaisuudistus ja varaamalla sen valmisteluun riittävästi aikaa ja voimavaroja. Unifi pitää ehdotettua aikataulua (2024) realistisena. ☐

Unifi katsoo, että kokonaisuudistuksen edut ovat raportissakin mainitut julkisten menojen kohdentaminen tehokkaasti ja läpinäkyvästi, menokehityksen avulla tapahtuva rahoituksen suunnitelmallisuus, vakaus ja pitkäjänteisyys sekä julkisen rahoituksen ja avustustoiminnan vaikuttavuutta. ☐

Unifi korostaa, että juuri rahoituksen suunnitelmallisuus, vakaus ja pitkäjänteisyys ovat edellytys korkeatasoiselle ja vaikuttavalle tutkimukselle. Rahapelitoiminnan muutokset ja niistä seuraavat uudistukset eivät saa johtaa laadukkaan ja uudistumista tukevan tutkimuksen vähenemiseen. Tutkimukseen kohdennettavan ja tutkimusinfrastruktuurien rahoituksen tulee säilyä vähintään nykyisellä tasolla myös jatkossa. ☐

Rahoituskehityksen vakaus on perusedellytys yliopistojen korkeatasoiselle tutkimukselle ja taiteelliselle toiminnalle. Tässä yhteydessä yliopistoille on tärkeää, että Suomen Akatemialle valtion talousarviossa vuosittain osoitettava myöntövaltuus säilyy vakaana ja ennakoitavana. Uudistus ei saa johtaa Suomen Akatemian rahoituksen heikkenemiseen. ☐

Unifi pitää tärkeänä työtä, jota veikkausvoittovaroin on toteutettu Tieteellisten seurain valtuuskunnassa (TSV) ja sen yhteydessä. TSV ja sen yhteydessä toimivat neuvottelukunnat edistävät tieteen ja tutkitun tiedon vastuullisuutta, saatavuutta ja korkeaa laatua tiedeyhteisössä ja kansalaisyhteiskunnassa. ☐

Rahapeliottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

17.03.2021, 12.18 - 17.03.2021, 12.42

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Tuija
Sukunimi	Brax
Sähköposti	Tuija.brax@sydanliitto.fi
Organisaatio	Suomen Sydänliitto

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Pelihaittoihin puuttuminen on välttämätöntä ja jo tehtyä työtä haittojen vähentämiseksi on jatkettava. Pelimonopolin turvaaminen on osa pelihaittojen optimaalista vähentämistä. Pelihaittojen torjunnan näkökulmasta annetuilla vaihtoehdoilla ei ole eroa, vaan ne kaikki mahdollistavat tarvittavat toimet. ☐

Sosiaali- ja terveystieteiden avustussasioiden neuvottelukunta, jonka pj. olen, on lausunut nyt kysyttävästä asiasta 17.12. 2020 seuraavasti: "Neuvottelukunta katsoo avustusvarojen vähentyessä, että avustustoiminnassa tulee keskittyä järjestöjen perustoimintaedellytysten turvaamiseen ja rahoituksen ennakoitavuuteen. Neuvottelukunta pitää tärkeänä, että avustusehdotus pohjautuu kokonaiskuvaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tarpeista. Neuvottelukunta katsoo, että tavoitteena olisi hyvä olla laajemmat avustuskohteet, jolloin niiden käyttö olisi joustavampaa. Avustettavissa toiminnoissa tulee painottaa niiden kestävyyttä rahoituskauden jälkeen. Mikäli niin sanottuja rajapintakohteita (myöh. tässä lausunnossa "julkisen vallan vastuulle kuuluvia palveluita") siirretään toisaalle rahoitettavaksi jo aiemmin esittämämme mukaisesti, se tulee tehdä hallitusti niin, etteivät haavoittuvimmat kohde-ryhmät jää muutostilanteessa ilman palvelua. Neuvottelukunta painottaa, että peliyhtiöiden yhdistämisessä sovittua jakosuhdelakia tulee noudattaa jatkossakin." ☐

Kokouksessaan 4.3. 2021, jolloin nyt lausuttavana oleva mietintö oli jo julkaistu, neuvottelukunta uudisti aiemman lausuntonsa ja korosti, että STEAn avustamien järjestöjen osalta vaikuttavuuden arviointia on tehty jo pitkään ja sitä edelleen kehitetään. Neuvottelukunta pitää vaikuttavuuden arviointia erittäin tärkeänä. ☐

Neuvottelukunnan kantana on täten koko ajan ollut nyt ns. osittaisuudistuksen nimellä kulkeva vaihtoehto, jossa julkisen vallan vastuulle kuuluvat palvelut rahoitetaan jatkossa valtion budjetista ja varsinainen järjestötoiminta, ml. mm. vertaistuki, vaikuttamistyö ja erilainen arjessa kohtaaminen, rahoitettaisiin osaltaan Veikkaus-voittovaroista. ☐

Neuvottelukunta on myötävaikuttanut jo aiemmin siihen, että STM on teettänyt ulkopuolisen selvityksen näistä julkisen vallan vastuulla olevista palveluista. Tämän pohjalta on STEAn virkamiehet virkamiesvastuulla tehneet yksityiskohtaisen listan näistä rahoituskohteista, joiden yhteenlaskettu summa on 37 373 301 euroa. (Lisäksi sotaveteraanien mitä tärkeimmän tuen rahoitus tulee poistumaan tästä rahoituksesta sitten joskus, kun sen saajia ei enää ole.) Kyseinen selvitys on toimitettu Liikasen työryhmälle, joten julkisuudessa esitetyt arviot, että osittaisuudistus vaatisi vielä suuren juridishallinnollisen työn, jossa perata, mitkä julkisen vastuulla olevat palvelut

tulisi siirtää varsinaiseen budjettirahoitukseen, ei STEA-avustusten osalta pidä lainkaan paikkaansa. □

Koska minulle on kerrottu, että ns. kokonaisuudistuksen puolesta on taustalla mainittu mm. käsitys osauudistuksen hallinnollisesta vaativuudesta, on vielä syytä tuoda esille, että vaikka OKM:n avustusten puolella tämä valmistelutyö on ehkä vielä tekemättä tai kesken, ei ns. kokonaisuudistus lopulta vähennä tätä työtä lainkaan, sillä myös siirtyminen budjettiraamien ja valtion budjetin piiriin tulee teettämään yhtä lailla työtä. Ajatus siitä, että nykyisin Veikkaus-voittovaroista rahoitettavat julkisen vallan vastuulla olevat toiminnot ja varsinaisen kansalaisjärjestötyön moninaisten muotojen valtionavustus voisivat jatkaa sellaisenaan valtion budjetissa yhtenä omana pääluokkana ilman että niiden juridinen yhteys muihin julkisen vallan vastuulla oleviin palveluihin tai kuntien valtionapuihin budjettikirjan pääluokissa perattaisiin, on budjettilakien puitteissa mahdoton. □

Näin ollen kokonaisuudistuksen ja osauudistuksen välillä ei tosiasiaassa ole eroa hallinnollisen taakan näkökulmasta.

En osaa sanoa, johtaako tämä minulle kuvattu virhepäätelmä osauudistuksen vaikeudesta myös toiseen hämmentävään puutteeseen työryhmän työssä. Siinä ei nimittäin lainkaan analysoida kokonaisuudistusmallin johtavan todennäköisesti siihen, että järjestötoiminnalta leikataan suhteellisesti huomattavasti enemmän kuin mitä Veikkauksen tuottoalenema on, koska julkisen vallan vastuulla olevia palveluita tuskin voi vastaavalla tavalla leikata Veikkauksen tuottoalenemaperusteella. Kokonaisuudistus nyt esitetyssä muodossa on omiaan johtamaan järjestöavustusten suurempaan leikkaukseen kuin mitä taustalle annettu oletama Veikkauksen tuloutuksesta antaa syytä, vaikka tätä ei mietinnössä sanota. □

Kuitenkin tärkein syy osauudistuksen puolesta ainakin terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen osalta on käynnissä oleva sote-uudistus. Neuvottelukuntamme on pitänyt perusteltuna STM:n ja STEAn linjausta, että STEA-rahoituksen yksi viime vuosien painopiste on ollut järjestöjen työn ohjaaminen yhteistyöhön tulevien sote-rakenteiden kanssa ja puitteissa. □

On käynyt selväksi, että tämä soten ns. hyte-osuus vaatii vielä aika ison työn sekä maan hallitukselta, THL:ltä että hyvinvointialueilta ja kunnilta sekä järjestöiltä. Tätä työtä ollaan parhaillaan tekemässä, mutta osa siitä on valmistumassa vasta lähivuosina, kun uudistuksen raamillat ovat ensin hyväksytyt eduskunnassa. Osauudistusta - tai jos siihen ollaan menossa, myös kokonaisuudistusta - on vastuutonta ja vaarallista tehdä ilman että samaan aikaan tarkastellaan myös hyte-työn tulevia rakenteita ja rahoitusta sote-uudistuksessa. □

Osa-uudistukseen olisikin sen valmistelun alusta asti kytkettävä myös sote-uudistuksen mukanaan tuomat muutokset järjestöjen hyte-työn rahoitukseen paikallisella tasolla. Olen selvityshenkilönä raportissani STM 26/2018 kuvannut, kuinka usein järjestöjen tekemän hyte-työn rahoituksesta yli viidennes ja joskus jopa puolet tulee kunnilta tai kuntayhtymiltä. Tätä kirjoittaessa on yhä vielä hyvin epäselvää, miten tuo rahoitus ja sen yhteys STEA-rahoitukseen tullaan nykyisessä sote-uudistuksessa järjestämään. □

Koko sote-uudistuksen tärkein tavoite on saada painopiste siirtymään korjaavista, usein pistemäisistä, liian myöhään annettavista ja kallista palveluista ennaltaehkäisevään ja/tai varhaiseen ja monialaiseen palveluun tai järjestöjen vertaistuki- ja vapaaehtoistointaan. Tässä muutoksessa STEA-rahoituksen piirissä olevat järjestöt ovat aivan keskeisiä, mikä on julkilausuttu myös sote-uudistusta koskevien hallituksenesitysten yleis- ja pykäläkohtaisissa perusteluissa sekä esittelypuheissa. □

On ymmärrettävää, että valtiovallan on reagoitava Veikkauksen tuottoalenemaan ja järjestöjen on siinä missä koko suomalaisen yhteiskunnan osattava sopeutua tarpeisiin tehostaa ja rajata toimintojaan ja etsiä uusia rahoitusmuotoja, mutta tämän muutosprosessin valmistelua ei sote-puolella kerta kaikkiaan voi tehdä ilman kokonaisarviota sekä Veikkaus-voittojen alenemasta, mahdollisista kompensatioista ja sote-uudistukseen vasta rakenteilla olevista järjestöjen avustuksista ja rooleista. Tämä voidaan parhaiten tehdä osittaisuudistusvaihtoehdon pohjalta aloitettavalla valmistelutyöllä, jossa otetaan huomioon myös Sote-uudistus. □

Tämän valmistelutyön ajan on selvää myös, ettei hyte-työ kestä tilannetta, jossa Veikkaus-tuottojen alenemaa ei jossain määrin vielä kompensoida valtion budjetista lähivuosina. En jaksa uskoa, että juuri tässä vaiheessa sote-uudistusta on järkevää romahduttaa sote-järjestöjen rahoitus ja viedä uskottavuus koko siltä osalta hallituksen sote-esityksiä, joissa nimenomaan on rakennettu järjestöjen työn tai järjestöjen kanssa tehtävän yhteistyön varaan. □

Lopuksi vielä kerran: Neuvottelukunta pitää erittäin tärkeänä että järjestöjen työtä arvioidaan sen vaikuttavuuden suhteen. On hienoa, että Liikasen työryhmä korosti tätä mietinnössään. Neuvottelukunta on pitänyt niin ikään tärkeänä, että järjestöjen rahoituksen ja vaikuttavuuden arvioinnin pohjaksi muodostetaan ylivaalikautinen tilannekuva, jota vasten voidaan arvioida sekä järjestöjen työn tehokkuutta ja vaikuttavuutta että myös julkisen rahoituksen tehokkuutta ja vaikuttavuutta. Olisi arvokasta jos Liikasen työryhmän jatkotyössä myös tämä tarve tilannekuvan muodostamisesta otettaisiin huomioon.

Rahapelituottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

18.03.2021, 13.40 - 18.03.2021, 13.49

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Tove
Sukunimi	Ekman
Sähköposti	tove.ekman@instituutit.fi
Organisaatio	Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Kokonaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Tämän lausunnon tueksi Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry järjesti keskustelu- ja kuulemistilaisuuden kaikille kulttuuri- ja tiedeinstituuteille sekä niiden taustaorganisaatioille. Instituuttiverkosto asettui yksimielisesti selvitysryhmän kolmannen vaihtoehdon, eli kokonaisuudistuksen, taakse. ☐

Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituuttiverkoston kuuluu 17 eri puolilla maailmaa sijaitsevaa instituuttia, jotka edistävät suomalaisen taiteen, kulttuurin ja tieteen kansainvälistä liikkuvuutta, näkyvyyttä ja yhteistyötä. Instituutit ovat itsenäisiä asiantuntijaorganisaatioita, jotka tekevät keskenään tiivistä yhteistyötä. Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry (SKTI) vahvistaa instituuttien keskinäistä yhteistyötä sekä avustaa instituutteja kotimaan viestinnässä, edunvalvonnassa ja hallintopalveluissa. ☐

Instituuttien ja SKTI:n yleisavustukset tulevat tällä hetkellä rahapelitoiminnan tuotoista, mutta niitä myönnettiin vuoteen 2014 asti yleisistä budjettivaroista. Myös tämän takia instituuttiverkosto näkee siirtymisen yleisiin budjettivarioihin luonnollisena ratkaisuna rahapelituottojen vähennyttä. Instituuttiverkoston näkemyksen mukaan neljännessä vaihtoehdossa olisi luonnollista, että instituutit siirrettään kehysbudjetointiin, mutta neljännessä vaihtoehdossa koettiin eettisesti ongelmalliseksi kytkös rahapelitoimintaan, vaikka siinä instituutit siirrettäisiin kehysbudjetointiin. ☐

Kulttuuri- ja tiedeinstituuttiverkosto näkee, että kolmas vaihtoehto on kestävin ja selkein ratkaisu, jonka myötä on mahdollista lisätä instituuttien ja koko toimialan työn pitkäjänteisyyttä. Kehysbudjetointiin siirtyminen lisää avustuksen saajien työn ennustettavuutta ja helpottaa strategista suunnittelua. Instituuttiverkosto haluaa vahvasti korostaa kulttuurin ja tieteen yhteiskunnallista merkitystä; rahoituksen siirtyminen valtion budjettiin ei saa tarkoittaa sitä, että vaihtuvat poliittiset voimasuhteet heiluttavat painotuksia. Ennustettavuuden tulee säilyä myös hallituskausien yli. ☐

Instituutit toivovat, että rahoitusuudistus mahdollistaisi monivuotisia yleisavustuksia. Sitä kautta strateginen suunnittelu helpottuu ja toiminnan vaikuttavuus ja tehokkuus paranevat entisestään. Kulttuuri- ja tiedeinstituutit tekevät vuosittain yhteistyötä yhteensä noin 900 yhteistyökumppanin kanssa, ja toiminnan lyhyt suunnittelukaari vaikeuttaa kumppanuuksien luomista ja lisärahoituksen hakemista kohdemaissa. ☐

Instituutit saavat projekteilleen rahoitusta myös kulttuuria ja tiedettä tukevilta säätiöiltä, yrityksiltä sekä kotimaisilta ja ulkomaisilta yhteistyökumppaneilta. Instituuttien in kind -tulot ovat merkittävät. Instituuttien toiminnalla on myös

työllistävä vaikutus. Rahoitusuudistuksen myötä instituuttiverkosto toivoo, että selvitetään erilaisia kannustinmalleja. Nykyinen järjestelmä ei juuri kannusta yksityisen rahoituksen keräämiseen eikä taloudellisesti kannattavaa ja kustannustehokasta toimintaa palkita. □

Instituuttiverkosto ei kannata työryhmän toista vaihtoehtoa, koska uudistuksen onnistumisen edellytyksenä on huolellinen valmistelutyö, jossa ratkaisuja harkitaan tarkasti ja edunsaajia kuullen. Siirtymäaika on siksi välttämätön. Siirtymäajan 2022–2023 rahoitus herättää kuitenkin suurta huolta. Koronapandemia on kurittanut varsinkin kulttuurialaa ennenäkemättömällä tavalla, ja yllättävät rahoitusleikkaukset ensi vuodelle olisivat tuhoisia. Kulttuuri- ja tiedeinstituutit haluavat korostaa, että ne toimivat jo tällä hetkellä varsin kustannustehokkaasti ja tavoitteellisesti. Äkillisiä sopeutumistoimia ei ole mahdollista tehdä ilman tuntuvia vaikutuksia toimintaan ja organisaatioiden rakenteisiin. Koronapandemia on entisestään tiivistänyt instituuttiverkoston sisäistä yhteistyötä ja tuonut mukanaan lisää synergiaetuja, kuten uusia kansainvälisiä yhteishankkeita. Digiloikka on ollut nopea. □

13 kulttuuri-instituutin ja neljän tiedeinstituutin yleisavustukset myönnetään eri momenteilta, ja SKTI haluaa korostaa koko instituuttiverkoston tasavertaisen kohtelun tärkeyttä. Kaikki 17 instituuttia tekee tiivistä yhteistyötä keskenään, ja niiden yhteistyöorganisaation SKTI:n tehtävä on tukea koko instituuttiverkostoa tasavertaisesti. □

Itsenäiset kulttuuri- ja tiedeinstituutit ovat osa suomalaista kansalaisyhteiskuntaa. Ne ovat osoittaneet, että toimintamalli on kustannustehokas, samalla mahdollista nopeaa kehittymistä ja uudistumista. Instituuttien autonomia on turvattava rahoitusuudistuksessa. Avoin ja toimiva vuoropuhelu rahoitusta myöntävän opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa on instituuteille tärkeää myös jatkossa. □

Rahapelituottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

18.03.2021, 15.29 - 18.03.2021, 15.31

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Tommi
Sukunimi	Saarikivi
Sähköposti	tommi.saarikivi@suomenteatterit.fi
Organisaatio	Suomen Teatterit ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Kokonaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Suomen teatterit ry katsoo, että keskeistä veikkausvoittovarojen tuottoihin syntyneen aleneman huomioimisessa edunsaaja-alojen rahoituksessa on näiden yleishyödyllisesti ja yhteiskunnalle tärkeitten sektoreiden toiminnan ja vaikuttavuuden turvaaminen ja varmistaminen tulevaisuudessakin. Alojen rahoituksella on historiallinen kohtalonyhteys rahapelitoiminnan tuottoihin, mutta kulttuurin, liikunnan, nuorisotyön ja tieteen merkitys sivistys- ja hyvinvointiyhteiskunnalle ei vaihtele sen mukaan miten rahapelituotot kehittyvät. □

□
Veikkauksen tuotoilla perinteisesti rahoitettujen alojen positiiviset vaikutukset yhteiskunnassa eivät seuraa pelimarkkinoiden kehitystrendejä. Kansalaisten hyvinvointia ja elämänlaatua monin tavoin edustavat alat tarvitsevat vähintään nykyisen tasoisen perusrahoituksen tulevaisuudessakin nyt valitusta uudesta alojen julkisen rahoituksen sääntelyrakenteesta riippumatta. □

□
On varmasti koittanut jo korkea aika arvioida edellytykset erottaa pelihaittojen ehkäisyyn tähtäävä uhkapelipolitiikka keskustelusta kulttuurin, liikunnan, nuorisotyön ja tieteen merkityksestä suomalaisessa yhteiskunnassa. Siksi Liikasen selvitysryhmän vaihtoehto kolme ja sen mukainen hallittu kokonaisuudistus veikkausvoittovaroihin syntyneen tuottovajeen synnyttämän alojen julkisen rahoitushaasteen ratkaisemiseksi on tarjotuista vaihtoehdoista pitkällä tähtäimellä kestävin. □

□
Selvää kuitenkin on, että kokonaisuudistuksen toteuttaminen niin, että Veikkauksen tuotoilla rahoitettujen monenlaisten yhteiskunnalle tärkeiden toimintojen jatkuvuus ja vaikuttavuus eivät tulevaisuudessa vaarannu, edellyttää huolellista kokonaisarviota ja uudistuksen riittävän perusteellista jatkovalmistelua.

Rahapelituoittoa alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

15.03.2021, 09.25 - 15.03.2021, 10.12

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Timo
Sukunimi	Ertola
Sähköposti	timo.ertola@minedu.fi
Organisaatio	OKM

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Kokonaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

No answers

Rahapeliottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

18.03.2021, 16.01 - 18.03.2021, 16.22

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Tiina
Sukunimi	Merisalo
Sähköposti	tiina.merisalo@museovirasto.fi
Organisaatio	Museovirasto

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Kokonaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Museovirasto pitää annetuista vaihtoehdoista parhaimpana vaihtoehtoa 3 eli kokonaisuudistusta, mutta myös pitää myös vaihtoehtoa 4 mahdollisena. On erittäin tärkeää, että ratkaisuvaihtoehto on ennustettava ja pitkäjänteinen. Tämä on edunsaajien ja avustusjärjestelmän kannalta toivottavaa. Myös yhteiskuntavastuun näkökulma on keskeinen: rahapelien ja edunsaajien välinen kytkös on hyvä purkaa. Parhain olisi vaihtoehto, jossa rahoitus siirretään budjettikehykseen ja turvataan rahoituksen taso ja jako pitkäjänteisesti. Museovirasto toivoo, että hallitusohjelmassakin mainittu kompensatio edunsaajille toteutuu täysimääräisenä ja rahoituksen taso turvataan vähintäänkin nykytasolle. ☐

Kulttuurin ja taiteen rahoituksen selkeyttäminen on hyvä yleistavoite. Kaikkien ns. lakisääteisten palveluiden ja toimintojen rahoituksen tulisi olla yleiskatteellisen budjetin puolella. Museoviraston näkemyksen mukaan keskeistä on turvata uudistuksessa kulttuurilaitosten valtionosuuksien ja lakisääteisiin velvoitteisiin kuuluvan rahoituksen siirtäminen budjettirahoituksen piiriin ja luoda näille vakaa ja ennustettava taso. Museoiden valtionosuusjärjestelmä on vastikään uudistettu menestyksekkäästi, ja sen tulosten turvaaminen ja vahvistaminen on tärkeää, vielä aiempaa enemmän koronapandemian kuritettua alaa. ☐

Museovirasto vastaa valtion talousarviossa sille osoitettujen valtionavustusten jakamisesta. Avustuksilla ja niihin kytkeytyvällä ohjauksella ja neuvonnalla vaikutetaan laajasti kansallisen kulttuuriperinnön ja kulttuuriperintökohteiden asianmukaiseen hoitoon ja ylläpitoon, perinteisten taitojen säilymiseen, museoiden toiminnan innovatiiviseen kehittymiseen sekä yhdistys- ja järjestötoimintaan perustuvan perinteen tallennukseen. Avustusten taso on ollut tarpeeseen ja haettuun kokonaissummaan nähden matala. Vuodelle 2021 osoitettu rahapeliottojen alenemasta johtunut leikkaus kavensi avustuksia entisestään. ☐

Museoviraston jakamien avustusten taustalla on lainsäädännön velvoitteita: esimerkiksi rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain mukaan Museovirasto voi myöntää suojeltavaksi määrätyn rakennuksen omistajalle valtion talousarvion rajoissa avustusta rakennuksen hoitoa ja kunnossapitoa varten. ☐

Museoviraston jakamilla avustuksilla on suuri merkitys niiden edunsaajille, ja ne tukevat osaltaan kulttuurin perustan elinvoimaisuutta ja kaikkien väestöryhmien mahdollisuuksia osallistua kulttuuriin sekä esimerkiksi korjausalan työllisyyttä ja elinkeinotoimintaa. Avustuksilla edistetään mm. kulttuuriympäristöstrategian, museopoliittisen ohjelman, maailmanperintöstrategian ja kansainvälisten sopimusten toimeenpanoa. Kestävä

kehitys on ollut viime vuodesta lähtien avustusten jaon läpäisevä näkökulma. □

Museovirasto toivoo uudistuksen jatkollekin huolellista ja avointa valmistelua ja on valmis osallistumaan siihen. □

Rahapeliteuttojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

17.03.2021, 10.08 - 17.03.2021, 10.16

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Sinikka
Sukunimi	Aapola-Kari
Sähköposti	sinikka.aapola-kari@nuorisotutkimus.fi
Organisaatio	Nuorisotutkimusseura ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Kokonaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Nuorisoalan näkökulmasta olennaiset kysymykset ovat rahoituksen tason turvaaminen tavalla, joka mahdollistaa avustuksista riippuvaisille järjestöille pitkän tähtäimen toiminnan suunnittelun. Käytännössä tämä edellyttää vaihtoehtoa kolme eli kokonaisuudistusta, jotta rahoitus voidaan turvata ja mahdolliset muutokset eivät tule liian yllättäen. Ja lisäksi tietysti tulisi käydä yhteiskunnallinen keskustelu, jossa eri avustuksen saajat, sosiaali-, terveys-, liikunta-, kulttuuri- ja nuorisopuolelta voisivat tuoda omat näkemyksensä esiin, kuten myös väestöryhmät, joita nämä edustavat ja tukevat; myös nuoria tulee kuulla nuorisoalan rahoitusta uudistettaessa. ☐

Kytkeä kansalaisyhteiskunnan tukemisen ja veikkausvarojen välillä on ongelmallinen erityisesti tilanteessa, jossa pelimonopolin yhteiskunnallinen oikeutus on vähenemässä. Rahoituksen siirtäminen valtion budjettiin eli vahvemmin poliittiseen ohjaukseen voi myös tuoda omat ongelmansa, ja järjestöjen riippuvuus valtion rahoituksesta ei ole ongelmatonta sekään. Näköpiirissä ei kuitenkaan ole parempaa vaihtoehtoa. Siksi siirto yleiskattavuuteen tulisi tehdä harkinnan jälkeen. Mikäli uudistus toteutetaan pikaisesti ja ilman perusteellista yhteiskunnallista keskustelua, on iso riski, että kansalaisyhteiskunnan kannalta merkittäviä toimintoja jää rahoittamatta ja mahdollisesti haavoittuvat ryhmät jäävät vaille tukea. ☐

Rahapeli tuottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

12.03.2021, 15.06 - 12.03.2021, 17.15

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Sari
Sukunimi	Aalto-Matturi
Sähköposti	sari.aalto-matturi@mieli.fi
Organisaatio	MIELI Suomen Mielenterveys ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Nyt tehtävät ratkaisut kansalaisjärjestöjen rahoitukseen liittyen eivät ole vain taloudellisia päätöksiä vaan ohjaavat järjestökentän kehitystä. Yleiskatteelliseen budjettiin ja menokehyykseen siirtyminen merkitsisi merkittävää muutosta kansalaisyhteiskunnan asemaan suhteessa poliittiseen järjestelmään ja julkiseen ohjaukseen. Suomalainen järjestöjen toiminnan rahoitusjärjestelmä on ollut mahdollistamassa kansalaisyhteiskunnan elinvoimaisuutta ja tätä kautta myös vahvaa osallistuvaa demokratiaa ja yhteiskuntarauhaa. Julkinen rahoitus tuo väistämättä järjestöjen toimintaan julkista ohjausta ja vallankäyttöä, mutta rahapeli tuottojen korvamerkkiin perustuva rahoitusjärjestelmä toimii autonomiaa turvaavana rakenteena. Mallissa on voitu tasapainottaa julkisen rahoituksen käytön vastuullisuus ja kansalaisyhteiskunnan autonominen mahdollisuus suunnata rahoituksen tuella toimintaansa sinne, missä järjestöt näkevät sitä tarvittavan. Budjettirahoitukseen siirtyminen muuttaisi tätä tasapainoa olennaisesti. □

Lausunnolla olevassa raportissa on tuotu esille tärkeitä näkökohtia esimerkiksi juuri järjestöjen autonomian turvaamiseen liittyen. On jossain määrin huolestuttavaa, että kansalaisyhteiskunnan kuvaamiseen on raportissa valittu luokittelu, jossa sosiaali- ja terveysjärjestöjen katsotaan toimivan vapaan kansalaisyhteiskunnan laita-alueella, julkisesta sektorista riippuvaisina palveluntuottajina, joissa osallisuus on lähinnä näennäistä. Esimerkiksi MIELI Suomen Mielenterveys ry valtakunnallisena sote-järjestönä ei ole palveluntuottajajärjestö, vaan järjestön tehtävänä mielenterveyden edistäjänä ja ongelmien ehkäisijänä on kehittäminen, yhteiskunnallinen vaikuttaminen sekä matalan kynnyksen tuen tarjoaminen ammattilaisten ja vapaaehtoisten yhteistyönä. Tunnistamme kuitenkin kehityksen, jossa kansalaisjärjestöjen ominaisluonne usein jää tunnistamatta ja järjestöt ajatellaan joko osaksi julkista tai yrityssektoria. Tätä kehitystä vasten, ja raportissa esitettyä ajatusta sote-järjestöistä julkisen sektorin jatkeena, kaikki toimet, joissa julkinen valta pyrkii edelleen lisäämään vaikutusvaltaansa suhteessa kansalaisyhteiskuntaan ja näin kaventamaan aitoa kansalaisyhteiskuntaa, ovat huolestuttavia ja niistä tulisi aktiivisesti pidättäytyä. □

□
Rahapeli tuottojen kanavoiminen kansalaisjärjestöjen kautta väestön hyvinvointiin, terveyteen ja osallisuuteen on arvokas ja säilyttämisen arvoinen malli. Raportti pohtii, onko pelihaittojen ja järjestörahoituksen välillä eettinen ristiriita. Vaikka tätä kysymystä ovat pohtineet monet aidosti pelihaittoista huolta kantavat tahot, on huomionarvoista, että iso osa ko. kritiikistä tulee toimijoilta, jotka samalla peräävät yksinoikeusjärjestelmän lakkauttamista ja sitä kautta siirtymistä järjestelmään, jossa rahapeli toimialan tuotot ohjautuvat yhtiöiden yksityisille omistajille. On erittäin tärkeää, että toimia pelihaittojen ehkäisemiseksi ja peliongelmissa kärsivien tukemiseksi jatketaan. Perimmältään

ristiriita rahoituksen lähteen ja minkään käyttökohteen välillä ei kuitenkaan poistu, mikäli rahapelaamista Suomessa ei sitten estetä kokonaan. ☐

Haittoja sisältävän toimialan tuottojen kanavoiminen valtion yleishyödylliseen budjettiin ei poistaisi ristiriitaa, että peliongelmissa kärsivien ihmisten pelaamaa rahaa käytetään yhteiskunnan toimintojen rahoittamiseen. Siirto yleiskatteelliseen budjettiin ei myöskään vähentäisi valtion-omistajan intressiä yksinoikeusjärjestelmän tuottoihin. Riippumatta siitä, kanavoituuko rahoitus kansalaisjärjestöjen toimintaan vai muihin menokohteisiin, se on osa talouden kokonaisuutta, johon valtiolla on intressi. Merkittävä keino taloudellisen intressin ja pelihaittojen vastuullisessa yhteensovittamisessa on ulkomaille tapahtuvan pelaamisen ja rahansiirtojen estäminen. Järjestörahoituksen rakenteiden muuttaminen ei auta haittojen ehkäisyssä. ☐

Työryhmä pohtii, mitä menokohteita nelosvaihtoehdossa voitaisiin siirtää pois rahapelituotoista ja mistä ne rahoitettaisiin. Ongelma on kuitenkin täysin sama kolmosvaihtoehdossa, jossa tuotot siirtyvät yleiskatteelliseen budjettiin, ja tuota rahaa, tai jotain muuta valtion kassaan kertyvää tuottoa, kanavoidaan toimintoihin, jotka nyt rahoitetaan rahapelituotoista. Molemmissa tapauksissa joudutaan löytämään sama määrä resursseja ko. toimintojen rahoittamiseen. ☐

Nelosvaihtoehto mahdollistaisi paluun juurille, jossa rahapelituotoilla rahoitettiin nimenomaan kansalaisjärjestöjen toimintaa, eikä esimerkiksi valtion laitosten ja kuntien toimintaa tai yritystukia. Näiden menokohtien siirtäminen valtion menokehukseen ja rahapelituottojen kanavointi järjestöjen toimintaedellytyksiin selkeyttäisi järjestelmää ja säilyttäisi nykyjärjestelmän edut elinvoimaisen kansalaisyhteiskunnan mahdollistajana. ☐

Tasoa määriteltäessä on tärkeää, että päätöstä tukemaan tehdään huolellinen hyvinvointivaikutusten arviointi. Järjestöjen sijaan järjestelmällä rahoitetaan sitä tukea ja apua, hyvinvointia ja osallisuutta, jota järjestöt ovat tuottaneet yhteiskuntaan myös esimerkiksi koronakriisin aikana.

Rahapelituottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

17.03.2021, 14.47 - 17.03.2021, 14.50

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Samuli
Sukunimi	Maxenius
Sähköposti	samuli.maxenius@arene.fi
Organisaatio	Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Muu, mikä?

Emme ota asiaan kantaa

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvostolla ei ole kantaa siihen, miten nykyisin rahapelituottoja saavien edunsaajien rahoitus tulisi jatkossa järjestää. Mahdollisten muutosten osalta on kuitenkin keskeistä, että nykyisten edunsaajien sekä tutkimuksen ja tieteen rahoitus varmistetaan muutosten yhteydessä. □

Edunsaajien asema rahoituksen muutoksissa □

Taiteen, kulttuurin, liikunnan sekä sosiaali- ja terveysalan edunsaajien toiminnalle rahapelituottojen merkitys on keskeinen. Vaikka näille aloille kohdistetuilla rahapelituotoilla ei rahoiteta suoraan ammattikorkeakoulujen toimintaan, vaikuttavat rahoitusmallien muutokset ja erityisesti mahdolliset rahoituksen leikkaukset merkittäväällä tavalla myös ammattikorkeakoulujen toimintaan. Monet rahapelituottojen edunsaajat ovat ammattikorkeakouluille merkittäviä kumppaneita niin koulutustoiminnassa kuin tutkimus- ja kehittämistoiminnassa. Arene pitää tärkeänä, että näiden alojen rahoitus turvataan riippumatta mahdollisista muutoksista rahoituksen jakotavassa. □

Tutkimuksen ja tieteen rahoitus □

Ammattikorkeakoulujen oman toiminnan kannalta rahapelituottojen käyttökohtaista tärkein on tutkimukseen kohdistettu rahoitus. Vuosien 2017–2020 aikana rahapelituotoista on kohdistettu vuosittain noin 100 miljoonaa euroa tieteelliseen toimintaan. Tästä summasta valtaosa, eli noin 70 miljoonaa euroa, on jaettu Suomen Akatemian kautta tutkimushankkeiden rahoittamiseen ja tieteellisen tutkimuksen edistämiseen. □

Arene edellyttää, ettei rahapelituottojen mahdollinen siirtäminen valtion budjettiin ja rahoituksen siirtäminen osaksi yleiskatteellista valtion budjettirahoitusta saa vaikuttaa TKI-toimintaan käytetyn julkisen rahoituksen määrään. Maan hallitus on sitoutunut TKI-tiekartassa tavoitteeseen, jossa TKI-menojen osuus on tarkoitus nostaa 4 % bruttokansantuotteesta. Tämän rahoituslähteen merkittävä leikkaus vaikeuttaisi tuota tavoitetta ja samalla antaisi signaalin yksityisille toimijoille, että julkisesta lupauksestaan huolimatta valtio on vetäytymässä rahoitusosuudestaan. □

Rahapelituotoista tutkimukseen kohdistettu rahoitus on suuntautunut nykyisin pitkälti yliopistojen ja tutkimuslaitosten tekemään tutkimukseen, eikä ammattikorkeakoulujen tekemällä yrityksillä ja työelämällä tukevalla

nopeavaikutteisella soveltavalla tutkimuksella ole ollut mahdollista hyödyntää rahoitusta. Arene esittää, että jatkossa rahapelituotoista tutkimukseen ja tieteeseen ohjattua rahoitus kohdistetaan nykyistä enemmän soveltavan tutkimuksen ja kehittämistyön tekemiseen. □

Rahapeliuottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

18.03.2021, 08.20 - 18.03.2021, 08.28

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Sami
Sukunimi	Kauhanen
Sähköposti	sami.kauhanen@hippos.fi
Organisaatio	Suomen Hippos ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Suomen Hippos ry hevoskasvatuksen ja raviurheilun keskusjärjestönä Suomessa kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto asiassa. ☐

Lausuntomme: ☐

☐

Rahapelaamisen toimintakenttä on kokenut suuren muutoksen vuodesta 2017 alkaen, jolloin kokonaan valtion omistama vedonlyöntiyhtiö on saanut ainoana toimijana luvan harjoittaa vedonlyöntiä Suomessa. Tämä uusi yhtiö otti haltuunsa myös raviurheiluun liittyvän vedonlyönnin ja muutti samalla hevosalan tulorakenteen. ☐

Mahdollisuus ravitalouden markkinaehtoiseen toimintaan poistui, kun oikeus toimeenpanna rahapelejä poistettiin – peliyhtiöiden yhdistämisen sijaan ei hevosalalle vaihtoehtoja tarjottu. Peliyhtiöiden yhdistäminen on johtanut tilanteeseen, jossa hevosala ei ilman valtiontukea kykenisi tekemään tarvittavia investointeja tai edes kattamaan toimintakustannuksiaan. Huolestuttava on myös kehitys, jonka valossa Veikkauksen tuotto edunsaajille pudonnee arvioiden mukaan noin 300 miljoonalla eurolla – tästä hevosala ei itse voi olla vastuussa eikä siihen vaikuttaa. ☐

Hevoskasvatus ja hevosurheilu ovat toimintaa, jota tulee alan erityisluonteen takia kyetä suunnittelemaan pitkällä aikajänteellä. Peliyhtiöitä yhdistettäessä hevosalalle vakuutettiin 4 % veikkaustuotoista edustavan noin 40 miljoonan euron suuruista valtion avustusta vuosittain toiminnan ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Näin ollen edellytämme, että valtio jatkossakin vastaa alan rahoituksesta tuolloin luvutulla summalla. Koska näihin lupauksiin ilman lainsäädännön turvaa liittyy merkittäviä epävarmuuksia, puollamme työryhmän esitystä 4 (osittaisuudistus) siten, että arpajaislain jakosuhteosuuksia tarkistetaan vastaamaan hevosalalle luvutun rahoituksen suuruutta. ☐

Lausunnon perustelut: ☐

Taustaa: ☐

Vuoteen 2017 saakka oli Suomessa kolmella yksiköllä yksinoikeudet vedonlyöntitoimintaan: ☐

- Raha-arpajaisten, veikkauspelien ja vedonlyöntipelien yksinoikeudet olivat Veikkaus Oy:llä. ☐

- Raha-automaattiyhdistyksellä (RAY) oli yksinoikeudet järjestää raha-automaattipelejä, kasinopelejä ja kasinotoimintaa. □

- Totopelien yksinoikeudet kuuluivat Fintoto Oy:lle, joka oli Suomen Hippos ry:n kokonaisuudessaan omistama osakeyhtiö. □

Suomen Hippos ry on Suomen valtakunnallinen raviurheilun ja hevoskasvatuksen keskusjärjestö. Keskusjärjestöjen tehtävänä on tukea, kehittää ja ohjata valtakunnallisesti alueorganisaatioidensa ja jäsenjärjestöjensä toimintaa sekä edistää hevoskasvatusta ja urheilutoimintaa. Suomen Hippos ry johtaa ravikilpailutoimintaa, pitää rekisteriä suomenhevosista, lämminverisistä ravihevosista ja lämminverisistä ratsuhevosista ja poneista sekä kilpailurekisteriä ravihevosista. □

Ottaen huomioon, että Suomen Hippos ry omisti Fintoto Oy:n kokonaisuudessaan, hevosalalla oli suora pääsy vedonlyönnin tuottoihin, jotka olivat alan keskeinen tulonlähde. Ennen peliyhtiöiden yhdistämistä oli vedonlyöntisektorin toimintaympäristö muuttunut oleellisesti: vedonlyöntipelejä tarjottiin useiden eri kanavien kautta, jolloin erilaisten vedonlyöntimahdollisuuksien määrä kasvoi merkittävästi. Samalla kehitys johti siihen, että tarjolla olevista peleistä oli tullut hyvin samankaltaisia. Suomen viranomaiset selvittivät, että hyvin järjestetty valtion monopoli yhdistettynä systemaattiseen ja johdonmukaiseen vedonlyöntipolitiikkaan on avainasemassa torjuttaessa vedonlyöntiin liittyviä negatiivisia taloudellisia, sosiaalisia ja terveydellisiä ilmiöitä, estettäessä vilpillistä vedonlyöntiä ja pidettäessä aisoissa vedonlyöntiin liittyvää harmaata taloutta ja järjestäytyntä rikollisuutta. Jotta valtion määräysvaltaa vedonlyöntisektoriin voitiin vahvistaa toimintaympäristön muutosten yhteydessä, pidettiin vedonlyöntiin liittyvän lainsäädännön uudistamista välttämättömänä. □

Yhteen peliyhtiöön siirtyminen □

Sisäministeriö perusti tammikuussa 2015 hallituksen pyynnöstä suunnitteluprojektin laatimaan ehdotuksensa siitä, millaisilla toimenpiteillä yksinoikeudellista järjestelmää voitaisiin vahvistaa. Arpajaislain uudistusesitys ja eräät siihen liittyvät lait perustuivat maaliskuussa 2015 valmistuneeseen, suomalaisen vedonlyöntijärjestelmän vaihtoehtoisia malleja esittelevän raportin sisältämään periaate-ehdotukseen, jonka mukaan kolmen laillistetun valtakunnallisen vedonlyöntijärjestön toiminnot tuli yhdistää. Tuleva vedonlyöntiyhtiö, joka olisi kokonaan valtion omistuksessa, omistaisi yksinoikeudet järjestää vedonlyöntitoimintaa Suomessa ja omaksuisi aiempien kolmen vedonlyöntijärjestön toiminnot. □

Ehdotuksen tarkoituksena oli ylläpitää ja vahvistaa vedonlyönnin yksinoikeusjärjestelmää, joka oli todettu toimivaksi tavaksi ylläpitää Suomen vedonlyöntipolitiikkaa. Uuden yhtiön tuotoista 53 % (noin miljardi euroa) ohjattaisiin urheilun, tieteiden, taiteiden ja nuorisotyön tukemiseen, 43 % sosiaalihuollon hyväksi ja 4 % hevoskasvatuksen ja -urheilun tueksi. On huomioitava, että uudessa järjestelmässä hevosala ei ole enää hallinnut omaa osaansa vedonlyöntivoitoista, vaan niistä on päättänyt valtio, joka jakaa osan tuotoista hevosalalle valtiontukena. Tämä koskee summia, jotka osoitetaan hevoskasvatuksen ja -urheilun tukemiseen, erityisesti sitä osaa, joka myönnetään Suomen keskusravirata Vermo Oy:lle ja niille 19 paikalliselle raviradalle, joilla järjestetään ravikilpailuja ympärivuotisesti. □

Hevosala Suomessa □

Suomessa on tällä hetkellä noin 75 000 hevosta. Näistä 34 % (25 200) on lämminverisiä ravihevosia ja 26 % (19 200) suomenhevosia, joista useimmat ovat ravikilpailukäytössä. Loput ovat lämminverisiä ratsuja ja poneja. Hevosala on monialainen kokonaisuus, johon liittyy kilpailutoimintaa, valmentamista, kasvatusta ja näihin liittyviä taloudellisia toimia. Suomessa on noin 200 000 aktiivisesti toimivaa hevosalan harrastajaa. Hevosalan on arvioitu työllistävän Suomessa noin 15 000 henkilöä joko täyspäiväisesti tai osa-aikaisesti, yhteensä 6 000–7 000 henkilötyövuoden verran. Monet alan yrittäjistä parantavat tuottavuuttaan harjoittamalla kasvatuksen lisäksi myös muita hevosalan toimintaa, kuten valmennusta ja tallitoimintaa. □

Hevosala tarjoaa monipuolisia harrastus- ja vapaa-ajanvaihtoehtoja ikään, sukupuoleen tai toimintakykyyn katsomatta. Hevonen luo hyvinvointia erilaisten liikunta- ja urheilumuotojen mahdollistajana sekä terapia- ja hyvinvointipalveluiden tuottajana. Hevosta käytetään monin eri tavoin kuntoutuksessa ja hyvinvointipalveluissa.

Hevosen ja ihmisen välinen vuorovaikutus vahvistaa tunnetaitoja, itsetuntoa ja elämänhallintaa. Hevosen tarvitsemat laitumet, monivuotiset rehunurmipellot ja hakamaat toimivat hiilinieluinä sekä luonnon monimuotoisuuden lisääjinä ja säilyttäjinä, jopa ilmastonmuutoksen hillitsemiseen saakka. Talli- ja laidunympäristöstä löytyy koti myös monille luonnoneläimille pölyttäjästä lintuihin. Hevonen on varteenotettava perinnemaiseman ylläpitäjä – myös kaupungissa. Hevosalan yritystoiminta elävöittää kaupunkikuvaa, monipuolistaa niin luontoympäristöjä kuin palvelutarjontaa sekä tarjoaa lapsille ja nuorille turvallisen ja kasvattavan ympäristön. □

Valtion avustuksen kohteet ja merkitys □

Valtion avustusten käyttökohteet vastaavat aiempaa, totopelien tuottojen käyttämisestä hevoskasvatukseen ja hevosurheilun edistämiseen annettua lakia. Tärkeimpiä tukia ovat hevosenomistajille päätyvä raviratojen palkintotuki, valtakunnallisen kilpailutoiminnan mahdollistava raviratojen toimintatuki ja sekä kotimaiseen hevoskasvatukseen kohdentuvat tuet. Keskusjärjestöille voidaan myöntää toiminnallista tukea (erityistuki). □

Ravikilpailutoiminta, raviratainfraan kohdentuvat investoinnit ja kasvatus □

Ravikilpailutoiminta auttaa seuraamaan ja parantamaan hevosten suorituskykyä, ja siten se tukee suomalaista hevoskasvatusta sekä edistää hevosen hyvinvointia. Valtakunnallisesti toimiva ravirataverkosto tarjoaa kilpailu- ja harrastusmahdollisuudet raviurheilun aktiiveille kattavasti koko maassa. Radat toimivat ympärivuotisesti siten, että keskus- ja maakuntaradat tarjoavat säännöllisen ravikilpailutoiminnan infrastruktuurin. Kesäradoilla kilpaillaan nimensä mukaisesti kesäaikaan, mutta ne ovat harjoituspaikkoja kaikkina vuodenaikoina. Toimintatuella edistetään raviratojen toimintaa. Osa tuesta ohjautuu ratojen alueellisiin vaikutuksiin. □

Radat työllistävät alueensa eri ammattikuntien ja palveluntuottajien edustajia ja ostavat palveluita ja tuotteita alueilta. Joillakin radoilla tarjotaan myös eläinklinikka-, kengitys-, ym. hevosten hyvinvointiin liittyviä palveluita. Raviratojen vaikutusalueilla valmennus- ja kasvatustoiminta auttavat ylläpitämään eläinlääkäripalveluita myös muiden eläintenomistajien käyttöön. Raviratoja käytetään myös ratsujen harjoitus-, kilpailu- ja näyttelypaikkoina. Raviratojen kaviourat sekä harjoituslenkit palvelevat alueen hevosharrastajia myös kilpailutapahtumien ulkopuolella. Ravirata-alueiden kunnossapidon vaatimukset ovat kasvaneet, ja myös harjoituskäytössä alueiden pitää olla kunnossa seitsemän päivää viikossa. □

Ravirata-alueita, niiden infraa ja fasiliteetteja käytetään tänä päivänä yhä enenevässä määrin muuhunkin palveluntuottoon. Raviratojen keskeinen sijainti, väljät tilat ja toimiva paikoitus tekevät niistä vetovoimaisia kohteita kulttuuri-, urheilu- ja muun tapahtumajärjestämisen näkökulmasta. Alueiden rakentamisella ja ammattimaisella ylläpidolla on merkittävästi työllistävä vaikutus. □

Kilpailupalkinnot ovat hevosalan merkittävin tulonlähde. Riittävän palkintotason katsotaan kannustavan hevosenomistajia ja kasvattajia pitkäjänteiseen valmennus-, kilpailu- ja kasvatustoimintaan. Se luo osaltaan edellytyksiä tarvittaviin investointeihin ja kannattavaan elinkeinotoimintaan. Palkinnoilla katetaan kuitenkin vain osa hevosen välittömistä kustannuksista. Hevosten omistajat rahoittavat alaa 160 miljoonalla eurolla vuosittain. Lajiin ohjautuvalla rahoituksella on suuri vaikutus siihen, missä määrin lajiin uskalletaan investoida ja satsata. Sekä ravivalmentaja että ohjastaja saavat omistajalta korvauksena osan hevosen voittamasta palkintosummasta, jota käytetään sekä heidän itsensä, että palkatun työvoiman palkkakustannukseen. Voidaan arvioida, että 10–15 hevosen talli työllistää kaksi henkilöä. Näin palkintotuella on alueen työllisyyteen kohdistuvia vaikutuksia. □

Hevosten omistajille sekä hevosalan työntekijöille on tärkeää, että eri puolilla maata, myös harvaanasutuilla alueilla, on kilpailumahdollisuuksia ympäri vuoden. Ravikilpailujen järjestäminen Suomen pohjoisissa oloissa edellyttää pysyviä rakenteita, jotka vaativat jatkuvaa huoltoa ja säännöllisiä korjauksia. Investointeja tarvitaan raviradoille kiinteistöjen ja muun infran kunnossapitoon ja perusparannuksiin. Tavoitteena on mm. turvallisuuden ja yleisöviihtyvyyden lisääminen. Kaviourien kunnostamisella on suuri merkitys hevosten terveydelle ja turvallisuudelle, samoin ohjastajien turvallisuudelle. □

Ravihevosen valmennuksesta, ruokinnasta ja erilaisten palveluiden ostoista muodostuu noin 200 m€ liikevaihto,

josta kertyy 30–40 m€ arvonnisäverotuottoja. Eri raviratojen toimintaympäristöt poikkeavat toisistaan, ja palkinnot auttavat tarjoamaan hevosten omistajille monimuotoisemman kilpailuvalikoiman eri puolilla maata. Raviratojen palkintotuki muodostaa suuren osan suomalaisten ravien palkinnoista. Palkintorahat koostuvat palkintotuen lisäksi kasvattajilta ja omistajilta kerätyistä osallistumismaksuista ja osin raviratojen itsensä rahoittamista palkinnoista. □

Hevoskasvatukseen kohdennettavien tukien avulla mahdollistetaan laadukas ja määrältään riittävä kotimainen hevoskasvatus, joka on ehdoton edellytys tasokkaalle hevosurheilutoiminnalle sekä koko hevosaloudelle. Laadukas kotimainen hevoskasvatus on myös lajin kansainvälisen menestyksen perustekijä. Kasvatustoiminta tarvitsee tuekseen ja kannustukseksi kasvattajapalkkioita, jotka mahdollistavat kasvatustoiminnan jatkuvuuden. Kasvattajapalkinnot kohdennetaan kasvatustoiminnan laadun ja määrän kehittämiseksi. Suomalainen hevoskasvatus nojaa edelleen yksittäisiin yksi ja kaksi varsaa vuodessa kasvattaviin harrastajiin. Oman varsan kasvatus on monelle haave ja elämäntapavalinta. Suomessa syntyy vuosittain noin 3000 uutta varsaa. Hevojen kasvattaminen Suomessa sekä kotimaassa kasvatetun hevojen ostaminen ja omistaminen ovat kulttuurisesti, ekologisesti ja eettisesti kestävä valinta. □

Suomenhevonen on elävää kulttuuria, ainutlaatuinen ja säilyttämisen arvoinen. Ilman suomenhevosta ei olisi suomalaista yhteiskuntaa – toisaalta raviurheilua on kiittäminen ainutlaatuisen rotumme säilymisestä nykypäivään ja menestyksestä myös tulevaisuudessa. Suomenhevoseet ovat olleet tärkeä osa suomalaista yhteiskuntaa ja oleellisia kansantalouden turvaajia. Suomenhevoseen liittyy myös vahvoja kulttuurisia arvoja. Hevosharrastajat vaalivat perinnettä ja siirtävät tietotaitoa edelleen tänä päivänä sukupolvelta toiselle. Näillä perusteilla suomenhevosiin liittyvä tietotaito on hyväksytty myös Unescon elävän perinnön kansalliseen luetteloon. Suomenhevosella on hyvä brändi, jonka potentiaalia esimerkiksi matkailu- ja palvelutuotannossa voidaan tulevaisuudessa hyödyntää nykyistäkin monipuolisemmin. □

Espoossa 18.3.2021 □

Suomen Hippos ry □

Sami Kauhanen □

toimitusjohtaja □

Rahapeliteuttojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

10.03.2021, 15.23 - 11.03.2021, 08.52

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Rosa
Sukunimi	Meriläinen
Sähköposti	rosa.merilainen@kulttuurijataide.fi
Organisaatio	Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Muu, mikä?

Perusteluissa kuvataan näkemyksiämme ratkaisuvaihtoehdoista.

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

KULTA ry on valmis rahapelijärjestelmän muutokseen ☐

Sekä Erkki Liikasen johtama selvitysryhmä, että Kilpailu- ja kuluttajaviraston selvitys suosittelevat Veikkauksen ja edunsaajien kytköksen purkamista. Vaihtoehtoja muutoksen käytännön toteutuksella on useita, mutta jokaisessa hallituksen on erikseen ratkaistava kulttuuribudjetin taso vuodelle -22 ja siitä eteenpäin. Veikkauksen tuotot ja siten valtion tulothan ovat jo nyt romahtaneet. ☐

Tällä hetkellä hallitus valmistelelee leikkauksia vuoden -22 kulttuuribudjettiin. Ne leikkaukset on peruttava. Kulttuuriala kuuluu koronasta pahiten kärsineisiin toimialoihin, eikä kestä leikkauksia tämän kaiken työttömyyden ja tappion päälle. ☐

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry teetti jäsenkunnalleen tuoreeltaan kyselyn Liikasen selvitysryhmän esityksistä. 30:stä jäsenjärjestöstä 17 ehti vastata kyselyyn. Kaikkien hallitukset eivät ole päässeet vielä muodostamaan mielipidettään. Onhan virallisten lausuntojen deadline vasta 18.3. Koska käytännössä keskustelu käy kuumana nyt, halusimme muodostaa nopean tilannekuvan kantojen kirjosta. Se on tässä: vain yksi järjestö piti parhaimpina vaihtoehtoa yksi. Vain yksi järjestö piti parhaimpina vaihtoehtoa kaksi. Vain yksi järjestö piti parhaimpina vaihtoehtoa 4. Kaikki muut eli 82,35 % kyselyymme vastanneista KULTA ry:n jäsenjärjestöistä piti parhaimpina vaihtoehtoa 3. ☐

Suuri enemmistö vastanneista on siis valmis kokonaisuudistukseen vuoden 2024 alusta, jossa valmistellaan siirtymä tulojen osalta yleiskatteelliseen budjettiin ja menojen osalta kehysbudjettiin. Nykyjärjestelmän säilymisen vaikutuksen tiivistä yksi vastaajista näin: "se johtaa turmioon". ☐

Kysyimme myös mitkä Liikasen selvitysryhmän vaihtoehdoista ylipäänsä nähdään mahdollisena. Sen perusteella voi arvioida, että varsin moni kulttuuri- ja taidealan toimija on valmis elämään senkin vaihtoehdon kanssa, että kytkös puretaan kertaheitolla ja vielä useampi sen vaihtoehdon kanssa, että toteutetaan osittaisuudistus, jossa osa toiminnoista jää Veikkaus-rahoitteisiksi. ☐

Ala tarvitsee pitkäjänteisen ratkaisun, johon sitoudutaan poliittisen kentän eri puolilla: siksi vuoteen 2024 tähtäävä Veikkauksen tuottojen käyttöön liittyvä kokonaisuudistus on valmisteltava parlamentaarisesti ja siten, että myös opetus- ja kulttuuriministeriöllä on aikaa käydä alan edustajien kanssa kaikki yksityiskohdat läpi: mitä tehdään näkövammaisten kirjasto Celialle, mitä tiede- ja kulttuuri-instituuteille jnpp. Iso muutos on aina parasta tehdä avointa ja laajaa vuoropuhelua käyden. Tarvitsemme sillanrakennusta tulevaan, yhteistä tulevaisuustyötä. KULTA ry on valmis paitsi osallistumaan siihen, myös fasilitoimaan sitä. ☐

Rahapeliteuttojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

17.03.2021, 20.07 - 17.03.2021, 20.16

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Riitta
Sukunimi	Särkelä
Sähköposti	riitta.sarkela@etkl.fi
Organisaatio	Ensi- ja turvakotien liitto ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Osittaisuudistus turvaa parhaiten autonomista kansalaisjärjestötoimintaa ja sen jatkuvuutta ☐

Ensi- ja turvakotien liiton näkemyksen mukaan osittaisuudistus huolellisesti ja järjestöt valmisteluun mukaan ottaen on järjestöjen kannalta realistisin ja paras vaihtoehto. Osittaisuudistus tunnistaa parhaiten kansalaisjärjestöjen autonomian tärkeyden. Autonominen kansalaisjärjestötoiminta tarjoaa osallistumisen ja vaikuttamisen kanavat erilaisissa elämäntilanteissa oleville ihmisille ja on yksi demokraattisen yhteiskunnan kivijalka. Osittaisuudistus varmistaisi parhaiten järjestöjen mahdollisuuden vaikuttaa ja esittää tarpeen mukaan kritiikkiä valtiovallalle ja toteuttaa sitä kautta ihmisten perusoikeuksien toteutumisen puolustamiseen liittyvää perustehtäväänsä. ☐

Osittaisuudistus ei olisi riippuvainen poliittisista suhdanteista samalla tavalla kuin muut esitetyt vaihtoehdot. Kulloisestakin poliittisesta tilanteesta riippuvuus vaikuttaisi merkittävästi siihen, mitkä kohteet tulisivat priorisoitua rahoitusta saaviksi ja mitkä eivät. Jo tällä hetkellä osassa Euroopan maita esimerkiksi perhe- ja lähisuhdeväkivallan vastaista työtä ja vaikuttamistyötä tekevät järjestöt ovat joutuneet rahoituksellisesti ja muuten ahtaalle, kun kyseisissä maissa on poliittisesti Istanbulin sopimuksesta huolimatta alettu tulkita väkivalta lähisuhteissa perheen sisäiseksi asiaksi ja siihen puuttumisen vaarantavan perhettä instituutiona. Valtion budjettikehyksen sisällä oleva järjestöjen rahoitus olisi altis kulloisillekin poliittisille suhdanteille eikä järjestöjen rahoituksessa olisi pitkäjänteisyyttä ja ennustettavuutta, joka on järjestöjen kannalta erittäin tärkeää. Uudistus tulee toteuttaa siten, että yleishyödyllisen kansalaistoiminnan rahoitus säilyy uudistuksen siirtymävaiheen aikana ja sen jälkeen budjettikehyksen ulkopuolella.

Monimuotoinen sosiaali- ja terveysjärjestökenttä tärkeä osa suomalaista hyvinvoinnin infrastruktuuria ☐

Tehtävässä ratkaisussa tulee ottaa huomioon sosiaali- ja terveysjärjestöjen poikkeuksellisen suuri merkitys osana suomalaista hyvinvoinnin infrastruktuuria. Sosiaali- ja terveysjärjestöt ovat kehittäneet uusia tuen muotoja ihmisten muuttuviin tarpeisiin ja palvelujen aukkopaikkoihin. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen ja ongelmien ehkäisemiseen liittyvä työ on pitkälti järjestöjen varassa. Se on mahdollista siksi, että monimuotoisella järjestökentällä on hyvä tuntuma ihmisten arkeen ja tarpeisiin. Ilman sosiaali- ja terveysjärjestöjä mittava joukko eri syistä haavoittavassa elämäntilanteessa eläviä ihmisiä jäisi ilman apua. Korona-aika on jälleen selkeästi osoittanut järjestöjen nopean ja joustavan reagoitakyvyn muuttuneeseen tilanteeseen. Sosiaali- ja terveysjärjestöt ovat monilla sisältöalueilla oman toimialansa erityisasiantuntijoita ja vastaavaa asiantuntemusta ei julkisista palveluista

välttämättä löydy. Suomalaisella yhteiskunnalla ei ole varaa rapauttaa ja jättää tulevaisuudessakaan käyttämättä tätä merkittävää osaamista ja resurssia. Tulevan sote-uudistuksenkin näkökulmasta sosiaali- ja terveysjärjestöillä on kriittisen tärkeä merkitys ja ne ovat välttämättömiä kumppaneita niin kunnille kuin uusille hyvinvointialueillekin. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen toimintaedellytyksiä ei pidä tästäkään näkökulmasta vaarantaa, vaan turvata sen pitkäjänteisyys. □

Uudistuksen tulee kohdella yhdenvertaisesti erilaisia ja eri kokoisia järjestöjä □

Valmisteltavalla muutoksella tulee väistämättä olemaan erilaisia vaikutuksia eri ihmisryhmille, joiden pärjäämisessä järjestöillä on tärkeä rooli. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen työ kohdistuu suurelta osin eniten tukea tarvitsevien auttamiseen, ja työn vaikutukset ovat väestöryhmien hyvinvointieroja kaventavia. Muutosten vaikutusten ennakoarviointi on tärkeää ihmisten yhdenvertaisuuden näkökulmasta ja ettei uudistus lisää ihmisten eriarvoisuutta. □

Uudistuksen tulisi kohdella mahdollisimman yhdenvertaisesti eri kokoisia ja erilaisia järjestöjä, koska niillä on hyvin erilaiset mahdollisuudet sopeutua muutokseen. Järjestöjen monimuotoisuuden lisäksi on otettava huomioon sekä valtakunnallisten että alueilla toimivien järjestöjen tarpeet. Keskusjärjestöillä on erittäin tärkeä rooli paikallisten ja alueellisten yhdistysten tukijana sekä linkkinä paikallisen ja valtakunnallisen vaikuttamisen välillä. □

Sosiaali- ja terveysjärjestöt ovat jo lisänneet keskinäistä yhteistyötään ja sitä tarvitaan edelleen lisää. Ne ovat viime vuosina kehittäneet monipuolisesti oman toimintansa vaikutusten ja sitä kautta toimintansa merkityksen osoittamista. Tätä on yhdenvertaisesti edellytettävä kaikilta edunsaajilta. Oleellista on myös tunnistaa järjestöjen monimuotoisuuden tärkeä arvo, eikä keinotekoisesti tehokkuuden nimissä vaatia järjestöjen yhdistymistä. Järjestöjen kannalta yleisavustustyyppinen rahoitus antaa mahdollisuuden kustannustehokkaimpaan resurssien käyttöön. Järjestöjen omaa varainhankintaa on kannustettava, eikä sillä saa jatkossa olla avustusta pienentävää vaikutusta. Arpajaisveron tasoa tulisi pysyvästi alentaa, jotta kansalaisjärjestötoiminnan rahoitus tosiasiallisesti ei entisestään pieneneisi pelituottojen vähentyessä. □

Julkisen vallan vastuulle kuuluvat kohteet irrotettava rahapelituotoilla rahoitettavista □

Kuntien ja valtion vastuulle kuuluvat tehtäväkokonaisuudet tulee siirtää rahapelituotoilla rahoitettavasta kokonaisuudesta valtion budjetista katettavaksi. Veikkaus ja sen tuotot tulee palauttaa alkuperäiseen tehtävänsä. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen näkökulmasta tunnetuin rahapelituotoista valtion vastuulle siirrettävä kokonaisuus on sinänsä tärkeä veteraanien kuntoutus. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö teetti Owl Groupilla selvityksen (2018) niistä kokonaisuuksista, joista muun muassa rahapelituottojen piiristä pois siirrettävissä kokonaisuuksissa olisi kyse. Se tarjoaa yhden pohjaselvityksen asiassa. Näitä ratkaisuja tehtäessä on varmistettava se, että haavoittavissa tilanteissa elävien ihmisten palvelujen ja tuen saatavuutta ei vaaranneta. □

Rahapelien yksinoikeusjärjestelmä tulevaisuudessa tärkeä ja pelihaittoja ehkäistävä määrätietoisesti □

Selvityshenkilöraportissa on perusteltu kokonaisuudistusta sillä, että sen toteuttamisen avulla olisi helpompi torjua pelihaittoja. Ensi- ja turvakotien liiton arvion mukaan valtiolla olisi tuossa vaihtoehdossa fiskaalinen intressi rahapelituottojen määrään nähden eikä ratkaisu sinänsä vähentäisi pelihaittoja. □

Veikkauksen yksinoikeuden turvaamiseksi tulee jatkaa määrätietoisesti jo hyvin aloitettuja pelihaittojen vähentämiseen ja rikollisuuden ehkäisemiseen tähtääviä vastuullisuustoimia sekä käynnistää pikaisesti toimet, joilla estetään kansainvälisten peliyhtiöiden nettipelien pelaaminen sekä niiden mainonta Suomessa. □

Rahapeliuottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

18.03.2021, 11.26 - 18.03.2021, 11.39

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Pekka
Sukunimi	Räsänen
Sähköposti	pekka.rasanen@kpsaatio.fi
Organisaatio	Kuurojen Palvelusäätiö sr

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Osittaisuudistus on käytettävissä olevaan aikaan nähden selkein ja toteuttamiskelpoinen vaihtoehto. ☐

Esitetyistä vaihtoehdoista osittaisuudistus mahdollistaisi parhaiten vapaan autonomisen ☐ kansalaistoiminnan säilymisen. Pohjoismainen hyvinvointimalli perustuu vahvaan valtioon ja vahvaan ☐ kansalaisyhteiskuntaan. Kansalaisyhteiskunnan roolia yhtenä pohjoismaisen hyvinvoinnin perustana ei ☐ tule uudistuksessa hämärtää tai murentaa. Osittaisuudistuksessa on vähemmän riskejä ☐ kansalaisjärjestötoiminnan poliittisesta ohjauksesta. Vaihtoehto on myös hallinnollisesti helpointa ☐ toteuttaa. ☐

Riittävästi resursoitu monimuotoinen kansalaisjärjestötoiminta on osa sivistysvaltiota, kuin vapaa ja ☐ riippumaton tiedonvälitys, ihmisoikeudet ja sosiaaliset turvaverkot. Järjestötoiminnan hyödyllisyyttä ei voi ☐ mitata samoin perustein, kuin suoritteita tuottavia yrityksiä tai julkista palvelutoimintaa. ☐

Monimuotoinen vapaa kansalaisjärjestötoiminta tulee nähdä laaja-alaisesti. Sitä on ☐ vapaaehtoistoiminnan lisäksi myös laaja asiantuntemus, vaikuttamistoiminta sekä hiljaisen ja piilossa ☐ olevan avuntarpeen tunnistamiskyky ja siihen reagointia. Sosiaali- ja terveysalan järjestöt ovat merkittävä ☐ voimavara suomalaisten hyvinvoinnin edistäjänä, ihmisoikeuksien puolustajana ja palvelutarpeiden ☐ näkyväksi tekijänä. ☐

Terveiden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämisen valtionavustuksia saavat järjestöt ovat panostaneet ☐ toiminnan laadun tuloksellisuuden ja hyödyllisyyden kehittämiseen. Toiminnan tuloksellisuutta on ☐ kehitetty järjestöjen kesken ja yhdessä rahoittajan kanssa. ☐

On tärkeä tunnistaa myös kansalaisjärjestötoiminnan kaikki tasot: valtakunnallinen, alueellinen ☐ ja paikallinen. Järjestöt toimivat hyvin erilaisten ilmiöiden, ongelmien ja ihmisryhmien parissa. ☐ Uudistuksen tulisi kohdella mahdollisimman yhdenvertaisesti eri kokoisia ja eri kohderyhmien ☐ parissa työskenteleviä järjestöjä, joilla on hyvin erilaiset mahdollisuudet sopeutua ☐ muutokseen. Muutosten vaikutusten arviointi on ensiarvoisen tärkeää myös ihmisten ☐ yhdenvertaisuuden näkökulmasta. ☐

Veikkaus Oy:n tuottojen kautta kerättävät valtionavustustoiminnan määrärahat tulee kohdentaa yleishyödylliseen kansalaisjärjestötoimintaan.

Esitämme Veikkaus Oy:n tuotoista irrotettavaksi ne rahoituskohteet, jotka ovat tai liittyvät selkeästi julkisen vallan vastuulle. Esitämme myös, että sotiemme veteraanien kunniavelan hoitoon ja kuntoutukseen jatkossa käytettävät varat tulisi rahoittaa Veikkaus Oy:n tuottojen sijaan suoraan valtion budjetista.

Vaihtoehto nro 4 tulee toteuttaa siten että yleishyödyllisen kansalaistoiminnan rahoitus säilyy uudistuksen siirtymävaiheen aikana ja sen jälkeen budjettikehyksen ulkopuolella.

Esitetyssä vaihtoehdossa valtionavustuksen määräraha on sidoksissa Veikkaus Oy:n tuottoihin. Kaikkine heikkouksineen se toisi järjestötoiminnan rahoitukseen ennustettavuutta. Ennustettavuutta voidaan edelleen parantaa siten, että järjestötoiminnan rahoitus kytketään monivuotiseen rahoituskehykseen. Se on välttämätöntä, jotta toimintaa voidaan suunnitella pitkäjänteisesti.

Arpajaisveron tasoa tulisi pysyvästi alentaa, jotta kansalaisjärjestötoiminnan rahoitus tosiasiallisesti ei entisestään pienenesi pelituottojen vähentyessä. Arpajaisveroa on jatkuvasti nostettu vuodesta 1992 jolloin arpajaisvero oli 5,0 %. Arpajaisveroa alennettiin viime vuonna väliaikaisesti 5,5 prosenttiin, mutta sen nykyinen perustaso on yli kaksinkertainen vuoden 1992 tasoon verrattuna, kaikkiaan 12 %.

Uudistuksen yhteydessä tulee myös varmistaa, että Veikkaus Oy:llä ja sitä ohjaavalla taholla on velvoite pitää pelituottojen kohteena olevat toimijat ajan tasalla mahdollista avustustasoon liittyvistä muutoksista ennakoiden.

Veikkaus Oy:n tuotto-odotukset valtion budjetissa välillisesti jaettavana tai muuten menokohtien määrärahaksi muutettuna, näyttäisi kaikissa esitetyissä malleissa säilyvän, oli kytköstä olemassa tai ei. Tunnistamme rahapelitoimintaan liittyvät eettiset haasteet ja siksi pelihaittojen vähentämistä tulee jatkaa mutta samalla varmistaa tuottojen palautuminen suomalaiseen yhteiskuntaan. Kannustamme kaikkia järjestöjä tekemään oman osuutensa pelihaittojen vähentämiseksi.

Mikäli valmistelussa päädyttäisiin vaihtoehtoon 3, edellyttää se laajaa valmistelua ja aitoa järjestökentän osallistamista. Vaihtoehto nro 3 edellyttää myös laajan lainsäädäntö uudistuksen. Työryhmän esittämä vaihtoehto nro 4 on toteutettavissa jo vuoden 2022 budjettilain yhteydessä. Kumpaankin vaihtoehtoon tulee sisältyä terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämisen valtionavustustoimintaa säätelevän säädöksen saattamisen lain tasolle.

Rahoituskohteiden siirtäminen valtion budjetissa paikasta toiseen ei kuitenkaan ratkaise taustalla olevaa haastetta, joka on tuottojen vähentyminen. Jokaisen avustuksensaajan tulee tarkastella toimintaansa kriittisesti ja arvioida mikä on tarpeellista ja mikä voidaan tehdä toisin, kuitenkin järjestön tarkoitusta heikentämättä.

Rahapelituottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

17.03.2021, 12.38 - 17.03.2021, 13.20

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Paula
Sukunimi	Tuovinen
Sähköposti	paula.tuovinen@taike.fi
Organisaatio	Taike

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Kokonaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Ratkaisuvaihtoehto 3 on ehdottomasti selkein ja johdonmukaisin ratkaisu. Ei ole perusteltua, että rahapelirahoituksella rahoitetaan vain joitakin yhteiskunnan toimialoja. Rahapelirahoituksen nousut ja laskut, kuten muutenkin valtion tulojen nousut ja laskut, tulee kohdentaa yhtäläisesti kaikille sektoreille. Kokonaisuudistuksessa voidaan mitata valtion ja kansalaisten tahtotila, miten esim. taidetta ja kulttuuria halutaan rahoittaa. ☐

Rahapelirahoituksen riskit ja mainehaitat kohdentuvat nyt vain sen edunsaajille, mikä ei ole perusteltua. Se voi myös lisätä päättäjille vaikutelmaa siitä, että edunsaajasektorit ovat ylimääräistä hyvää, jolle kanavoidaan ylimääräistä "erityisrahaa". Rahapelirahoitus on kuitenkin vain yksi tulomuoto valtion kassaan. ☐

Osaratkaisut ja kompromissit ovat heikompia vaihtoehtoja, sillä ongelmia jää, jos kokonaisuutta ei ole ajateltu alusta alkaen. Sen sijaan kokonaisuudistus mahdollistaa rakenteellisen uudistamisen, jopa "luovan tuhon" kautta. Esimerkiksi taiteen ja kulttuurin rahoitus kaipaa tarkastelua kokonaisuutena ja selkeyttämistä, sillä se on vuosikymmenten saatossa kehittynyt hyvin sirpaleiseksi kokonaisuudeksi. Kokonaisuudistuksessa rahoituksen vaikuttavuutta voidaan parantaa, poistaa päällekkäisiä jakomekanismeja, luoda arviointikriteereitä jne. Taiteen ja kulttuurin rahoitus voidaan optimoida tukemaan nykyistä toimintaympäristöä, mm. nuoremman polven työllistymistä. |

Taiteen edistämiskeskus-viraston kannalta kokonaisuudistus on hyvin kannatettava. Nykyinen rahapelirahoitus tuottaa virastolle paljon ongelmia: Rahapelirahoituksen prosessi kulkee eri tahtiin muun talousarvion rakentamisen kanssa. Taike saa tiedon eri aikaan toimintamäärärahasta ja rahapelirahoituksen käyttösuunnitelmasta, jolla myös rahoitetaan viraston toimintaa. Taiken henkilöstöstä lähes puolet rahoitetaan rahapelirahoituksella, ns. määräaikaiset taiteen edistäjät. Tämä aiheuttaa Taike-virastolle kustannuksia, myös yleiskustannuksia, jotka tulee ottaa budjetoinnissa huomioon. Se, että Taike-viraston toimintaa rahoitetaan kahdella eri mekanismilla, joilla on eri käytösäännöt, tekee vuosittaisen budjetoinnin sekä raportoinnin hankalaksi. Taike saa "viraston" toimintamäärärahan toimintamomentilta, joka on siirtomääräraha ja toisen osan rahapelimomentilta, joka on arviomääräraha, eikä tilille saa jäädä rahaa. Tämä johtaa muistiotositserumbaamiseen vuoden aikana, ja vielä vuoden loputtuakin. Tämä tekee kustannuslaskennan haastavaksi. Rahapelirahan käyttöä säädellään myös "budjettikirjan" lausekkeella, joka on epätarkka. Budjettikirjan ilmauksessa mahdollistetaan Taike palkkaamaan "määräaikaisia taiteen edistäjiä". Määräaikaisuuden perustelujen pitäisi kuitenkin olla aina erikseen viraston päätettävissä, sillä esim. määräaikainen rahoitus sinänsä ei perustele määräaikaisuuden käyttöä.

Rahapelituottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

16.03.2021, 09.30 - 16.03.2021, 09.35

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Päivi
Sukunimi	Isosaari
Sähköposti	paivi.isosaari@kansallisteatteri.fi
Organisaatio	Suomen Kansallisteatteri

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Kokonaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Suomen Kansallisteatterin näkemyksen mukaan uudistus on toteutettava niin, että rahapelihaittoja voidaan jatkossa käsitellä irrallisena edunsaajista ja ilman epätoivottavaa eettistä pohdintaa rahapelaamisen ja rahapelituotoilla ylläpidetyn toiminnan yhteydestä. Pidämme hyvinä työryhmän esittämiä perusteluja kokonaisuudistuksen toteuttamiseksi ja toivomme huomioitavan erityisesti kaksi seikkaa. ☐

1. Vakauden lisääminen esim. määrittämällä rahoituksen suuruus yhtä vaalikautta pidemmäksi ajaksi. Riippuvaisuus poliittisesta päätöksenteosta ei saisi aiheuttaa epävarmuutta, josta erityisesti kansalaisyhteiskunnan toimijat ovat kantaneet huolta. Äkinäiset ja arvaamattomat poliittiset suhdanteet ovat kaikkien edunsaajien uhkana uudessa mallissa. Vaikka uudistuksen toivotaan mahdollistavan monimuotoisuuden ja uusiutumisen, Kansallisteatterin kaltaisten vakaiden toimijoiden rahoituksen olisi syytä olla pitkäjänteistä ja ennakoitavaa. ☐

2. Vuosien 2022-2023 tuoton aleneman kohtuullisesta kompensatiosta on huolehdittava. Välivaiheen rahoituksen tasosta tulisi tehdä päätökset sellaisessa aikataulussa, että toimijat voivat riittävän ajoissa suunnitella tulevan vuoden toimintaansa. Lisäksi vuodelle 2024 budjetoitavan lähtötason tulisi noudatella vuoden 2021 kompensoitua tasoa. ☐

Rahapeliottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

12.03.2021, 09.22 - 12.03.2021, 09.32

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Päivi
Sukunimi	Happonen
Sähköposti	paivi.happonen@arkisto.fi
Organisaatio	Kansallisarkisto

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Kokonaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Kokonaisuudistus lisäisi rahoituksen vakautta ja ennustettavuutta. Mikäli rahoituksen minimimäärä sidottaisiin rahapeliottoihin, turvaisi järjestely rahoitukselle vähimmäismäärän, vaikka se väheneekin todennäköisesti ajassa. [

Järjestely tulisi toteuttaa siten, että rahoituksen tasossa otetaan lähtötilanteessa huomioon koronapandemian haitat kulttuuri- ja yleishyödylliselle sektorille, jolloin rahoituksen nopeaa vähenemistä tulisi välttää. [

Kansallisarkisto ei pidä hyvänä vaihtoehtona rahoituksen jakamista yleiskatteelliseen budjettirahoitukseen ja pienenevällä rahapeliotolla katettavaan rahoitukseen (vaihtoehto 4). Järjestely vaikeuttaisi rahoituksen oikeudenmukaista kohdentamista. Nykyinen järjestely (vaihtoehto 1) ei myöskään ole hyvä, koska siihen liittyy epävarmuuksia ja ennakointi on vaikeaa. Kertakaikkinen siirtyminen yleiseen budjettirahoitukseen (vaihtoehto 2) olisi toimenpiteenä liian raju nykyisessä tilanteessa, jossa korona on heikentänyt monien edunsaajien toiminta- ja rahoitusmahdollisuuksia voimakkaasti. [

Rahapeliteuttojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

15.03.2021, 11.12 - 15.03.2021, 11.23

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Nina
Sukunimi	Luukkainen
Sähköposti	nina.luukkainen@urheiluopistot.fi
Organisaatio	Urheiluopistot ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Kokonaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Urheiluopistot ry:n hallitus kävi laajan keskustelun perusteluista 11.3. kokouksessa. Verkon yhteisenä näkemyksenä on tukeutua jo aiemmin työryhmälle esittämäämme näkemykseen valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten lakisääteisen koulutuksen valtionosuusrahoituksen siirtymisestä budjettivaroihin. Esitämme ratkaisuksi kokonaisuudistusta. Kokonaisuudistus tuo riittävän siirtymäajan uudistukselle ja mahdollistaa huolellisen valmistelun, jossa tulee huomioida samalla riittävän rahoituksen järjestäminen lakisääteisen koulutuksen toteuttamiseksi.

Rahapelituottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

15.03.2021, 15.11 - 15.03.2021, 15.14

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Mikko
Sukunimi	Salonen
Sähköposti	mikko.salonen@olympiakomitea.fi
Organisaatio	Suomen Olympiakomitea

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Muu, mikä?

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Suomen Olympiakomitea ja liikunta- ja urheiluyhteisö näkevät, että liikunnan ja urheilun valtion rahoitus on turvattava vähintään nykytasolla. Olympiakomitea ei ota kantaa eri mallien välillä, vaan edellyttää, että liikunnan ja urheilun rahoitus tulee taata riippumatta rahapelijärjestelmän kehitysaskelista. ☐

Liikunnalla on valtava yhteiskunnallinen merkitys ja vahva yhteiskunnallinen perustelu. Myönteiset vaikutukset yksilöille ja yhteiskunnalle ovat kiistattomat. Koronakriisin myötä liikunnan ja urheilun yhteiskunnallinen merkitys on vielä vahvistunut. Koronakriisin jälkihoidossa tarvitaan paljon panostuksia fyysiseen ja henkiseen hyvinvointiin kriisin aiheuttamien negatiivisten vaikutuksien torjumiseksi. ☐

Olympiakomitean mukaan liikunnan rahoitusta on uudistettava pitkäjänteisesti siten, että rahoitukseen saadaan tuleville vuosille ennakoitavuutta ja vakautta. Jatkossa liikunnan rahoitus ei voi olla riippuvainen vain rahapelitoiminnan tuotoista. ☐

Valmistelussa on huomioitava, että Liikasen raportissa esitetyt vaihtoehdot vaativat pitkää, mahdollisesti useita vuosia kestävästä lainsäädäntötyötä. Olympiakomitea edellyttää, että seuraavien vuosien liikuntabudjetin turvaamiseksi on tehtävä välittömiä toimenpiteitä. Osa liikuntabudjetin eristä voitaisiin esimerkiksi siirtää yleiskatteellisuuden piiriin. Siirtämiseen soveltuvia eräitä ovat mm. valtionosuudet kunnille ja liikunnan koulutuskeskuksille sekä liikuntapaikkarakentamisen avustaminen. ☐

Lisäksi on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että toimialojen rahoitusasema vaihtelee huomattavasti. Liikunta on rahapelitoiminnan tuotoista kaikista riippuvaisin toimiala: yli 90 % valtion liikuntamäärärahoista katetaan rahapelituotoista, joten niiden vähentyminen iskee voimakkaimmin juuri liikuntabudjettiin. ☐

Liikunta ja urheilu on Suomen suurin kansanliike, johon kuuluu kymmenen tuhannen seuran kautta yli miljoona jäsentä. Olympiakomitea muistuttaa, että mikäli uudistuksen myötä liikuntabudjetti kaventuisi, tästä kärsisivät epäoikeudenmukaisesti liikunnan ja urheilun harrastajat sekä sen parissa työskentelevät, jotka eivät ole voineet vaikuttaa heikentyneeseen rahapelituottojen tilanteeseen. Muihin toimialoihin verrattuna liikuntabudjetti on pieni, mutta sen pienellä panoksella torjutaan kuitenkin hyvin laajaa yhteiskunnallista haastetta, minkä arvo on muistettava rahoituspäätöksiä valmisteltaessa.

Rahapeliuottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

18.03.2021, 12.32 - 18.03.2021, 12.34

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Miia
Sukunimi	Hänninen
Sähköposti	mii.hanninen@vslj.fi
Organisaatio	Varsinais-Suomen Lastensuojelujärjestöt ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Varsinais-Suomen Lastensuojelujärjestöjen näkemyksen mukaan osittaisuudistus, joka valmistellaan huolellisesti ja järjestöt mukaan ottaen on näistä vaihtoehdoista järjestöjen kannalta kannatettavin. Uudistuksen valmistelussa tulee huomioida rahoituksen pitkäjänteisyys ja ennakoitavuus, alueellisten ja pienten toimijoiden elinvoimaisuus ja kansalaisjärjestöjen rooli demokratian kannalta. ☐

Osittaisuudistus tulee näkemyksemme mukaan toteuttaa niin, että kuntien ja valtion vastuulle kuuluvat lakisääteiset tehtäväkokonaisuudet siirretään rahapeliuotoilla rahoitettavasta osuudesta valtion budjetista katettavaksi. Valtion ja kuntien lakisääteisten palvelujen osuutta on tarkasteltu STEA-avustusten osalta STM:n Owl Group Oy:ltä tilaamassa selvityksessä vuonna 2018. Selvityksen mukaan STEA:n järjestöavustuksista kohdentui 25–30 % eli noin 100 miljoonaa vuonna 2017 toimintoihin, joiden voidaan katsoa kuuluvan lakisääteisesti valtion tai kuntien maksettavaksi. ☐

Kokonaisuudistus voisi myös olla mahdollinen vaihtoehto, jos valtion budjetin kehyksiä kasvatettaisiin muutoksen yhteydessä esimerkiksi vuoden 2019 Veikkauksen tuloutuksen tason mukaisesti eikä arvioidun lähivuosien tuloutuksen tason mukaisesti. Valtion budjettikehykseen sisällytettävä rahoitus olisi kuitenkin altis poliittisille suhdanteille ja järjestöjen rahoituksesta jäisi puuttumaan työryhmänkin tärkeänä pitämä pitkäjänteisyys ja ennustettavuus, minkä vuoksi pidämme osittaisuudistusta parempana vaihtoehtona. ☐

Kolmannessa vaihtoehdossa sote-järjestöjen rahoitus laskisi todellisuudessa jopa n. 50 %, mikä olisi todella dramaattinen muutos nykytilanteeseen. Jos STEA:n viime vuosina jakama n. 360 miljoonan kokonaissumma laskee 240 miljoonaan, josta n. 100 miljoonaa on sidottu palveluihin, joita ei voi leikata, kansalaistoimintaa tekevien sote-järjestöjen avustusta leikattaisiin käytännössä n. 260 miljoonasta n. 140 miljoonaan. ☐

Ratkaisussa tulee huomioida järjestöjen poikkeuksellisen suuri merkitys osana suomalaista hyvinvointiyhteiskuntaa. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja ennaltaehkäisevä työ ovat pitkälti järjestöjen varassa. Sote-järjestöt kehittävät ketterästi uusia tuen muotoja ihmisten uusiin tarpeisiin ja palvelujen katvealueisiin. Järjestöjen toimintaedellytykset on turvattava valittavasta mallista riippumatta. Erityisesti pitkäjänteinen ja ennakoitava yleisavustustyypinen rahoitus mahdollistaa järjestöjen työn jatkuvuuden. ☐

Alueellinen tasapuolisuus ei saa vaarantua uudistuksen seurauksena. Se, että hakija määrittää jonkun alueen

kuuluvan hankkeen toiminta-alueeseen ei vielä tarkoita, että siellä on todellisuudessa aktiivista toimintaa. Kun avustus myönnetään suoraan alueelliselle toimijalle tai avustusta ohjataan alueelliselle toimijalle siirtosopimuksella, varmistetaan käytännössä pitkäjänteisen toiminnan toteutuminen alueella. Suurten leikkauspaineiden alla syntyy erityinen huoli keskittämisestä ja pienempien paikallisten toimijoiden mahdollisuuksista saada rahoitusta jatkossa. □

Kansalaisjärjestöt eivät ole vain palveluntuottajia, vaan niillä on keskeinen rooli demokratian ylläpitäjinä. Avustusten läheisempi kytkös poliittiseen päätöksentekoon ei saa vaarantaa järjestöjen autonomiaa. Osittaisuudistusvaihtoehto turvaa parhaiten järjestöjen mahdollisuuden toimia kansalaisten perusoikeuksien toteutumisen vahtikoirina. Lisäksi on tärkeää, että tarkan valmistelutyön lopputuloksena päätetty jakosuhte edunsaajien kesken ei ole muutoksen kohteena, kun niin moni vakiintunut asia □
on nyt muutoksessa. □

Työryhmän raportissa nostetaan myös esiin, että kansalaisjärjestöjen omia rahoitusmahdollisuuksia tulee kehittää. Korkeakouluille tehtyjen verohelpotuksien laajentamista myös kansalaisjärjestöihin olisi hyvä valmistella. Jos järjestöt pystyvät aikaansaamaan omavarainhankintaa, se ei saisi tarkoittaa suhteellisesti isompaa vähennystä STEA-avustuksissa, sillä silloin kannustin nähdä vaivaa varainhankinnan eteen häviää. □

Lähi vuosien avustustaso on kriittinen asia riippumatta mallista. Turvattu siirtymäaika olisi tarpeen, kun samaan aikaan rakennetaan hyvinvointialueita, joiden rooli sote-järjestöjen kumppanina tulevaisuudessa ei ole vielä selkeä. Siksi tarvitaan noin viiden vuoden varmistettu siirtymäkausi, jonka aikana voidaan selkeyttää valtion/hyvinvointialueiden/kuntien roolia sote-järjestöjen kumppaneina. Uudistus tulee toteuttaa niin, että varsinaisessa toiminnassa ei synny katkoksia. Vähintään siirtymävaiheen vuosien 2022 ja 2023 rahoituksen kompensatio on turvattava.

Rahapelituottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

18.03.2021, 14.29 - 18.03.2021, 14.30

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Marjo
Sukunimi	Mäenpää
Sähköposti	marjo.maenpaa@cupore.fi
Organisaatio	Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cupore

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Muu, mikä?

kokonaisvaltainen rahoitusuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Kulttuurin rahoitusmalleja on tarkasteltava kokonaisvaltaisesti niin, että järjestelmä takaa kestäväen rahoituspohjan kulttuurille ja taiteelle. Toimivan rahoitusmallin perusteluksi Cuporen tutkijat haluavat esittää yleisesti seuraavia seikkoja: □

- Koko kulttuurin rahoituksen uudistaminen on toteutettava siten, että kansalaisyhteiskunnan rooli ja itsenäisyys tulee huomioiduksi. Rahoituksen tasa-arvoinen jakautuminen ja kulttuurin tarjonnan yhdenvertainen toteutuminen ja kaikkien kansalaisyhteiskunnan toimijoiden tasa-arvoinen kohtelu on tärkeää. (vrt. Ruuskanen ym. Raportti kansalaisyhteiskunnan tulevaisuus, 2020) □

- Selviyksessä mainitaan, että julkisen talouden hoitaminen ja julkisten menojen kohdentaminen on toteutettavissa mahdollisimman tehokkaasti ja läpinäkyvästi. ”Korvamerkinnällä” tässä viitataan ymmärtääksemme jakosuhtelain tasoon, ei edunsaajien rahoituksen tasoon. Vaikka ”kilpailu”, ”tehokkuus” ja ”läpinäkyvyys” periaatteessa lisääntyvät, nämä positiivisina esitettävät perustelut voivat myös entisestään sementoida yksittäisten edunsaajien asemaa rahaa jaettaessa (vrt. perustelu 5, s. 10 & viittaus nykyisiin edunsaajiin sivulla 11). □

- Kuinka mahdollistetaan kierto ja uusien edunsaajien nousu tukien piiriin? Myös uusien toimijoiden mahdollisuudet päästä pitkäjänteisen rahoituksen piiriin olisi turvattava. (vrt. Cupore: Taidepolitiikan kepit ja porkkanat (2020) suositus, jonka mukaan tarvitaan paljon nykyistä parempaa vaikuttavuuden seurantaa ja sen linkittämistä suunnitteluun ja valmisteluun <https://www.cupore.fi/fi/julkaisut/cuporen-julkaisut/taidepolitiikan-kepit-ja-porkkanat>). □

- Selvitettävänä olisi oltava koko kulttuurin rahoitus ja miten kulttuurin budjettirahoitus ja rahapelirahoitus jakautuu kulttuurin eri toimialoille. Valmistelu ei voi rakentua konventioiden varaan – uudet rahoitusinstrumentit ja vaihtoehdot julkiselle rahoitukselle on kartoitettava huolella (esim. verovähennykset ja -tuet, rahankeruuoikeudet, mesenaattitoiminta, kulttuurisetelit, pitkäaikaiset sopimukset ja sitoumukset yksityisen sektorin kuten säätiöiden kanssa). Lisäksi olemassa olevien järjestelmien kehittäminen siten, että esim. valtionosuudet sidottaisiin tilojen tehokkaaseen ja avoimeen käyttöön. □

□

- Ministeriön virkamiesten ote suunnitteluun ollut erittäin vahva rahapelitoiminnan tuottojen kohdentamisessa (talousarviosuunnittelu + ns. vuosittainen käyttösuunnitelma), samoin edunvalvojen painostusvalta eri momenttien

säilymiseen ennallaan. Olisi perusteltua, että myös taiteen ja kulttuurin rahoitus olisi kokonaisuudessaan normaalilla tavalla poliitikkojen/kansanedustuslaitoksen budjettivallan piirissä? ☐

- Vaikuttavuuden arviointi: seuranta ja vaikuttavuuden arviointi tulisi suunnitella huolellisesti, laajempaa kuvaa hahmottaen ja suorassa yhteydessä tavoitteiden asettamiseen ja suunnitteluun. Vaikuttavuuden arvioinnin voisi myös kytkeä rahoituksen kohdentamiseen siten, että edunsaajien vaihtuvuus toteutuisi. ☐

- Kulttuuripolitiikan arvioinneissa tulee tarkastella mitä kaikkea rahapelivaroilla rahoitetaan. Suuri osa rahapelituotoista menee nykyisin pysyvien toimintojen rahoittamiseen, eli teattereiden, orkestereiden ja museoiden valtionosuuksiin sekä kansallisten laitosten avustuksiin (Kansallisgalleria, -teatteri ja -ooppera). Kulttuuripolitiikassa ei siis rahoiteta rahapelivaroilla ainoastaan kansalaisyhteiskunnan järjestöjä vaan kulttuurilaitoksia ja -instituutioita ja ylläpidetään sivistysvaltion edellyttämää kulttuuria. ☐

- Keskustelu rahapelituottojen eettisyydestä on otettava vakavasti. Oopperan rahoitus on suurin yksittäinen panostus rahapelivaroista kulttuurin parissa ja tämä on herättänyt keskustelua rahapelitoiminnan tuottojen tasa-arvoisesta ja epätasa-arvoisesta jakautumisesta sekä rahapelituottojen eettisyydestä. Nähdään, että "heikossa asemassa" olevat, mm. peliriippuvaiset rahoittavat harvoille tarkoitettua oopperaharrastusta. ☐

5.1. Jos vaihtoehtona olisi "ei muutoksia nykyiseen järjestelmään" Cupore lausuu seuraavaa: ☐

Tuloutuksen putoaminen (arviolta vuosittain noin 320–360 miljoonaa euroa alle vuoden 2019) vastaa suurin piirtein koko STEA:n vuosittaista pottia järjestöille ja enemmän kuin kaikkea kulttuurin rahapelivarojen kokoa 2000-luvulla eli tämä on merkittävä romahdus. Onko nykyjärjestelmän säilyttämiselle tässä tilanteessa kovin kestäviä perusteluita? Suuri kysymys mistä korvaavat rahat otetaan, vaikka muutoksia tehtäisiin, mikä olisi "takuu" sille, että rahoitusosuuksia ei leikattaisi tuoton laskemisen mukaisesti. Selvityksessä on keskitytty yhden rahoitusvälineen ja rahoittamisen (poliittisen) prosessin tarkasteluun pohtimatta yhtään, mitä muita uusia mahdollisuuksia rahoituksen saamiselle voisi olla. Veikkausvoittovarot tulevat pienenemään huolimatta siitä, mikä vaihtoehto selvityksestä valitaan. Yksi tärkeä tulevaisuuden selvittämisen kohde pitäisi olla uusien rahoitusmahdollisuuksien kartoittaminen taiteen ja kulttuurin (ja liikunnan, nuorison, ym) (julkiselle) rahoitukselle. ☐

5.2. Välitön siirtyminen yleisiin budjettivaroihin -ehdotuksesta Cupore lausuu: ☐

Selvityksessä todetaan, että "Korvamerkinnästä luopuminen lisäisi myös eduskunnan päätösvaltaa budjetin suhteen." Pitäisikö lähteä siitä, että poliitikot päättävät rahoituksesta normaalissa kehysmenettelyssä ja talousarviossa ilman "korvamerkitsevää" suunnittelua. Tämä menettely voisi myös uudistaa kulttuuripolitiikkaa, jos tehdään järkevasti. Toki vaarana sitten ennakoimattoman suuretkin muutokset, joilla voi olla lisäksi kerrannaisvaikutuksia. Toimijoiden näkökulmasta rahoituksen muutoksiin olisi vaikeata varautua, voi näyttäytyä hallitsemattomana. ☐

Cuporen julkaisu "Mahdollisesti kulttuuria" (<https://www.cupore.fi/fi/julkaisut/tyopaperit/mahdollisesti-kulttuuria-valtion-kulttuurirahoitus-suomessa-vuonna-2019>) tarkastelee kulttuurin rahoitusta ja myös rahapelituottojen jakautumista vuodesta 2015. Rahapelituotot ovat olleet "turvallinen ja kasvava instrumentti aina vuoteen 2019 asti. ☐ "Eryityisesti 1990-luvun laman myötä toteutetusta säästöpolitiikasta alkaen rahapelitoiminnan tuotoista on muodostunut erityisen tärkeä, jopa valtion budjettivaroja korvaava taloudellinen väline hyvinvointipalveluiden rahoittamiseen. Kehitys näkyy kulttuuripolitiikassa. Veikkauksen tuotto kehittyi suotuisasti 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä. Kangas ja Pirnes totesivat julkaisussa vuonna 2015 Veikkauksen voittotuottojen "ratkaisevan merkityksen" taiteen ja kulttuurin julkisessa rahoituksessa sekä tuottojen kehityksen "voimakkaan vaikutuksen taiteiden ja kulttuurin rahoituksen määrään ja kohdentumiseen". Vuosien 2005–2010 välisenä aikana veikkausvoittovarot kulttuurille kasvoivat viidessä vuodessa 185 miljoonasta 209 miljoonaan (Tilastokeskus: Taide- ja kulttuurimäärärahat valtion talousarviossa 2005–2019). Veikkausvoittovaroja riitti taiteelle ja kulttuurille kasvavalla trendillä aina vuoteen 2014 asti, jolloin taiteelle ja kulttuurille allokoitiin tuottoja yhteensä 237 miljoonaa euroa. Eli absoluuttisena määränä kulttuurin rahapelirahat kasvoivat vajaassa kymmenessä vuodessa 2005–2014 yhteensä yli 50 M€. ☐

Kulttuuripolitiikan rahoitus on monella tasolla lainsäädännön kautta kiinni rahapelitoiminnan tuotoissa. Esimerkiksi Taiteen edistämiskeskus ja taiteen edistäminen, kansalliset laitokset sekä teattereiden, museoiden ja orkestereiden

vos-järjestelmä. □

Suomalaisen kulttuuripolitiikan tyypillinen piirre on, että pysyväisluonteista, kansallisesti merkittäväksi todettua ja lakisääteistä toimintaa rahoitetaan uhkapelivaroin. Kulttuuripolitiikassa on vahva lainsäädännössä luotu kytkös rahapelitoiminnan varoihin. Toisaalta samaan aikaan rahapelitoiminnan voittovarojen merkitys uudelle, "vapaammalle" taiteen ja kulttuurin edistämiseksi on suuri. Esimerkiksi Taiteen edistämiskeskuksen taiteen edistämisen varat lukuun ottamatta lakisääteisiä taiteilija- ja kirjastoapurahoja ovat tulleet rahapelivaroista. Samoin kaikki OKM:n kulttuuripolitiikan osaston allokoimat harkinnanvaraiset avustukset (noin 150 miljoonaa euroa v. 2019). Tällöin siirrossa budjettivaroihin nousee kysymys, miten eri kohteiden rahoitusosuudet muotoutuvat niin, että kenellekään muutos ei ole kohtuuton ja äkkinäinen. Samalla tulisi huolehtia miten rahoitusta voisi kohdentua myös pysyvien, lakisääteisten kohteiden ulkopuolelle.

Rahapelituottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

17.03.2021, 16.29 - 17.03.2021, 16.33

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Marianna
Sukunimi	Ohtonen
Sähköposti	marianna.ohtonen@kvl.fi
Organisaatio	Kehitysvammaliitto ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Liikasen työryhmän esittämä osittaisuudistus (vaihtoehto 4) on Kehitysvammaliiton mielestä kannatettavin.

Vaihtoehto neljä mahdollistaa riippumattoman kansalaisjärjestötoiminnan. ☐

Kansalaisjärjestötoiminta on demokratian ydintä ja rahoituksen riippumattomuus poliittisista suhdanteista takaa moniäänisyyden, osallisuuden ja kansalaisvaikuttamisen toteutumisen monille ihmisille. Järjestöt tuovat yhteiskunnalliseen keskusteluun niiden näkökulmaa, joilla ei ole voimia tai keinoja tuoda mielipidettä esille esim. Kehitys- ja puhevammaiset henkilöt, selkokieltä tarvitsevat ihmiset tai huono-osaisuutta, köyhyyttä kokevat lapsiperheet ja vammaiset ihmiset. Koronan jälkeisessä Suomen jälleenrakentamisessa järjestöjen rooli tulee vielä enemmän korostumaan ruohonjuuritasoisessa auttamistyössä ja tälle tulee turvata resurssit julkisen palvelun rinnalla. Perinteisesti yhteiskuntarakenteita voidaan tarkastella poliittisena ja kansalaisyhteiskuntana. Demokratia ei toteudu, jos em. nämä molemmat rakenteet eivät säily elinvoimaisena. ☐

Järjestölähtöinen edunvalvonta ja epäkohtien esille nostaminen ovat demokraattisen yhteiskunnan tunnusmerkkejä. Järjestöt toimijoina tuovat poliittiseen päätöksentekoon kansalaisyhteiskunnan näkökulman tarjoten ruohonjuuritasolta nousevia vaihtoehtoisia ratkaisumalleja. Riippumattomuus poliittisista suhdanteista mahdollistaa kansalaistoiminnan, jossa kyseenalaistetaan valitsevia käsityksiä ja tuodaan esille yhteiskunnallisia epäkohtia. Kansalaisyhteiskunnan toiminnan, uudistumisen, kehittymisen ja vaikuttavuuden kannalta on tärkeää, että järjestötoiminta olisi mahdollisimman autonomista. Osittainen uudistus luo tälle toiminnalle parhaat mahdollisuudet. ☐

Mallissa neljä rahapelitoiminnan tuotto säilyy kehyksen ulkopuolisena ja tuotto käytettäisiin korvamerkittynä säädettyihin tarkoituksiin. Osa rahapelituotoista ja näillä rahoitettavista menokohteista siirrettään pysyvästi valtion yleisillä budjettivaroilla rahoitettavaksi. Malli neljä turvaa osaltaan kansalaisyhteiskunnan rahoituksen. Rahoitus on poliittisen päätöksenteon ulkopuolella ja se turvaa järjestöjen autonomian. Avustettavista kohteista poistettaisiin julkista vastuuta lähellä olevat toimintamuodot ja lakisääteiset tehtävät ja näin rahapelituotot käytettäisiin kansalaisjärjestöjen yleishyödylliseen toimintaan. Tämä palauttaisi järjestötoiminnan juurilleen. ☐

Ratkaisumalli turvaa moninaisen järjestörakenteen säilymisen, antaa toimintaedellytyksiä myös pienille järjestöille ja mahdollistaa myös uusien, ruohonjuuritasolla ja kokemustoimijoiden kautta syntyvien innovaatioiden kehittelyn ja järjestöjen syntymisen. Osittaisuudistus mahdollistaa järjestötoiminnan säilymisen monipuolisena ja turvaa järjestöjen yleishyödyllisen toiminnan. ☐

Malli neljä on mahdollista toteuttaa hallitusti ja edunsaajia osallistaen. Osittaisuudistus turvaa toiminnan jatkumisen ja on paremmin ennakoitavissa. [

Valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihanke tuo esille valtionavustustoiminnan digitalisoinnin, yhdenmukaistamisen ja selkeyttämisen tarpeet. Valtion avustustoiminnan digitalisoinnin kehittäminen ja osittainen uudistaminen lisää avustustoiminnan läpinäkyvyyttä, luo paremmat edellytykset avustustoiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden osoittamiselle, tehostaa toimintaa sekä turvaa järjestöjen autonomiaa. Vaikuttavuuden osoittamisen mittareiden kehittämisessä on tärkeää säilyttää niiden monipuolisuus ja tarvitaan sekä toiminnan laadullista merkitystä osoittavia mittareita että määrällisiä tunnuslukuja. [

[

Osittaisuudistusta toteutettaessa tulee tarkastella järjestöjen oman varainhankinnan mahdollisuudet ja luoda malli, joka kannustaa järjestöjä omaan varainhankintaan ja antaa joustavia mahdollisuuksia hyödyntää eri rahoituslähteitä. Järjestöjen rahoitukselle on löydettävä pitkäkestoinen ja kestävä ratkaisu, joka kestää yli vaalikauden. [

Uudistuksen valmistelu tulee tehdä yhteistyössä edunsaajien kanssa ja sen tulee pohjautua tutkittuun tietoon ja erilaisiin sosiaalisiin ja taloudellisiin vaikutusarvioihin. [

Rahapeliteuttojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

17.03.2021, 11.44 - 17.03.2021, 11.48

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Lisbeth
Sukunimi	Hemgård
Sähköposti	lisbeth.hemgard@fduv.fi
Organisaatio	FDUV

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

FDUV pitää osittaisuudistusta (vaihtoehto 4) esitetyistä vaihtoehdoista kannatettavimpana ja suoraa siirtymää budjettirahoitukseen mahdottomana (vaihtoehto 2). Välitön siirtymä budjettirahoitukseen olisi riski erityisesti kansalaisjärjestötoimijoille, joiden rahoittamiseen ei ole lainsäädännöllistä velvoitetta. Myöskään vaihtoehto, että nykyiselle järjestelmälle ei tehdä mitään, ei ole pidemmän päälle kestävä ratkaisu. ☐

Siirtymä uuteen rahoitusmalliin on tapahduttava yhteistoiminnassa edunsaajien kanssa. Tarvitsemme pitkäjänteisen ja kestävä ratkaisun, joka turvaa sosiaali- ja terveysjärjestöjen toiminnan. ☐

Vaihtoehdon 3 heikkous on rahoituksen epävarmuus. Raportin mukaan uudistuksen jälkeen siirtyminen yleisiin budjettivaroihin ei lisäisi pysyvästi valtion menoja, koska menotaso noudattaisi rahapeliteuton tasoa, ellei siitä erikseen toisin päätetä. Tämä tarkoittaisi rahoitustason merkittävää alenemista nykyisestä ja toisaalta kasvavaa riippuvuutta poliittisesta päätöksenteosta. ☐

Järjestöjen toiminnalle on olennainen raportin periaate, jonka mukaan rahoituksen vakautta voidaan lisätä, mikäli rahoituksen mittaluokka voidaan määrittää yhtä vaalikautta pidemmäksi ajaksi. Raportissa todetaan myös, että kansalaisyhteiskunnan toiminnan, uudistumisen, kehittymisen ja vaikuttavuuden kannalta on tärkeää, että järjestötoiminta olisi mahdollisimman autonomista. ☐

Med vänlig hälsning Lisbeth Hemgård ☐

Rahapelituottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

17.03.2021, 11.47 - 17.03.2021, 11.52

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Lea
Sukunimi	Ryynänen-Karjalainen
Sähköposti	lea.ryynanen-karjalainen@tsv.fi
Organisaatio	Tieteellisten seurain valtuuskunta

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Kokonaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

TSV:n toiminta osana kansalaisyhteiskuntaa vastaa lähinnä raportissa esitettyä hybridisaatiota: se ei ole poliittisesti orientoitunut mutta se on keskeinen tiedepoliittinen toimija. Toiminnan perustana ovat tieteen vapaaehtoistoimintaa harjoittavat tieteelliset seurat ja tiedeakatemit, mutta se ei ole varsinaisesti kansalaisjärjestö kuten esim. useat sote-alan järjestöt. TSV ja sen yhteydessä toimivat neuvottelukunnat edistävät tieteen ja tutkitun tiedon vastuullisuutta, saatavuutta ja korkeaa laatua tiedeyhteisössä ja kansalaisyhteiskunnassa. Toimintaan kuuluu kuitenkin pyrkimys tiedepoliittiseen vaikuttamiseen ja tieteen merkityksen vahvistamiseen yhteiskunnassa ja päätöksenteossa. TSV:llä ja neuvottelukunnilla on useita tiedeyhteisöä, kansallista tutkimusjärjestelmää ja tiede- ja korkeakoulupolitiikkaa palvelevia ja täydentäviä sekä ainutlaatuisia tehtäviä, jotka on osoitettu niille säädöksillä, OKM:n delegointipäätöksillä ja valtionavustuspäätöksillä. Osa tehtävistä perustuu tiedeyhteisön itsesääntelyyn ja yhteisiin linjauksiin. Näille toiminnoille ei ole osoitettu muuta rahoitusta kuin rahapelitoiminnan tuotoista myönnetty valtionavustukset. □

TSV:n toiminnan luonne ja rooli tiedeyhteisössä puoltaa kokonaisuudistusta ja TSV:n siirtymistä yleiskatteellisuuteen. Toiminta on vakiintunutta, monipuolista ja keskeinen osa kansallista tutkimusjärjestelmää. Jos TSV:n rahoitus tulisi jatkossa yleisistä budjettivaroista, tulee selvittää, rahoitettaisiinko TSV:n edelleen jakamat erityisavustukset ja apurahat sekä hanketoiminta myös yleisistä budjettivaroista. □

Kokonaisuudistuksen hyviä puolia ovat raportissa esitetyt kahdeksan perustelua, joista TSV pitää erityisen tärkeinä rahoituspäätöksen riippumattomuutta rahapelitoiminnasta, julkisten menojen kohdentamista tehokkaasti ja läpinäkyvästi, menokehyksen avulla tapahtuvaa rahoituksen suunnitelmallisuutta, vakautta ja pitkäjänteisyyttä sekä julkisen rahoituksen ja avustustoiminnan vaikuttavuutta. □

Raportissa todetaan, että yleiskatteellisuuteen siirtyminen tekisi kansalaisyhteiskunnan rahoituksen riippuvaiseksi "poliittisesta päätöksestä ja epävarmuudesta". TSV katsoo, että rahapelitoiminnan tuottojen vähenemisestä seuraavat ratkaisut ovat yhtä lailla riippuvaisia poliittisesta päätöksestä ja epävarmuudesta. Vähintään hallituskauden kestävä kehyspäätös olisi kuitenkin vakaammalla pohjalla kuin nykyinen vuosittain haettava ja harkinnanvarainen valtionavustus, joka ei tue pitkäjänteistä ja strategista toiminnan ja talouden suunnittelua, toteutusta, seurantaa ja vaikuttavuuden arviointia. Kansalaisyhteiskunnan merkitys ja arvostus voidaan osoittaa toimintaa tukevilla ja kansalaisyhteiskunnan autonomiaa vahvistavilla poliittisilla päätöksillä. □

TSV kannattaa raportissa esitettyä toteutusaikataulua. TSV pitää myös hyvänä nykyisen jakosuhteen säilyttämistä. Tällöin rahoituksen mahdollinen väheneminen kohdistuisi tasapuolisesti kaikkiin toimijoihin. □

TSV:n tehtävänä ei ole osallistua rahapelipolitiikkaan eikä rahapelaamisen markkinointiin. Jos TSV:n toimintaa rahoitettaisiin jatkossakin suoraan rahapelitoiminnan tuotoista, voisi syntyä vaikutelma, että TSV hyväksyy

rahapelaamiseen liittyvät ongelmat, mikä ei missään tapauksessa ole oikea tulkinta. □

Jos nykyiseen järjestelmään ei tehtäisi muutoksia (vaihtoehto 1), se tarkoittaisi hyvin todennäköisesti sitä, että Veikkauksen tuloutuksen alentuminen pakottaisi rahapelituotoilla toimivien toimijoiden voimakkaaseen priorisointiin, karsintaan tai rahoituksen leikkaamiseen. Raportissa todetaan, että tuottojen laskua voisi kompensoida, mutta pitkällä aikavälillä kompensatio ei ole kestävä ratkaisu. Kompensatio hyvin todennäköisesti vain vahvistaisi rahapelaamiseen ja rahapelituottojen käyttöön liittyviä ongelmia ja edunsaajien ja kansalaisyhteiskunnan kytköstä rahapelihaittoihin. Tällaiseen tilanteeseen liittyisi todennäköisesti myös voimakkaita poliittisia intressejä ja tavoiteasetantaa, mikä ei ole kansalaisyhteiskunnan ja sen autonomian ja suomalaisen yhteiskuntajärjestelmän kannalta hyvä asia. □

Välitön siirtyminen yleisiin budjettivaroihin (vaihtoehto 2) edellyttäisi useita säädöksellisiä ja valtion kehysjärjestelmää koskevia muutoksia hyvin nopealla aikataululla, mikä aiheuttaisi mallin toimivuuteen isoja riskejä ja sopeutumisvaikeuksia. □

Osittaisuudistus (vaihtoehto 4) edellyttäisi rahapelitoiminnan tuotoilla toimivien kohteiden huolellista arviointia kokonaisuutena. Tässä vaihtoehdossa tulisi luoda avoimet ja läpinäkyvät arviointikriteerit sekä määritellä, mitkä kohteet rahoitettaisiin jatkossa rahapelitoiminnan tuotoilla ja mitkä siirrettäisiin rahoitettavaksi yleisistä budjettivaroista. Jos rahapelitoiminnan tuotoilla rahoitettavaksi valikoituisi jollakin periaatteella joukko nykyisiä rahapelitoiminnan tuotoilla toimivia organisaatioita siten, että tuotot vastaisivat ko. organisaatioiden nykyistä rahoitustasoa, malli olisi epäoikeudenmukainen yleiskatteellisen budjetin puolelle siirrettäville toimijoille, koska niiden rahoitustaso määräytyisi todennäköisesti julkisen talouden tilanteen mukaisesti.

Rahapelituottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

17.03.2021, 17.20 - 17.03.2021, 17.21

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Lauri
Sukunimi	Taro
Sähköposti	lauri.taro@vm.fi
Organisaatio	valtiovarainministeriö

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Kokonaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Rahapelitoiminnan tuottojen korvamerkinnän tarkoituksenmukaisuutta on perusteltua tarkastella vallitsevassa näkyvässä, jossa rahapelituottojen ennakoitaan olevan alenemassa. □

Valtiovarainministeriön arvion mukaan rahapelituottojen yhteys tiettyihin valtion menoihin tulisi uudessa ratkaisussa katkaista. Yleishyödyllisten menojen rahoittaminen ei saisi olla rahapelituottojen keräämisen tarkoitus vaikkakin se voi olla sen suotuisa liitännäisseuraus. Nykyisessä tilanteessa, jossa tietyt menot on sidottu rahapelituottoihin, voi muodostua ristiriitaisia asetelmia, kun esim. rahapelaamisen haittoja yritetään vähentää, millä voi olla vaikutusta pelituottoihin ja sitä kautta myös resurssinäkömään. Tavoitellussa tilanteessa rahapelituotot olisivat jatkossa tulojen yleiskatteisuuden periaatteen piirissä. Tämä vahvistaisi osaltaan myös eduskunnan budjettivallan toteutumista. □ Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista numero 2 olisi selkeä budjetoimisen näkökulmasta ja poistaisi nykyisessä järjestelyssä tuottojen korvamerkinnästä muodostuvat epäkohdat. □

Vaihtoehdossa numero 3 on kyse pitkälti samasta mallista, joskin se toteutettaisiin siirtymäajan jälkeen v. 2024. Siirtymäaikana valmistauduttaisiin budjetti- ja kehysmenettelyn muutoksiin, tarvittaviin lainsäädäntömuutoksiin sekä varattaisiin myös edunsaajille valmistautumisaikaa. □

Kun rahapelitoiminnan tuotot siirretään talousarvion yleiskatteiseksi tuloksi, tuotoissa tapahtuvat muutokset ja vuosittainen vaihtelu eivät heijastu suoraan menopuolen rahoitukseen ja menonäkymä olisi helpommin ennakoitavissa. □

Korvamerkinnän poistuminen tarkoittaisi myös, että tulojen ja menojen budjetoinnin vuotuisuusperiaate toteutuisi nykyistä paremmin, kun rahapelituottojen osittainen käyttämättä jättäminen ja siirtäminen käytettäväksi myöhemmin ("rahastoiminen") poistuu. □

Tuottojen korvamerkinnän poistamisen myötä talousarviomenettely ja valtion menojen käytön periaatteet olisivat nykyistä yhdenmukaisempia ja läpinäkyvämpiä. Nykyistä suurempi osa valtion menoista olisi menokehysten piirissä, mikä parantaisi myös kehysmenettelyn vaikuttavuutta ja edellytyksiä vastata sille asetettuihin tavoitteisiin. □ Ratkaisun myötä edunsaajien rahoitus siirretään osaksi valtion kehysmenettelyä ja rahoituksen tasosta päätetään normaaliin tapaan talousarviomenettelyssä, kaikkien edunsaajien osalta yhdenmukaisesti. Talousarviomenettelyssä menojen hyötyjä ja vaikuttavuutta arvioidaan muiden talousarviomenojen tapaan, jolloin edunsaajien määrärahojen

käytön suunnittelun ja seuraamisen merkitys voisi lisääntyä nykyisestä. Julkisten varojen käytön perusteet ja mitoitukset tulisivat säännöllisemmän arvioinnin kohteeksi. □

Vuonna 2019 käynnistetyssä valtionavustusten digitalisointi- ja kehittämishankkeessa kehitetäänkin valtionavustusten suuntaamista, hakemista, myöntämistä, seuranta ja arviointia luomalla yhtenäinen digitalisoitu valtionavustusprosessi. Hankkeen tavoitteena on lisätä valtionavustustoiminnan vaikuttavuutta, läpinäkyvyyttä ja tehokkuutta. Rahapelijärjestelmän jatkokehitystä miettiessä tulisi tältä osin tukeutua jo valtionavustushankkeessa tehtyyn työhön. Edunsaajien muitakin rahoitusmahdollisuuksia tulee jatkossakin kehittää. □

Nykyisten edunsaajien rahoitusnäkyisiin saattaisi uudessa mallissa liittyä nykyistä suurempaa epävarmuutta aiheutuen menojen ulottamisesta normaalin poliittisen harkinnan piiriin. Kehysmenettelyssä rahoitusta suunnitellaan useiksi vuosiksi eteenpäin, mikä kuitenkin mahdollistaa edunsaajien toiminnan pitkäjänteisen suunnittelun. Lisäksi tätäkin pidemmän aikavälin rahoituksen tavoitteista voitaisiin pyrkiä linjaamaan esimerkiksi parlamentaarisessa työryhmävalmistelussa. □

On huomattava, että jokaisessa vaihtoehdossa edunsaajien rahoitusnäkyisiin liittyy epävarmuutta. Myöskään ensimmäisessä vaihtoehdossa, jossa pysyttäisiin nykyisessä järjestelmässä, ei välttyttäisi edunsaajien rahoitukseen liittyvältä epävarmuudelta. Rahapeliuottojen alentuessa edunsaajille myönnetyn rahoituksen taso ja mahdollisen ns. kompensaation edellyttämä lisärahoituksen taso pitää hallituksen ja eduskunnan toimesta harkita erikseen. □

Rahapelituottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

18.03.2021, 08.39 - 18.03.2021, 08.55

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Lassi
Sukunimi	Kauttonen
Sähköposti	lassi.kauttonen@stm.fi
Organisaatio	Sosiaali- ja terveysministeriö

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Kokonaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Terveyden ja sosiaaliseen hyvinvoinnin edistämiseen myönnettävissä avustuksissa yleishyödyllisille yhteisöille ja säätiöille on tärkeää turvata riittävä kokonaisrahoituksen taso edunsaajille. Sosiaali- ja terveysministeriön alustavana virkamieskantana malli 3, eli kokonaisuudistus, on arvioitu olevan kannatettavin malli selvityksessä ehdotetuista ratkaisuvaihtoehdoista. ☐

Muuttuneessa, tilanteessa, jossa Veikkaus Oy:n rahapelituottojen on arvioitu alentuneen pysyvästi vuositasolla noin 300-350 milj. euroa, on tarve pohtia pidempiaikaista ratkaistua vuosittaisen, budjettirahoilla tapahtuvan kompensoinnin sijaan. Lisäksi tässä mallissa haasteena on laskevien tuottoennusteiden osalta riittävän budjettirahoista tapahtuvan kompensoinnin taso, mikä voi vaihdella vuoden sisälläkin merkittävästi riippuen toteutuneesta tuotosta. Näistä syistä voitaneen katsoa, ettei nykytila (malli 1) ole pitkällä aikavälillä valtion talousarviomenettelyn eikä edunsaajien riittävän rahoituksen turvaamisen näkökulmasta tarkoituksenmukainen. ☐ Mikäli hallitus linjaisi käynnistettäväksi valmistelun yleiskatteiseen malliin siirtymisestä, se tarkoittaisi käytännössä merkittäviä muutoksia lainsäädäntöön. Siirryttäessä yleiskatteiseen malliin on tarpeen varata riittävä valmistelu-aika muun muassa keskustelulle edunsaajien kanssa, säädösvalmistelulle ja notifiointimenettelylle. ☐

Lisäksi on tärkeää huomioida, että sosiaali- ja terveysministeriön taseessa on tällä hetkellä edelleen merkittävässä määrin rahapelifuusion yhteydessä Raha-automaattiyhdistykseltä siirtyneitä jakamattomia rahapelituottoja, mitkä on tarkoituksenmukaista käyttää suunnitelmallisesti arpajaislaissa säädettyihin tuottojen käyttötarkoituksiin. Näistä syistä välitön siirtyminen mallissa 2 kuvatulla tavalla ilman siirtymäaika ja kesken kehyskauden ei ole merkittävien lainsäädäntömuutosten vuoksi mahdollinen. ☐

Edunsaajat ovat ilmaisseet kannattavansa ensisijaisesti mallia 4. Myös malli 3 on arvioitu edunsaajien puheenvuoroissa toteuttamiskelpoiseksi malliksi. ☐

Työryhmän raportissa pidetään kestävän rahapelipolitiikan näkökulmasta ongelmallisena edunsaajien ja kansalaisyhteiskunnan kytköstä rahapelihaittojen käsittelyyn. Ratkaisuna nähdään edunsaajien ja kansalaisyhteiskunnan rahoituksen irrottaminen rahapelituotoista. Sosiaali- ja terveysministeriö pitää ratkaisuehdotusta kannatettavana. Verrattaessa malleja 3 ja 4 keskenään voidaan tarkastella sitä, kumpi malli olisi parempi rahapelihaittojen ehkäisemisen näkökulmasta tarkasteltuna. Malli 3 mahdollistaisi erottamisen kokonaisvaltaisemmin. Rahapelihaittojen ehkäisy liittyy laajasti rahapelipoliittisiin toimiin. Kestävä ja elinvoimainen

yksinoikeusjärjestelmä turvataan sillä, että rahapelien toimeenpano perustuu parhaaseen tietoon haitoista, rahapelimarkkinasta ja rahapelaamisesta ja ensisijainen rahapelipolitiikkaa ohjaava periaate on haittojen ehkäisy. Rahapelien toimeenpanon ohjausrakenteita ja tuotonjaon rakenteita tulisi kehittää tästä näkökulmasta mallista riippumatta. Rahapelihaittojen tehokas ehkäiseminen on monopolijärjestelmän oikeutusperusta. □

Malliin 4 liittyy myös sen käytännön hankaluus. Tässä mallissa tarkasteltaisiin rahapelituotoista siirrettäviä eriä yleiskatteiselta puolelta rahoitettavaksi. Kuitenkin arpajaislaissa on säädetty tuotonjakosuhteista eri sektoreille, mikä tarkoittaisi käytännössä sitä, että siirtyviä eriä eri sektoreita (STM, OKM, MMM) tulisi siirtää tuotonjakosuhteiden (43-53-4) määrittämässä suhteessa, ettei yhdeltä sektorilta käytännössä siirtyisi rahoituspotentiaalia toiselle sektorille. Lisäksi mallin 4 osalta haasteena on se, että sitä voisi joka tapauksessa pitää luultavasti korkeintaan vain tilapäisenä ratkaisuna ennen laajempaa kokonaisuudistusta. □

Edettäessä mallin 3 mukaisesti eräs keskeinen asia liittyy riittävän, eri sektorien edunsaajille kohdennettavan lähtötason määrittämiseen. Sosiaali- ja terveysministeriö katsoo, että esimerkiksi vuoden 2019 rahoitustaso, eli viimeisin koronakriisiä edeltävä vuosi, voisi olla luonteva lähtökohta eri sektorien lähtötasoon liittyvälle pohdinnalle. Sosiaali- ja terveysministeriön sektorin osalta se tarkoittaisi noin 362 milj. euron kokonaistasona terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen myönnettävissä avustuksissa yleishyödyllisille yhteisöille ja säätiöille. □

Mallin 3 osalta on myös tunnistettu siihen liittyvä mahdollinen poliittinen riski. Vaalikauden vaihtuessa saattaisi eri sektoreiden rahoitukseen sisältyä riski painotusten muuttumisesta merkittävästikin, jolloin eri sektoreiden välinen kilpailu valtion rahoituksesta saattaisi lisääntyä nykyisestä. □

Valmistelutyössä olisikin tarpeen kiinnittää huomiota siihen, että siihen liittyvä yhteisymmärrys olisi mahdollisimman laajaa, jolloin esimerkiksi parlamentaarisesti sovittaisiin rahoituksen riittävä taso pidemmäksi aikaa. On esitetty, että rahoitustaso määriteltäisiin esimerkiksi kahdeksi kehyskaudeksi kerrallaan. □

Mallin 3 osalta on selvityksessä tunnistettu siihen liittyvä mahdollinen, tosin pienehköksi arvioitu EU-riski liittyen notifiointimenettelyyn. Mikäli päätetään edetä mallin 3 mukaisesti, olisi tarpeen kiinnittää valmistelussa erityistä huomiota siihen, ettei Veikkaus Oy:n toimintaan kohdistu minkäänlaisia tuottotavoitteita, vaan tuotto on ainoastaan järjestelmän suotuisa liitännäisseuraus. □

Lisäksi malliin 3 siirryttäessä jakamattomien rahapelituottojen purkaminen sosiaali- ja terveysministeriön taseesta olisi mahdollista toteuttaa suunnitelmallisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla. □

Siirryttäessä malliin 3 tulisi varmistaa myös STEAn rahoituspohja. Tällä hetkellä STEAn rahapelituotoista katettava toimintamenobudjetti on vuositasolla noin 5,8 milj. euroa. □

Mikäli hallitus linjaa mallin 3 liittyvän kokonaisuudistuksen käynnistämisestä, on tärkeää huolehtia myös siitä, että valmistelutyö resurssoidaan riittävästi. Kaiken kaikkiaan kyseessä on ison kokoluokan hanke, jonka valmisteluun on tarkoituksenmukaista varata riittävä määrä henkilöresursseja.

Rahapelituottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

18.03.2021, 12.27 - 18.03.2021, 12.29

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Lasse
Sukunimi	Saarinen
Sähköposti	lasse.saarinen@ses.fi
Organisaatio	Suomen elokuvasäätiö

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Esitetyistä ehdotuksista mahdollisia ovat kolmas ja neljäs, joista neljäs on varmaankin toteuttamiskelpoisin. ☐

On erittäin hyvä, jos nykyisten edunsaajien rahoituksen jako budjettivaroihin ja rahapelituottoon suoritetaan harkiten ja kahden-kolmen vuoden eli tämän vaalikauden aikana. Olisi suotavaa, että veikkauvoittovaroista rahoitettaisiin alkuperäisiä edunsaajia. Tästä asiasta olisi sekin etu, että pelaajille olisi selvää, mihin yleishyödyllisiin tarkoituksiin heidän pelieuronsa päätyvät. Tämä linkki pelaajien ja kansalaisille tärkeiden toimintojen välillä on syytä säilyttää. ☐
Veikkauksen monopolia EU-tasolla arvioitaessa nousi esiin, että mikäli monopolin tuoma tuotto tilitetään valtion yleiskatteelliseen budjettiin, heikentää se monopolin oikeutusta huomattavasti, vaikka perustelluin syy monopolille onkin tehokkaampi peliongelmiin valvonta ja estäminen. Raportin neljäs ehdotus välttäisi tämän mahdollisen uhan pelimonopolin legitimiteetille. ☐

Aiempina vuosina kun Veikkauksen tuloutus valtiolle jatkuvasti kasvoi, siirsi valtio aiemmin normaaleista yleiskatteellisista budjettivaroista katettuja – jopa lakisääteisiä – menojaan katettaviksi veikkauvoittovaroista. Olisikin erittäin asiallista, että ensisijaisesti nämä menot palautettaisiin takaisin valtion budjettiin ja vasta sitten tarkasteltaisiin, riittävätkö pienentyneet veikkauvoittovarot alkuperäisten edunsaajien rahoitukseen. Erittäin todennäköisesti varat riittäisivät aivan hyvin. Mikäli kulttuurin ja taiteen osalta päädytään siirtämään joidenkin edunsaajien rahoitus yleiskatteellisen budjetin puolelle, niin sivistysvaltio voisi aloittaa kansallisesti tärkeitä laitoksista kuten Kansallisoopperasta, Kansallisgalleriasta ja Kansallisteatterista. ☐

Siltä osin kuin nykyisten Veikkauksen edunsaajien rahoitus siirretään yleiskatteellisen budjettiin, niin tulee huolehtia siitä, että mahdollisia rahoitusleikkauksia ei kohdenneta vain aiemmille rahapelituottojen edunsaajille, vaan luonnollisesti kaikki ko. ministeriön alla olevat budjettiluokat ovat tällaisessa tapauksessa samanarvoisia ja joutuvat yhtäläisen tarkastelun kohteeksi. Asian tärkeys tulee vielä korostumaan, jos päädytään raportin kolmanteen ratkaisuvaihtoehtoon. ☐

Millä tavalla tahansa rahapelituottojen tuloutuksen väheneminen ratkaistaankin, niin olisi kohtuutonta, mikäli väheneminen (15 - 30%) kohdistuisi ilman pehmentäviä toimia vain nykyisille edunsaajille. Jos leikkaustoimiin ryhdytään, niin kaikissa tapauksissa pitää kyseisten ministeriöiden kaikkia menoluokkia tarkastella yhdessä edunsaajien kanssa ja etsiä ratkaisu, mikä vähiten vaurioittaa nykytilannetta ja toimintaa. Olisi täysin kestävämpiä, mikäli kymmeniä vuosia erinomaisesti toimineet sekä kansallisesti että kansalaisille hyvin tärkeät toiminnot

Rahapeliuottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

18.03.2021, 15.26 - 18.03.2021, 15.29

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Lasse
Sukunimi	Pöyry
Sähköposti	lasse.poyry@kkv.fi
Organisaatio	Kilpailu- ja kuluttajavirasto

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Välitön siirtyminen yleisiin budjettivaroihin

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Ensisijaisen tärkeänä KKV pitää sitä, että edunsaajien rahoituksen suuruus ei ole enää riippuvainen rahapeliuottojen määrästä. Yhteyden katkaiseminen on keskeistä rahapelihaittojen ehkäisyn ja vähentämisen tavoittelemiseksi. Vaihtoehdoissa 1 ja 4 tämä ei toteutuisi. ☐

KKV pitää perusteltuna sitä, että nykyisten edunsaajien rahoitus olisi yhtä lailla arvioitavana vuosittaisessa budjettikehyksessä, kuin muutkin julkisen rahan käyttökohteet. Tämä lisäisi julkisen rahoituksen vaikuttavuutta ja tehokkuutta. Muutoksen pitäisi kuitenkin tapahtua hallitusti siirtymäajan jälkeen, ei välittömästi. ☐

☐
Valtionvarainministeriössä meneillään oleva hanke valtionavustustoiminnan kehittämisestä ja digitalisoinnista on tavoitteiltaan hyvä myös edunsaajien rahoituksen uudistamisessa. Erityisesti läpinäkyvyyden puute on rahapeliuottojen käytön kohdalla ollut ongelmallista. ☐

Kansalaisyhteiskunnan ja kansalaisjärjestöjen asemaa ja rahoitusta on syytä miettiä laajemmin. KKV kuitenkin katsoo, että vaihtoehdon 3 mukainen käyttökohteiden menotason kiinnittäminen ei ole oikea tapa ratkaista kysymystä. ☐

Rahapeliuottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

18.03.2021, 08.36 - 18.03.2021, 08.39

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Kimmo
Sukunimi	Levä
Sähköposti	kimmo.leva@museoliitto.fi
Organisaatio	Suomen museoliitto ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Veikkausvoittovarojen käyttöön liittyvä uudistus on muuttamassa vakiintunutta ja pitkäaikaista rahoitusjärjestelmää, joka on kiistatta ollut kulttuurin ja museoalan rahoituksen näkökulmasta hyvä. Järjestelmä on suojannut alaa rahoituksen leikkauksilta julkisen talouden synkimmillä hetkillä. □

□

Museoalan rahoituksen mahdollisimman suotuisa kehittyminen kaikissa olosuhteissa on luonnollisesti edelleen tärkeää. Tältä osin keskeisin arvioita kysymys on, onko rahoituksen suotuista kehittyminen todennäköisempää toimintaympäristössä, jossa rahoitus on sidottu valtion yleiskatteellisen budjetin vai Veikkaus Oy:n tuoton kehittämiseen. Tämä kysymys on myös keskeisimmässä roolissa Erkki Liikasen työryhmän perusteellisessa raportissa ja sen sisältämissä päätösesityksissä. □

□

Rahapeliuudistusta ollaan tekemässä ajankohdassa, jossa toimintaympäristön kehitystä on vaikea arvioida edes muutaman kuukauden aikajänteellä. Rahapeliuudistusta koskevissa päätöksissä arviot on kuitenkin pystyttävä tekemään vähintään 10 vuoden aikaperspektiivissä. Tämän vuoksi on tärkeää, että uudistuksen seuraavissakin askelissa päätösten valmistelua jatketaan valitulla perusteellisella linjalla ja järjestelmän uudistamiseen liittyvät ratkaisut tehdään parlamentaarisen käsittelyn kautta. Päätöksiä tehtäessä on myös huomioitava, ettei rahapeliuottojen nykyisen korvamerkitsemisen jatkumisella tai sen purkautumisella ole todennettuja vaikutuksia rahapelihaittojen kehittämiseen. □

□

Suomen museoliitto kannattaa rahapelijärjestelmän uudistamista. Lausunnolla olevista vaihtoehdoista ensisijainen on "osittaisuudistus", jossa osa nykyisistä edunsaajista ja osa rahoituksesta siirretään yleiskatteellisen budjettirahoituksen piiriin. Luontevinta on, että yleiskatteellisen budjetin puolelle siirretään lakisääteisten tehtävien rahoitus. Museoalalla tämä tarkoittaisi lähinnä museoiden valtionosuuksia ja Kansalliskallerian rahoitusta. □

□

Vaihtoehto "osittaisuudistus" näyttäytyy ratkaisulta, joka pitkällä aikavälillä mahdollistaa museo- ja kulttuurialan rahoituksen suotuisan kehittymisen. Lisäksi se suojaa parhaiten "äkkinäisiltä poliittisilta suhdanteilta", jonka Erkki Liikasen työryhmäkin nostaa tavoitteeksi, joka kaikissa rahapelijärjestelmän uudistamisvaihtoehdoissa on turvattava. □

Rahapelituottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

18.03.2021, 12.58 - 18.03.2021, 14.21

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Karola
Sukunimi	Baran
Sähköposti	karola.baran@teme.fi
Organisaatio	Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Kokonaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Kulttuurin toiminnan rahoitus on turvattava ja se on lopullisesti erotettava rahapelituotoista ja niiden aiheuttamista haitoista. □

Selvitysryhmän vaihtoehto kolme ja sen mukainen hallittu kokonaisuudistus on tarjotuista vaihtoehdoista kestävin. □

Veikkauksen voittovaroilla rahoitettujen kulttuuritoimintojen jatkuvuus eivät saa vaarantua. Vakautta voi lisätä määrittämällä rahoitus yhtä vaalikautta pidemmäksi. Tästä erityisesti kansalaisyhteiskunnan toimijat ovat olleet huolissaan. Äkkinäiset poliittiset suhdanteet ovat edunsaajien potentiaalinen uhka uudessa mallissa. □

Uudistuksella tavoitellaan monimuotoisuutta ja uusiutumista. Veikkausvoittovaroilla rahoitettujen vakaiden, kulttuurin kannalta täysin ainutlaatuisten ja keskeisten, toimijoiden rahoituksen on oltava pitkäjänteistä ja ennakoitavaa. □

Vuoden 2022-23 tuoton alenema on kompensoitava. Vuodelle 2024 budjetoitavan lähtötason on oltava vähintään vuoden 2021 kompensoitua tasoa.

Rahapeli tuottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

18.03.2021, 13.53 - 18.03.2021, 14.11

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Jukka
Sukunimi	Tahvanainen
Sähköposti	jukka.tahvanainen@nkl.fi
Organisaatio	Näkövammaisten liitto ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Kannatamme Liikasen raportin tarjoamista vaihtoehdoista osittaisuudistusta ☐

Osittaisuudistus on käytettävissä olevaan aikaan nähden selkein ja toteuttamiskelpoinen vaihtoehto. ☐
Esitetyistä vaihtoehdoista osittaisuudistus mahdollistaisi parhaiten vapaan autonomisen kansalaistoiminnan säilymisen. Pohjoismainen hyvinvointimalli perustuu vahvaan valtioon ja vahvaan kansalaisyhteiskuntaan. Osittaisuudistuksessa on vähemmän riskejä kansalaisjärjestötoiminnan poliittisesta ohjauksesta. Vaihtoehto on myös hallinnollisesti helpointa toteuttaa. ☐

Riittävästi resursoitu monimuotoinen kansalaisjärjestötoiminta on osa sivistysvaltiota. Sote-järjestöjen toiminta kohdistuu moniin erityisryhmiin, ja ovat elintärkeitä esim. monille vammaisille. Ilman järjestötyötä ja sen toimintaa monen näkövammaisen elämä vaikeutuisi entisestään. Järjestötoiminnan hyödyllisyyttä ei voi mitata samoin perustein, kuin suoritteita tuottavia yrityksiä tai julkista palvelutoimintaa. Vapaaehtoistoiminnan lisäksi myös laaja asiantuntemus, vaikuttamistoiminta sekä hiljaisen ja piilossa olevan avuntarpeen tunnistamiskyky ja siihen reagointi on järjestötyön erityistä osaamista. Korona-aika on osoittanut, että monet kansalaiset ovat saaneet ketterästi ja nopeasti apua ja tukea järjestötoimijoilta. Järjestöt ovat merkittävä voimavara suomalaisten hyvinvoinnin edistäjänä, ihmisoikeuksien puolustajana ja palvelutarpeiden näkyväksi tekijänä. ☐

On tärkeä tunnistaa myös kansalaisjärjestötoiminnan kaikki tasot: valtakunnallinen, alueellinen ja paikallinen. Järjestöt toimivat hyvin erilaisten ilmiöiden, ongelmien ja ihmisryhmien parissa. Uudistuksen tulisi kohdella mahdollisimman yhdenvertaisesti eri kokoisia ja eri kohderyhmien parissa työskenteleviä järjestöjä, joilla on hyvin erilaiset mahdollisuudet sopeutua muutokseen. Muutosten vaikutusten arviointi on ensiarvoisen tärkeää myös ihmisten yhdenvertaisuuden näkökulmasta. ☐

Osittaisuudistus tulee toteuttaa siten että yleishyödyllisen kansalaistoiminnan rahoitus säilyy uudistuksen siirtymävaiheen aikana ja sen jälkeen budjettikehyksen ulkopuolella. Esitettyssä vaihtoehdossa valtionavustuksen määräraha on sidoksissa Veikkauksen tuottoihin. Kaikkine heikkouksineen se toisi järjestötoiminnan rahoitukseen ennustettavuutta. Ennustettavuutta voidaan edelleen parantaa siten, että järjestötoiminnan rahoitus kytketään monivuotiseen rahoituskehukseen. Se on välttämätöntä, jotta toimintaa voidaan suunnitella pitkäjänteisesti. ☐

Arpajaisveron tasoa tulisi pysyvästi alentaa, jotta kansalaisjärjestötoiminnan rahoitus tosiasiallisesti ei entisestään

pienenisi pelituottojen vähentyessä. Arpajaisveroa on jatkuvasti nostettu vuodesta 1992 jolloin arpajaisvero oli 5,0 %. Arpajaisveroa alennettiin viime vuonna väliaikaisesti 5,5 prosenttiin, mutta sen nykyinen perustaso on yli kaksinkertainen vuoden 1992 tasoon verrattuna, kaikkiaan 12 %. Uudistuksen yhteydessä tulee myös varmistaa, että Veikkauksella ja sitä ohjaavalla taholla on velvoite pitää pelituottojen kohteena olevat toimijat ajan tasalla mahdollista avustustasoon liittyvistä muutoksista ennakoiden. □

Tunnistamme rahapelitoimintaan liittyvät eettiset haasteet ja siksi pelihaittojen vähentämistä tulee jatkaa, mutta samalla varmistaa tuottojen palautuminen suomalaiseen yhteiskuntaan. □

Mikäli valmistelussa päädyttäisiin vaihtoehtoon kokonaisuudistus, edellyttää se laajaa valmistelua ja aitoa järjestökentän osallistamista. Kokonaisuudistus edellyttää myös laajan lainsäädäntö uudistuksen. Työryhmän esittämä osittaisuudistus on toteutettavissa jo vuoden 2022 budjettilain yhteydessä. Kumpaankin vaihtoehtoon tulee sisältyä terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämisen valtionavustustoimintaa säätelevän säädöksen saattamisen lain tasolle. □

Rahapeliuottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

17.03.2021, 13.05 - 17.03.2021, 15.49

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Jukka
Sukunimi	Koivisto
Sähköposti	jukka.koivisto@ratsastus.fi
Organisaatio	Suomen Ratsastajainliitto ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Suomen Ratsastajainliitto puoltaa työryhmän ratkaisuvaihtoehtoa 4 (osittaisuudistus). Ennusteiden mukaan Veikkauksen tuotto edunsaajille putoaa merkittävästi, jolloin arpajaislain mukaista suhdetta tuoton käytölle on arvoitava uudelleen. Järjestömme näkökulmasta tuotoista on pystyttävä jatkossakin turvaamaan liikunnan, urheilun, nuorisotyön sekä hevosalan rahoitus vakaalla ja pitkäjänteisellä tavalla. ☐

Osana hevosalaa ratsastus on 160 000 harrastajallaan merkittävä urheilulaji ja liikuntamuoto. Se on kahdeksanneksi suosituin laji 7-29 -vuotiaiden keskuudessa ja koululaiskyselyn mukaan tyttöjen toivotuin harrastus vuosi toisensa jälkeen. ☐

Ratsastus on tasa-arvoinen laji, jossa sukupuolesta riippumatta kilpaillaan olympiatasolla saakka yhdessä sarjassa. Ratsastuksen ennaltaehkäisevät ja kuntouttavat vaikutukset ovat yhteiskunnan kannalta merkittävät. Ratsastustallit tarjoavat harrastajille turvallisen, yhdenvertaisen kasvu- ja harrasteympäristön, jossa harrastajien on mahdollista ylläpitää ja kasvattaa omaa toimintakykyään täysivaltaisina yhteiskunnan jäseninä. ☐

Hevosen ja ihmisen välinen vuorovaikutus vahvistaa tunnetaitoja, itsetuntoa ja elämänhallintaa. Koronapandemian aikana on tullut ilmi ratsastuksen ja hevosen merkitys erityisesti lasten ja nuorten kohdalla. Hevosten kanssa toimiminen tuo arkeen ennakoitavuutta ja rutiineja, joiden merkitys korostuu epävarmoina aikoina ja lisää hallinnan tunnetta. ☐

Hevosala ja ratsastus toimivat merkittävinä arvontuottajina osana yhteiskuntaa sosiaali- ja terveys-, nuorisotyö- ja työmarkkinanäkökulmasta. Hevosalan työllistävä vaikutus on 15 000 henkilöä ja se tarjoaa nuorille mielekkään väljän työmarkkinoille. Hevosalan yhteenlaskettu liikevaihto on arviolta yli 800 miljoonaa euroa. ☐

Ratsastusta ja hevosia on mahdollista harrastaa lähes koko ihmisen ikäkaaren ajan. Hevosen kasvattaminen ja koulutus vaatii pitkäjänteisyyttä. Pidämme tärkeänä että hevosalan toimintaedellytykset turvataan jatkossakin niin että tämä sama pitkäjänteisyys toteutuu myös hevosalan rahoituksessa, jotta hevosala voi osallistua täysipainoisesti yhteiskunnan rakentamiseen ja yhteisen arvon tuottamiseen. ☐

Rahapelituottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

18.03.2021, 10.36 - 18.03.2021, 10.53

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Jukka
Sukunimi	Haapakoski
Sähköposti	jukka.haapakoski@tyottomat.fi
Organisaatio	Työttömien Keskusjärjestö

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Työttömien Keskusjärjestö: Lausunto rahapelitoiminnan tuoton alenemisen vaikutuksia selvittäneen työryhmän ehdotukset VN/24501/2020-OKM-20 ☐

Työttömien Keskusjärjestö ry on yleishyödyllinen työttömien psyykkistä ja fyysistä hyvinvointia ajava järjestö, jonka edunvalvonnallinen tavoite on työttömyyden vähentäminen ja poistaminen Suomesta. Yhdistys on käyttänyt mottoa työtä ja toimeentuloa ihmisarvoa kunnioittaen. ☐

Emme ole aktiivisesti kohdistaneet huomiotamme Veikkauskeskusteluun. SOSTEn jäsenyhdistyksenä olemme olleet kuulolla yleisellä tasolla. Periaatteessa olemme ottaneet Veikkauksen tuloskehityksen annettuna ja olemme kohdistaneet rahoitushakemuksemme omista tarpeistamme riippumatta siitä, miten paljon rahaa on jaossa, ja mistä toiminnasta rahat ovat kertyneet. ☐

Veikkauksen toimintaa on syystä kritisoitu. Ongelmapelaamiseen ei ole puututtu, vaikka tunnistautumisen tekniikka on pitkään ollut jo mahdollista. Valtion monopoli ei ulotu verkkopelaamiseen, jonka markkinaosuus rahapeleissä on kasvanut pitkään. Tämäkin on varmaan teknisesti mahdollista estää ainakin suurilta joukoilta. Liikasen raportissa ongelmat ratkaisuneen on hyvin esillä. ☐

Rahapelaamisen valtion monopoli on periaatteessa hyvä järjestely, jos rahapelaaminen ylipäättään sallitaan. Se, että laillisen rahapelaamisen tuotot ohjautuvat liikuntaan, kulttuuriin ja sosiaali- ja terveystyöjärjestöjen toimintaan on yhteiskunnallisesti paljon kestävämpi ratkaisu, kuin esimerkiksi se, että pelaaminen olisi yritysveltoista, voitot yksityisiä ja tappiot yksityisten lisäksi myös yhteisiä. Tämä on EU-tasolla poikkeuksellisen hyvä järjestelmä periaatteellisesti tarkasteltuna. ☐

Työttömien Keskusjärjestö osittaisuudistuksen kannalla ☐

Työttömien Keskusjärjestö on osittaisuudistuksen kannalla. Osittaisuudistuksessa osa rahapelitoiminnan tuotosta säilyisi kehityksen ulkopuolisena nykyisen mukaisesti ja tuotto käytettäisiin korvamerkittynä säädettyihin tarkoituksiin. Lisäksi osa rahapelituotoista ja näillä rahoitettavista menokohteista siirrettäisiin pysyvästi valtion yleisillä budjettivaroilla rahoitettavaksi. ☐

Järjestössämme on todettu, että normaalitilanteessa ykkösvaihtoehto – mitään ei tehdä - olisi paras. Etenkin vanha RAY:n malli on koettu hyväksi. On katsottu, että RAY järjestelmä parhaiten turvasi järjestöjen toiminnan autonomian. Autonomialla tarkoitamme sitä, että järjestötoiminta on mahdollisimman lähellä yhdistyksemme sääntöjen mukaista toimintaa ja mahdollisimman lähellä jäseniemme tarpeita.

Todettakoon, että nykyinen STEAn malli ei ole tietääksemme vaikuttanut järjestöme autonomiaan käytännön tasolla millään tavalla, mutta se, että STEA toimii STM:n alaisena organisaationa saattaa herättää toimintamme ulkopuolisissa tahoissa tällaisia ajatuksia. Järjestöme pääasiallinen tulonlähde on STEA.

Ongelmana ykkösvaihtoehdon säilyttämisen kannalta on se, että koronakriisi on koetellut suhteettomalla tavalla STEAn tulopuolta suhteessa esimerkiksi muihin Veikkauksen pelitoimintoihin. Leikkaus kohdistuisi suhteettoman paljon sosiaali- ja terveysjärjestöihin, joiden tekemä työ on yhteiskunnallisesti erittäin merkittävää ja joka on pitkään rakentanut suomalaista hyvinvointiyhteiskuntaa.

Tässä nykytilanteessa neljäs ratkaisu – osittaisuudistus on paras ratkaisu. Osittaisuudistuksessa voidaan hallitusti käydä keskustelua siitä, mikä toiminta on pysyväisluonteisesti valtion budjetista rahoitettavaa, koska toiminnan tarve on lähellä valtion tai kuntien lakisääteisiä tehtäviä ja mikä on luonteeltaan sellaista toimintaa, jonka tarve on enemmän sosiaalisesti dynaamista, tilannekohtaista tai erityistarpeiden pohjalle rakentuvaa.

Esimerkiksi yhteiskunnan sosiaaliset ja terveydelliset tilanteet muuttuvat ajan myötä. Urheilulajeissa tapahtuu muutoksia – mihin ihmiset kiinnittyvät jne. Sotaveteraanien kuntoutus on varmaankin lähempänä valtion tai kuntien perustehtäviä.

Mahdolliset leikkaustarpeet voidaan kohdistaa uudistuksissa kaikkiin Veikkauksen alaisiin järjestöihin ja toimijoihin yhteisesti, ettei mikään sektori suhteettomasti kärsisi.

Budjettikehyksiin toivotaan mahdollisimman pitkäjänteistä tarkastelua, jotta toiminnan sopeuttaminen voidaan tehdä hallitusti.

Suhtautuminen työttömyyteen ja työttömiin vaihtelee poliittisen ilmapiirin mukaan

Työttömyystilanne vaihtelee suhdanteiden mukaan ja suhtautuminen työttömyyteen ja työttömiin poliittisen ilmapiirin mukaan. Siinä mielessä esimerkiksi työttömien vertaistuen, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tarpeiden rahoittamiseen sopii paremmin jokin säätiötyyppinen sekä valtion budjetista irrallinen ratkaisu, joka turvaisi autonomian ja liikkumatilaa erilaisten tarpeiden pohjalta rakennetulle toiminnalle.

Keskusjärjestö on edunvalvoja ja mukana rakentamassa poliittisia ratkaisuja, ja se on puoluepoliittisesti riippumaton kattojärjestö. Työttömien tulee voida esittää myös kriittisiä arvioita hallituksen toimista, sillä työttömyyteen liittyvä olennaisella tavalla työyhteisön ja muiden rakenteiden tuen puute, ja työtön on riippuvainen kuntien ja valtion tarjoamasta turvasta, palveluista ja näihin liittyvistä velvollisuuksista.

Työllisyystoiminnan tukemiseen vuorostaan sopisi suora valtion rahoitus, jolla pystytään tasoittamaan työllisyystoiminnasta aiheutuvia kustannuksia ja markkinoiden suhdannevaikutuksia. Tässäkin tosin oletus, että voidaan rakentaa toimintaa pitkäjänteisesti.

Liikasen raportissa oli mainintoja vaikuttavuuden lisäämisestä ja tehokkuuden lisäämisestä. Viime vuosina vaikuttavuuden seurannassa esimerkiksi STEAn toiminnassa on tapahtunut kehitystä, mutta vielä on epäselvää kuinka neutraali ja tarkoituksenmukainen menettely vaikuttavuuden arviointi on.

On järjestelmällisesti helpompi todeta puutteita vaikuttavuudessa ja leikata rahoitusta, kuin palkita vaikuttavasta toiminnasta. Rahoituskierrokset käydään vuosittain, eikä meillä esimerkiksi ole tiedossa, miten vaikuttavaksi todettu toiminta vaikuttaa uusien hankkeiden haussa tai esimerkiksi yleisavustuksen korotusmahdollisuuksiin.

Kohderyhmän edunvalvonta on pitkän tähtäimen työtä, johon ei vuoden mittainen vaikuttavuuden seuranta ole kovin hyvä mittari. ☐

Kaikessa vaikuttavuuden seurannassa on se haaste, että rutinoituneet toimijat ovat oppineet paremmin seuraamaan vaikutuksiaan, kuin esimerkiksi uudet toimijat. Tämä kehitys johtaa pidemmällä tähtäimellä rahoituksen keskittymiseen järjestöjen osaamisen perusteella ei välttämättä vapaiden kansalaisten tarpeiden mukaan. ☐

Kansalaisista tulee osana tätä kehitystä enemmän toiminnan ja mahdollisten palveluiden kohteita, kuin subjekteja ja itsenäisiä autonomisia toimijoita, jotka johtavat yhdistystoimintaa tarvelähtöisesti jäsenten tarpeiden mukaan. ☐

Rahoituksen priorisoinnista ☐

Rahoituksen priorisoinnissa mielestämme STEAn peruslogiikka rahoituksista on hyvä lähtökohta. On yleisavustusta, kohdennettua avustusta ja investointiavustusta. Yleisavustus turvaa yhdistyksen perustarkoituksen mukaista toimintaa ja mahdollistaa perustoiminnan päälle rakennetun kehittämistyön, kohdennettu avustus tiettyyn tarpeeseen ja tilanteeseen sopivaa toimintaa ja investointiavustus mm. tiloihin liittyviä kustannuksia. ☐

Näissä luokissa voidaan pyrkiä tekemään kohdennettuja säästöjä jokaisen järjestön kohdalla. ☐

Mikäli rahoitettavien järjestöjen välistä priorisointia tehdään, niin pitää arvioida järjestön rooli suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan ja demokratian toteutumisen ja toteuttamisen kannalta. Hyvinvointiyhteiskuntaan ja hyvinvointitalouteen kuuluu ajatus siitä, että jokainen sen jäsen on arvokas riippumatta hänen taloudellisesta, terveydellisestä tai sosiaalisesta asemastaan. Mikäli kansalaisten erityistilanteita ja tarpeita ei huomioitaisi ja asiat päätettäisiin ja toteutettaisiin aina joko taloudellisen vaikutusvallan tai enemmistö päätösten mukaan, hyvinvointiyhteiskunta murenisi vahvasti eriarvoistuvaan kehitykseen. ☐

Järjestötoiminnalla vahvistetaan ja tuetaan kaikkien kansalaisten mahdollisuutta osallistua ja toimia täysivaltaisina kansalaisina autonomisesti itse toiminnan määrittäjinä, subjekteina, tai kuntien ja valtion tekemän työn ja palvelutoiminnan tukena, jatkeena tai rinnalla. Miten järjestö tukee hyvinvointiyhteiskuntaa, tulee olla yksi oleellinen näkökulma rahoituksen kohdentamisessa. ☐

Voidaan myös arvioida sitä, tekeekö samaa työtä jokin muu taho samalla toiminta-alueella tai -paikalla? ☐

Toteuttaako toimija sääntöjen mukaista tehtäväänsä? ☐

Mikä on toiminnasta saatu hyöty yksityisille ihmisille sekä erillisesti mikä on sen hyöty laajasti yhteiskunnallisella tasolla? ☐

Rahoituksen priorisoinnista täytyy jatkossa käydä avointa keskustelua. ☐

Kun tulevat kierrokset käynnistyvät niin on tärkeää myös pitää korkeaa neuvonnan tasoa, jotta mahdollisimman moni hyvä hanke tulee hakuprosesseissa kuvattua oikein – ettei haku epäonnistu muodollisiin perusteisiin. ☐

Helsingissä 18.3.2021 ☐

Työttömien Keskusjärjestön puolesta, ☐

Jukka Haapakoski ☐

Toiminnanjohtaja ☐

jukka.haapakoski@tyottomat.fi ☐

+358 50 577 2580 ☐

Rahapelituottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

17.03.2021, 13.51 - 17.03.2021, 13.51

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Juha
Sukunimi	Pantzar
Sähköposti	juha.pantzar@takuusaatio.fi
Organisaatio	Takuusäätiö

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Takuusäätiön arvion mukaan kaikkein toteuttamiskelpoisin ja suomalaisen kansalaisjärjestötoiminnan kannalta tarkoituksenmukaisin on vaihtoehto 4 eli ”osittaisuudistus”. Veikkauksen tuotoilla rahoitettavaksi toiminnaksi on vuosien kuluessa siirretty kohteita, joille oikeampi rahoitustapa olisi muu valtion rahoitus. □

Takuusäätiön näkemyksen mukaan nykyisin rahapelituotoista rahoitetaan toimintoja, joiden rahoituslähteen tulisi olla muut kuin järjestöjen toimintarahoitukseen varattavat rahat. Nämä muualta rahoitettavaksi paremmin sopivat menokohteet tulisi poistaa järjestörahoituksen piiristä ja siirtää pysyvästi valtion yleisillä budjettivaroilla rahoitettaviksi. □

Takuusäätiön arvion mukaan raportin ehdotuksista vaihtoehto 1 eli nykytilan säilyttäminen on kaikkein huonoin. Sillä, että nykyiseen järjestelmään ei tehtäisi mitään muutoksia, olisi muutamien vuosien aikataululla kohtalokkaat vaikutukset kansalaisten omaehtoisen järjestötoiminnan kannalta. Se lopettaisi monet järjestöjen toiminnot. □

Huonona Takuusäätiö pitää myös vaihtoehtoa numero 2 eli ns. välitöntä siirtymistä yleisiin budjettivarioihin. Takuusäätiö yhtyy raportin esittämään huoleen siitä, että uudistus tulisi aiheuttamaan huomattavia äkillisiä sopeutumisongelmia järjestöille. Samalla se uhkasi hyvin nopeilla muutoksilla lukuisaa joukkoa sellaisia järjestölähtöisiä toimintoja, joiden toteutuminen on kansalaisten kannalta erittäin tärkeää. □

Vaihtoehdossa numero 3 tehtäisiin kokonaisuudistus, jossa edunsaajien rahoitus siirrettäisiin kokonaan valtion budjettiin. Vaihtoehdon ehdoton heikkous järjestötoiminnan kannalta on raportissa mainittu tieto siitä, että uudistuksen jälkeen siirtyminen yleisiin budjettivarioihin ei lisäisi pysyvästi valtion menoja, vaan menotaso noudattaisi rahapelituoton tasoa, ellei siitä erikseen toisin päätetä. Käytännössä tämä saattaisi tarkoittaa nykyisen kansalaisjärjestötoiminnan merkittävää leikkautumista rahoituksen vähentymisen myötä ja lisäisi riippuvuutta poliittisesta päätöksenteosta. Takuusäätiön näkemyksen mukaan kansalaisjärjestötoiminnan tulee lähteä kansalaisten omista lähtökohdista ja heidän itsensä tärkeiksi kokemista asioista. Kansalaisjärjestöjen rahoitus ei voi vaihdella lyhytjännitteisesti. □

Takuusäätiön arvion mukaan rahapelituottojen käyttö terveyden ja hyvinvoinnin tukemiseen on vuosien varrella ollut oikeudenmukainen tapa palauttaa riskialttiin viihdealan tuottoja kansalaisten yhteiseksi hyväksi. Rahapelitoiminnan toteuttaminen valtionyhtiö Veikkauksen kautta mahdollistaa myös rahapelihaittojen ehkäisyn ja korjaamisen

pelitappioilla. Tämän on nähty olevan parempi vaihtoehto toteuttaa liiketoimintaa kuin se, että tuotot olisivat yksityisen voitontavoittelun kohteena. Veikkaus oy:n rahapeliyksinoikeus on myös useiden rahapelialan asiantuntijoiden mukaan vähiten ongelmia aiheuttava tapa toteuttaa rahapelaamiseen liittyvää liiketoimintaa, josta joka tapauksessa aiheutuu ongelmia. Veikkaus oy:n tuottoja kannattaa jatkossakin käyttää yhteiskunnallisen hyvän tekemiseen eli terveyden ja hyvinvoinnin vahvistamiseen, jossa tehdään myös paljon työtä riippuvuuksien ehkäisyssä ja haittojen torjunnassa. □

Takuusäätiö muistuttaa, että suomalaisen kansalaistoiminnan laajuus ei voi riippua siitä, kuinka paljon kansalaiset itse, ja erityisesti ongelmapelaajat, käyttävät rahaa pelaamiseen. Siksi rahapelituotot ovat vain osa ratkaisua järjestörahoituksessa. Tarvitaan myös nykyisin veikkausvoittovaroilla rahoitettavien toimintojen kartoitus ja muun kuin selkeästi kansalaisjärjestötoiminnan rahoituksen siirtäminen budjettirahoitukseen. Kansalaistoiminnan volyymin tulee lähteä kansalaisista ja toiminnasta itsestään ja tarvittaessa sen rahoittamiseen tulee käyttää muitakin kuin Veikkauksen tuottoja. □

Rahapeliuottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

17.03.2021, 13.17 - 17.03.2021, 13.28

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Juha
Sukunimi	Mikkonen
Sähköposti	juha.mikkonen@ehyt.fi
Organisaatio	Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

MITÄ SEURAAVISTA TYÖRYHMÄN RATKAISUVAIHTOEHDOISTA PIDÄTTE TOIMIVIMPANA?

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry pitää parhaana vaihtoehtoa 4 (osittaisuudistus).

PERUSTELUT VALITTUUN RATKAISUVAIHTOEHTOON

Kaikissa ratkaisuvaihtoehdoissa on:

- Asetettava ensisijaiseksi rahapelihaittojen ehkäisy sekä arvioitava kokonaisvaikutukset haittojen ehkäisyyn ja rahapeliyhtiön toimintaan.
- Turvattava kansalaisjärjestöjen riippumattomuus, autonomia ja monimuotoisuus.
- Turvattava terveyttä ja hyvinvointia edistävien järjestöjen toimintaedellytykset ja toiminnan pitkäjänteisyys ilman, että ne ovat alisteisia nopeatempoiselle poliittiselle ohjaukselle.
- Rakennettava kestävä valtionavustusjärjestelmä, joka tunnistaa kansalaisjärjestöjen ja kolmannen sektorin merkittävän roolin osana toimivaa demokratiaa.

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry katsoo, että edellä mainittujen asioiden toteutuminen on todennäköisintä osittaisuudistuksessa (vaihtoehto 4).

PERUSTELUT RAHAPELIHAITTOJEN EHKÄISYN NÄKÖKULMASTA

Haitatonta rahapelijärjestelmää ei ole olemassa missään päin maailmaa: mikäli rahapelaaminen sallitaan se aiheuttaa väistämättä haittoja, mutta yhtä lailla myös rahapelien kieltäminen aiheuttaa haittoja. Suomessa rahapelaaminen on julkisesti organisoitua ja säädelyä toimintaa. Järjestelmän kirjattuna tavoitteena pidetään rahapelihaittojen rajoittamista. Päättäjät ovat katsoneet paremmaksi, että haittoja aiheuttavien toimintojen tuotot palautetaan yhteiskunnalle esimerkiksi terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen, kuin että rahapeliuotot olisivat yksityisen ja kansainvälisen voitontavoittelun kohteena.

Työryhmän esittämien ratkaisuvaihtoehtojen osalta on merkillepantavaa, että rahapeliyhtiön tuottojen siirtäminen yleiskatteelliseen budjettiin ei itsessään toimenpiteenä vaikuta rahapeliongelmien määrään millään tavoin.

Yhtä lailla yksinoikeusjärjestelmä tai lain hyvä aikomus eivät itsessään riitä ehkäisemään ja vähentämään alkoholi-

tai rahapelihaittoja, vaan yksinoikeutta tulee toteuttaa siten, että toiminnan keskiössä on haittojen ehkäisy, eikä tuottojen maksimointi. □

Viime vuosina valtio on omistajana hyväksynyt rahapeliuottojen kasvun. Rahapeliyhtiön tuotoista ministeriöiden myöntämää valtionavustusta saavat toimijat (edunsaajat) eivät ole nykyisessäkään tilanteessa toimineet valtion rahapeliyhtiön toiminnan suorina ohjaajina tai omistajina. Valtio on sallinut sen, että rahapeliyhtiö on voinut kasvattaa rahapeliuottoja merkittävästi. □

Samalla on lisätty rahapeliuottojen kohdentamista myös sellaisiin kohteisiin, jotka aikaisemmin rahoitettiin budjettivaroista. Valtiolla on omistajana vastuu haittojen ehkäisystä, eikä sen tule missään tuottojen jakojärjestelmässä vaikuttaa siihen, että tuottojen liikakasvu hyväksytään. □

Rahapelipoliitikan ohjaamiseksi tarvitaan kattava ja laaja-alainen rahapelipoliittinen ohjelma, joka on asetettu tavoitteeksi myös huhtikuussa 2021 julkaistavassa päihde- ja riippuvuusstrategiassa. Nykyisessä tilanteessa on laadittava pitkäjänteinen suunnitelma rahapelihaittojen ehkäisystä ja vahvistettava vastuullista omistajaohjausta. □

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry pitää eettisesti perusteltuna, että haittoja aiheuttavan toimialan tuottoja käytetään myös haittojen ehkäisyyn. Rahapelihaittojen ehkäisyyn ja hoitoon liittyvä intressi saattaisi vähentyä, jos rahapeliin tuotot siirretään yleiskatteelliseen budjettiin. EHYT pitää tärkeänä, että rahapeliuottoja saavat järjestöt myös omalla toiminnallaan osallistuvat rahapelihaittojen ja -riippuvuuden ehkäisyyn. EHYT aloittaa tänä keväänä SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n jäsenjärjestöjen kouluttamisen rahapelihaittojen vähentämistoimista niiden omassa toiminnassa. □

Jo itse järjestelmän ja rahapeliyhtiön legitimitetin kannalta on välttämätöntä, että rahapelihaittojen ehkäisylle luodaan rakenteet ja niille resurssit. EHYT on esittänyt arpajaislain uudistusta koskevassa lausunnossaan, että "Veikkauksen tuotoista 15 miljoonaa vuodessa olisi käytettävä rahapelihaittojen □ ehkäisy-, tutkimus-, kehittämis- ja hoitotyöhön". □

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry pitää tärkeänä, että yhteydet edunsaajien ja peliyhtiön välillä puretaan, □ eikä edunsaajuutta tai tuottojen käyttöä yleishyödyllisiin tarkoituksiin kytkeä pelien markkinointiin. Näitä toimenpiteitä voidaan toteuttaa osittaisuudistuksen (vaihtoehto 4) yhteydessä. □

Tulevien uudistusten yhteydessä on tärkeä selvittää, mikä on mahdollisen budjettirahoitukseen siirtymisen vaikutus yksinoikeusjärjestelmään, johon on sitouduttu voimassa olevassa hallitusohjelmassa. On esitetty, että yksi mahdollisista poliittisista esteistä yksinoikeusjärjestelmän purulle muodostuu sektoriministeriöille korvamerkitystä rahoituksesta. □

Rahapeliyhtiö on toteuttanut viime aikoina historiallisen suuria vastuullisuustoimia, joiden vaikutuksia tulisi tutkia sekä arvioida Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimesta. Jatkossa rahapelaamisen pakollinen tunnistautumisen antaa erittäin kattavat välineet puuttua rahapelihaittoihin, mikäli näitä välineitä halutaan käyttää. Rahapeliautomaattien määrä on vähentynyt nopeassa ajassa noin puoleen ja suunta on laskeva. □

Rahapelihaittojen kannalta markkinoiden avaaminen ja lisenssimallin mukanaan tuoma toimijoiden lisääntyvä kilpailu ja markkinointiin liittyvä rajojen koettelu ei olisi rahapelejä ongelmallisesti pelaavien ihmisten etu. Lukuisia kilpailevia, potentiaalisesti kymmeniä, rahapeliyhtiöitä on vaikeampi valvoa kuin yhtä valtio-omisteista rahapeliyhtiötä. Riskeinä lisenssijärjestelmässä markkinaehtoisesta kilpailusta sekä tuottojen yleishyödyllisen käytön katoamisen lisäksi ovat myös mahdollisesti pienentynyt kuluttajansuoja ja rikollisuus esimerkiksi lisääntyvän rahanpesun muodossa. Eri arvioiden mukaan nykyinen yksinoikeuteen perustuva rahapelijärjestelmä on onnistunut kuluttajansuojan takaamisessa ja rahapeleihin liittyvän rikollisuuden sekä rahanpesun torjunnassa erinomaisesti. □

PERUSTELUT KANSALAIJSÄRJESTÖJEN RIIPPUMATTOMUUDEN, AUTONOMIAN JA TOIMINTAEDELITYSTEN NÄKÖKULMASTA □

Budjettimenettelyyn liittyvä mahdollinen suoran poliittisen ohjauksen lisääntyminen aiheuttaisi järjestöille merkittäviä riskejä. Todennäköiseltä vaikuttaa, että kansalaisjärjestötoiminnan pitkän aikavälin riippumattomuuden turvaaminen on vaikeampaa muissa vaihtoehdoissa kuin osittaisuudistuksessa (vaihtoehto 4). □

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry:n tärkeä erityistehtävä on tuoda tarvittaessa esiin päihdepoliittisia epäkohtia sekä edistää terveyttä edistävää yhteiskuntapolitiikka, joka on ajoittain suorassa ristiriidassa elinkeinopoliittisten tavoitteiden kanssa. Päihdepolitiikassa jännite voi syntyä päihdemarkkinoiden avaamiseen (päihteiden saatavuus), veropolitiikkaan (päihteiden hinta) sekä mainontarajoitusten vähentämiseen liittyen (päihteiden markkinointi). Päihteisiin liittyy merkittäviä taloudellisia intressejä. Esimerkiksi alkoholin myyntivolyymi Suomessa on noin 5 miljardia euroa vuodessa. Toimivalla kansalaisyhteiskunnalla tulee olla mahdollisuus myös tarvittaessa suhtautua kriittisesti hallituksen päätöksiin ilman, että sillä on välittömiä ja ennakoimattomia vaikutuksia avustuspäätöksiin. □

Uudistusta tehtäessä on huomioitava, että nykyisten edunsaajien joukko on monimuotoinen, eivätkä edunsaajat ole keskenään yhdenvertaisessa asemassa tai toisiinsa vertautuvia (lainsäädännön, yhteiskunnallisen roolin, toimintatapojen tai tarkoituksen) suhteen. Niiden suhde julkiseen valtaan on erilainen, ja myös tuottojen jakoperusteet ja käyttötarkoitus eri ministeriöissä (OKM, STM, MMM) ovat erilaisia. □

Kansalaisjärjestötoiminta poikkeaa monista muista edunsaajista muun muassa siltä osin, että sen rahoittamiseen ei ole suoraa lainsäädännöllistä veloitetta. □

Terveyttä ja hyvinvointia edistävillä sosiaali- ja terveysalan kansalaisjärjestöille tulee määritellä vakaa rahoitus pohja, sekä järjestelmä, joka vahvistaa kansalaisyhteiskunnan autonomiaa ja riippumattomuutta. Sote-järjestöt eivät ole vain esimerkiksi palveluntuottajia tai vapaaehtoistoiminnan organisaattoreita, vaan järjestöt ovat monessa kysymyksessä oman toimialansa erikoisasantuntijoita. Sote-järjestöillä on ollut kautta historian suuri merkitys sosiaali- ja terveysalan kehittäjänä; osa julkisen sektorin palveluista ja toimintamalleista on lähtöisin järjestöjen kehitystyöstä. Kansalaisjärjestöt ovat osa toimivaa demokratiaa sekä kansalaisten osallisuuden mahdollistajia. □

Sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimiva itsenäinen valtionapuviranomainen Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA) on kyennyt tuomaan sote-järjestöjen työhön ennakoitavuutta ja vahvistamaan tuloksellisuuden arviointia sekä tuloksellista toimintaa itsessään. Suora budjettirahoitus vaarantaisi monia nykyisen järjestelmän myönteisiä puolia ja kaventaisi järjestöjen autonomiaa nykyisen hallitusohjelman kirjausten vastaisesti.

Sosiaali- ja terveysalan järjestöjen työ kohdistuu suurelta osin eniten tukea tarvitsevien auttamiseen, ja työn vaikutukset ovat väestöryhmien sosioekonomisia terveyseroja kaventavia. Kaikkein huono-osaisimmat kansalaiset ovat useiden järjestöjen toiminnan todellisia ja viimesijaisia edunsaajia. Järjestöjen toiminnan mahdollisilla leikkauksilla on merkittäviä ja pitkälle kantautuvia seurannaisvaikutuksia usein kaikkein huono-osaisimpien väestöryhmien parissa. □

PERUSTELUT TUOTTOJEN JAON NÄKÖKULMASTA □

Osittaisuudistuksessa tulisi arvioida mikä osa rahapelituotoilla rahoitetusta toiminnasta on julkisen vallan perustoimintaa. Rahapelituottojen korvamerkinnän piiristä tulisi poistaa selkeästi valtion toimintaan kuuluvia, kansalaisjärjestötoiminnan ulkopuolisia, kohteita. On myös pystyttävä erottelemaan kohteet, joiden rahoitustarve yhteiskunnassa on vähentynyt tai vähenemässä, kuten sotaveteraaneille kohdennetut tuotot. On huomioitava, että rahapeliyhtiöiden fuusiossa Raha-automaattiyhdistykseltä jakamatta jäänyt osuus avustuksista tulee aiemman sopimuksen mukaisesti pitää edelleen sosiaali- ja terveysjärjestöjen rahoituspuskurina. □

On itsestään selvää, että rahapeli-toiminnan tuotot laskevat vastuullisuustoimien myötä. Myös koronapandemian vuoksi fiskaaliset näkymät ovat heikot. Kaikilla sektoreilla, myös kansalaisjärjestöissä, on resurssien vähentyessä tehtävä taloudellista tehostamista ja uudelleenjärjestelyjä. Esimerkiksi Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry on muodostunut kolmen pienemmän järjestön fuusion myötä vuonna 2012. Fuusio on ollut toiminnan taloudellisuuden ja vaikuttavuuden kannalta perusteltu toimenpide, jolle on ollut rahoittajan tuki. Myös muiden järjestöjen fuusioiden mahdollisuutta ja toiminnan tehostamista tulisi kartoittaa. □

Parhaillaan on käynnissä valtionavustusjärjestelmän digitalisoimisen ja yhtenäistämisen hanke, joka luo joiltain osin mahdollisuuksia parantaa valtionavustusten vaikuttavuutta ja toiminnan taloudellisuutta. Näitä toimenpiteitä on mahdollisuus hyödyntää myös osittaisuudistuksessa. □

Rahapelituottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

08.03.2021, 11.24 - 08.03.2021, 11.28

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Juha
Sukunimi	Kaakinen
Sähköposti	juha.kaakinen@ysaatio.fi
Organisaatio	Y-Säätiö sr

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Kokonaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Huolelliseen valmsiteluun perustuva kokonaisuudistus lisää toiminnan suunnittelun ennustettavuutta ja antaa myös mahdollisuuden vaihtoehtoisten rahoitusmahdollisuuksien selvittämiseen varsinkin jos ne edellyttävät lainsäädäntömuutoksia

Rahapeliottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

18.03.2021, 09.52 - 18.03.2021, 09.55

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Juha
Sukunimi	Guttorm
Sähköposti	juha.guttorm@samisoster.fi
Organisaatio	SámiSoster ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Saamelaiset ovat Suomen ja Euroopan unionin alueen ainoa alkuperäiskansa. Suomen perustuslain 17.3 §:n mukaan saamelaisilla alkuperäiskansana on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Tämä oikeus on turvattu saamelaisille perusoikeutena. Julkisen vallan velvollisuutena on perustuslain 22 §:n mukaan turvata perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen. Saamelaisten perusoikeussäännös (PL 17.3 §) yhdessä perustuslain 22 §:n säännöksen kanssa velvoittaa julkista valtaa turvaamaan aktiivisin toimenpitein saamelaisten oikeuksien toteutumista niin lainsäädännössä, lainkäytössä, hallinnossa kuin rahoitusratkaisuisakin. Kun Suomi on perustuslaissaan tunnustanut saamelaiset alkuperäiskansaksi, on siitä seurauksena samalla se, että Suomi on sitoutunut noudattamaan alkuperäiskansojen asemaa koskevia ihmisoikeusvelvoitteita kulttuurin aineellinen tukeminen mukaan lukien. □

SámiSoster ry on Suomessa ainoa saamelainen sosiaali-, terveys- ja hyvinvointialan kansalaisjärjestö. Se toimii koko valtakunnan alueella. Näistä syistä järjestöllä on iso rooli ja vastuu saamelaisten terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin turvaamisessa ja edistämisessä. Saamelaiselle maailmankatsomukselle on ominaista kulttuurin tarkasteleminen yhtenä kokonaisuutena, johon kuuluvat muun ohessa hyvinvointi ja terveys. SámiSoster ry toteuttaa siten osaltaan saamelaisten perustuslaillista oikeutta ylläpitää ja kehittää omaa kulttuurimuotoaan. Yhdistys onkin monialajjärjestö, jolla on laaja ja monipuolinen tehtäväkenttä ja kohderyhmä. Suomella on perustuslakinsa ja kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteidensa mukaisesti velvollisuus osoittaa rahoituksellista tukea tälle saamelaiselle hyvinvointialan kansalaisjärjestölle, jotta se kykenee hoitamaan saamelaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyviä tehtäviään. □

SámiSoster ry painottaa rahapelijärjestelmän tulevaisuutta koskevissa ratkaisuissa sitä, että kansalaisjärjestötoiminnan rahoitusjärjestelyn tulee tukea järjestöjen autonomista asemaa niiden koosta riippumatta. Järjestelyn pitää olla myös ennustettava, vakaa ja varmallalla perustalla sekä mahdollistaa järjestöjen pitkäjänteisen ja suunnitelmallisen toiminnan. Sen tulee olla lisäksi jollakin tavalla suojassa poliittisen päätöksenteon suhdannevaihteluilta. On myös huomattava, että sote-järjestöt ovat kansalaisjärjestöjen joukossa tulevaisuudessa erityisasemassa sen vuoksi, että sote-uudistuksen toteutuessa niiden rooli hyvinvoinnin edistämistyössä korostuu entisestään, kun niistä tulee uudistuksessa perustettavien hyvinvointialueiden yhteistyökumppaneita. Tämä painotus ilmenee myös pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelmasta, jonka mukaan hallitus pyrkii vahvistamaan järjestöjen roolia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä sekä turvaamaan järjestöjen mahdollisuuksia tuottaa palveluja (s. 152). □

Edellä selostetuista lähtökohdista SámiSoster ry tukee osittaisuudistuksen mallia, jonka mukaan osa Veikkaus Oy:n rahapeliuotoista ohjataan valtion yleisiin budjettivaroihin ja osa tuotoista pysyisi budjettikehyksen ulkopuolisena rahoituksena nykyiseen tapaan. Yhdistys ehdottaa kuitenkin selvityksestä poiketen, että valtion budjettivaroihin siirretyistä tuotoista myönnettäisiin riittävän suuria avustuksia kansalaisjärjestöjen perustoimintojen ylläpitämiseen (vrt. STEA:n yleisavustuksiin). Budjettikehyksen ulkopuolelle jäävästä rahapeliuotosta myönnettäisiin puolestaan avustuksia järjestöjen kehittämishankkeisiin ja mahdollisesti investointeihin. Valtion yleisistä budjettivaroista myönnettävien avustusten suuruusluokka pitäisi määrittää yhtä vaalikautta pidemmäksi ajaksi, jotta järjestöt voisivat harjoittaa pitkäjänteistä ja suunnitelmallista toimintaa. SámiSoster ry:n mielestä kansalaisyhteiskunnan riippumattoman toiminnan turvaaminen edellyttää kansalaisjärjestöjen autonomian tukemista, mikä puolestaan vaatii riittävää julkista budjettirahoitusta järjestöjen perustoimintojen ylläpitämiseen. □

Rahapelituottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

16.03.2021, 12.14 - 16.03.2021, 12.24

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Johanna
Sukunimi	Selkee
Sähköposti	johanna.selkee@kuntaliitto.fi
Organisaatio	Suomen Kuntaliitto ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Suomen Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua rahapelitoimintaa ja tuottoja selvittäneen työryhmän ehdotuksista. Työryhmän selvityksessä on kuvattu suomalaisen rahapelijärjestelmän kehityskulkua, nykytilaa ja tulevaisuutta. Rahapelijärjestelmään liittyvät myös rahapelihaitat, minkä vuoksi rahapelitoiminnan ja sen tuotoilla rahoitettavan toiminnan hyväksyttävyyden on heikentynyt. ☐

Nykyjärjestelmää on jo uudistettu mm. puuttamalla rahapelihaittoihin ja ottamalla käyttöön pakollinen tunnistautuminen ja vähentämällä peliautomaattien määrää. Edelleen on tarvetta jatkaa uudistamista, jotta rahapelihaittojen ehkäisyn ohella voidaan turvata julkiselle sektorin lakisääteisten tehtävien sekä kansalaisyhteiskunnan rahoitus, kun rahapelituotot alenevat. ☐

Työryhmän ehdotukset ☐

Työryhmä on kuvannut neljä erilaista tulevaisuuden vaihtoehtoa suomalaiselle rahapelijärjestelmälle. Nämä neljä ehdotusta perustuvat arvioon siitä, miten rahapelitoiminnan tuottoa ja käyttökohteita tulisi asemoida valtion talousarviossa ja julkisen talouden suunnitelmassa. ☐

Keskeinen kysymys selvityksessä on, ovatko rahapelitoiminnan tuotto sekä sen menokohteet osa valtiontalouden kehysmenettelyä samalla tavoin kuin tavanomaiset ja yleiset valtion tulot ja me-not vai käsitelläänkö niitä erillisinä, jolloin rahapelitoiminnan menot budjetoidaan arvioidun tuoton mukaisesti. ☐

Työryhmä esittämät neljä tulevaisuuden vaihtoehtoa suomalaiselle rahapelijärjestelmälle ovat: ☐

1. Pysytään nykyisessä järjestelmässä ja toivotaan, että se riittää; ☐
2. Kertaratkaisu, jossa siirto yleiskatteelliseen budjettiin tapahtuu yhdellä kertaa ja kaikki korvamerkinnot poistuvat; ☐
3. Kokonaisuudistus vuoden 2024 alusta, jossa huolellisesti valmistellaan siirtyminen tulojen osalta yleiskatteellisuuteen ja menojen osalta kehysbudjettiin; ☐
4. Osittaisuudistus, jossa siirretään vaiheittain osa menoista yleiskatteellisuuden piiriin ja osa jätetään korvamerkityiksi ja rahapelituotoista rahoitettavaksi. ☐

Työryhmä suosittaa vaihtoehtoa 3, jonka mukaan tämän hallituskauden aikana aloitettaisiin uudistuksen valmistelutyöt niin, että kokonaisuudistus siirtymisestä yleiskatteellisuuteen ja kehysbudjettiin olisi mahdollinen

toteuttaa vuoden 2024 alusta. □

Suomen Kuntaliiton näkemykset työryhmän ehdotuksiin □

Suomen Kuntaliitto kannattaa työryhmän ehdotuksista vaihtoehtoa neljä eli osauudistusta. □

Osauudistuksessa osalle nykyisistä edunsaajista ohjataan jatkossakin rahapeliuottoja ja osa edunsaajista siirretään rahoitettavaksi valtion budjetista. Kuntaliitto ei näe perusteltuna ehdotusta, että yhdellä kertaa siirretään kaikki rahapelien tuotot ja käyttökohteet budjettiin. □

Työryhmän neljästä ratkaisuvaihtoehdoista mikään ei ota suoraan kantaa siihen, että mikäli tuottojen tai vastaavan määrärahan nykytasoa ei voida säilyttää, millä perusteella edunsaajia tulisi tarkastella huomioiden rahapeliuottojen tuottojen aleneva kehitys tulevina vuosina. □

Suomen Kuntaliitto näkee tarpeellisena arvioida rahapeliuottojen käyttökohteita esitettyä laajemmin. Tällä hetkellä rahapelien tuottoa on käytetty mm. valtion talousarviossa kunnille lakisääteisten tehtävien rahoittamiseen. Lisäksi lainsäädännössä on erikseen säädettyä tuoton kohdentamisesta tiettyyn toimintaan. Näiden ohella tuottoa käytetään opetus- ja kulttuuriministeriön, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla harkinnanvaraisten valtionavustusten myöntämiseen. □

Lakisääteisiin kuntien tehtävien hoitamiseen liittyvät valtionosuudet kuuluvat lähtökohtaisesti budjettirahoitukseen ja eduskunnan päätösvallan alle. Valtionosuudet ovat valtion kunnille lakisääteisten tehtävien hoitoon osoittamia varoja, eikä niiden tulisi luonteensa ja rahankäytön läpinäkyvyyden kannalta sisältyä rahapeliuottojen momenteille. □

Rahapeliuottojen käyttökohteita ja priorisointia tulisi arvioida siitä näkökulmasta, onko kyse lakisääteisestä tehtävästä, jonka valtionosuusrahoituksen määräysperusteet on säädetty lainsäädännössä, vai onko kyse harkinnanvaraisesta toiminnasta, johon voidaan kohdentaa valtionavustuksia vuosittaisen tuotto-odotuksen mukaisesti. □

Sanna Marinin hallitusohjelmassa todetaan, että kompensoidaan Veikkauksen edunsaajille tulevalla hallituskaudella arpajaislain vaikutuksen johdosta mahdollisesti vähenevät määrärahat kulttuurin, liikunnan ja nuorisotoiminnan osalta esimerkiksi niin, että siirretään kuntien liikunta- ja nuorisotoiminnan sekä teattereiden, museoiden ja orkesterien valtionosuuksia asteittain maksettavaksi budjettivaroista. □

Suomen Kuntaliitto kannattaa hallitusohjelman kirjausta ja pitää ensiarvoisen tärkeänä, että kuntien liikunta- ja nuorisotoiminnan sekä teattereiden, museoiden sekä orkestereiden valtionosuudet siirretään ensimmäisessä vaiheessa maksettavaksi kokonaan budjettivaroista. Samoin etsivän nuorisotyön rahoitus tulee koota budjettiin nuorisotyön momentille. □

Kuntien nuorisotyön ja liikunnan valtionosuudet on maksettu vuoden 2021 poikkeusta lukuun ottamatta kokonaan rahapeliuutoista. Taide- ja kulttuurilaitosten valtionosuuksista yli puolet maksetaan rahapeliuutoista ja loput budjetin puolelta. Nuorisotyön ja liikunnan valtionosuudet perustuvat nuoriso- ja liikuntalakiin, jossa kunnille on annettu tehtäväksi nuorisotyö ja -politiikka sekä edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla. Museolailla ja lailla esittävistä taiteesta tuetaan ao. palvelujen saatavuutta eri väestöryhmille. Esitämme näiden valtionosuuksien siirtämistä kokonaan maksettavaksi budjettivaroista. □

Valtionosuuksien siirtäminen budjettiin selventäisi jo oleellisesti työnjakoa budjetin ja budjetin ulkopuolisen rahoituksen välillä. Rahapeliuottoa käytettäisiin jatkossa toimintaan, jota voidaan erikseen valtioavustuksilla rahoittaa ja rahoituksen kohteista ja määrästä päättää vuosittain. □

Rahapelien tuottoon perustuvat valtionavustukset ovat olleet tärkeä osa monipuolisen kansalaisyhteiskunnan, muun muassa liikunta-, nuoriso-, kulttuuri-, sosiaali- ja terveysjärjestöjen ja yhdistysten toiminnan tukemista. STEA:n kautta jaettavat avustukset ja syntynyt yhteistyö alueellisella ja paikallisella tasolla on tärkeä säilyttää jatkossakin, samoin kuin sote-järjestöjen kehittämistyö. Tuoton keskeisenä käyttökohteena tulisi jatkossakin olla kansalaisyhteiskunnan ja yleishyödyllisen toiminnan tukeminen riippumatta hallituskauden politiikasta. Edunsaajat tarvitsevat vakautta toimintaansa. □

Työryhmä ei ole suoraan ottanut kantaa ehdotuksissaan siihen, miten tuottojen laskun kompensatiotarve tulisi ratkaista ensi vuodesta alkaen. Hallitus teki jo aiemmin päätöksen, että vuoden 2021 talousarviossa rahapelituottojen lasku kompensoitiin edunsaajille. Tämä ratkaisu ei ollut pysyvä eikä ratkaissut tulevien vuosien kompensatiotarvetta. Keskeinen kysymys edunsaajien näkökulmasta edelleen onkin se, miten näiden rahoitus turvataan jatkossa. □

Suomen Kuntaliitto edellyttää, että lakisääteisten tehtävien hoitamiseen tarkoitettujen valtionosuuksien määrärahoista tehdään pysyvä päätös jo vuoden 2022 talousarvioneuvottelujen yhteydessä. Kuntaliitto näkee tärkeänä jatkaa rahapelitoiminnan ja tuottojen käytön uudistamista askel kerrallaan osauudistuksen jälkeen. Kunnat ja kuntataustaiset yhteisöt on tärkeää ottaa mukaan uudistamistyöhön. Uudistamistyön toteuttamisesta olisi hyvä päättää vuosien 2022-2025 valtion talouden kehysneuvottelujen yhteydessä. □

SUOMEN KUNTALIITTO □

Johanna Selkee □
erityisasiantuntija □

Rahapeli tuottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

16.03.2021, 08.14 - 16.03.2021, 08.22

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Johanna
Sukunimi	Artola
Sähköposti	johanna.artola@tunnerintasi.fi
Organisaatio	Tunne rintasi ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Tunne rintasi ry kiittää mahdollisuudesta esittää lausunto suomalaisen rahapelijärjestelmän muutokseen. Olemme iloisia siitä, että lausunto pyydetään myös pieneltä valtakunnalliselta järjestöltä. Mielestämme osittaisuudistuksessa kansalaisjärjestöjen omaleimainen ja monipuolinen toiminta turvataan vaihtoehdoista parhaiten. Kansalaisjärjestöillä on edunvalvontaa, yksilöllisiä tukimuotoja sekä vapaaehtoistoimintaa, joita julkinen sektori ei pysty tarjoamaan. ☐

Terveyden edistäminen on tulevan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen hyvinvointi- ja terveystyön keskiössä. Merkittävä osa kansalaisjärjestöjen toiminnasta on terveyttä edistävää ja ennaltaehkäisevää. Useat järjestöt, kuten Tunne rintasi ry tarjoavat tietoa ja opastusta terveyttä edistävästä toimista ja valinnoista sekä informaatiota, neuvontaa ja henkistä tukea sairastuneelle ja hänen läheisilleen. ☐

Kansalaisjärjestötoiminnan kenttä on laaja ja tavoitteet yleishyödyllisiä. Toiminta perustuu kohderyhmän tarpeisiin ja yhdistyksen toimintaperiaatteen mukaisesti, sääntöihin kirjattuihin tavoitteisiin. Järjestöt pystyvät ketterästi muokkaamaan toimintaansa yksilöiden tarpeiden ja erilaisten, nopeastikin muuttuvien tilanteiden mukaan. Tämä aito kansalaistoiminta tulee turvata myös jatkossa. ☐

Järjestöt tavoittavat ja aktivoivat kansalaisia mm. huolehtimaan itsestään, selviämään vastoinkäymisistä sekä tarjoavat tilaisuuksia osallistumiseen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen. Järjestöt kohtaavat ihmisiä ruohonjuuritasolla toimintaryhmissä, tapaamispaikoissa, kerhoissa, kadulla ja muissa tilanteissa. ☐

Tunne rintasi ry näkemyksen mukaan: ☐

Osittaisuudistuksen osana tulee tehdä perusteellinen selvitys ja suunnitelma nykyisen kolmen edunsaajaministeriön alla olevan avustustenjakojärjestelmän, sekä avustusten hakemiseen ja raportointiin liittyvien toimintatapojen yhtenäistämiseksi. Lisäksi tarkastellaan Veikkauksen kulurakennetta. Näillä toimilla edistetään vähenevien rahapeli tuottojen ohjautumista mahdollisimman tehokkaasti toimintaan, ei rakenteisiin. Pidämme tärkeänä, että järjestöt otetaan kattavasti mukaan uudistuksen valmisteluun. ☐

Edunsaajien ohjauksessa yleiskatteelliseen budjettiin, sekä toimintojen siirtämisestä julkisen sektorin tehtäväksi, huomioidaan järjestön toiminnan tehokkuus suhteessa muiden tahojen tarjoamaan työhön. Usein vapaaehtoisilla on merkittävä rooli järjestön toiminnan tai palvelun tuottamisessa. Järjestöt myös koordinoivat

vapaaehtoistoimintaa, tarjoavat koulutusta, neuvontaa sekä toimintamalleja ja -aineistoa vapaaehtoisten vetämille yhdistyksille, ryhmille. Järjestöjen vapaaehtoistoimintaa tukevaan työhön ohjattu euro on tuotoltaan moninkertainen suhteessa palkkatyönä tehtävään työhön. ☐

Uudistuksen myötä tarkastellaan myös mahdollisuutta kehittää ohjatusti järjestöjen ja julkisen sektorin yhteistyötä. Tämän monin paikoin jo hyvin toimivan yhteistyön tulisi olla valtakunnallisesti koordinoitua ja resurssoitua ja siinä tulee hyödyntää ja levittää jo hyväksi todettuja toimintamalleja ja rakenteita. Uudistus voisi jopa mahdollistaa yhteisen rahoituksen yhteistyölle. Lähtökohtana on yksilön, ei toiminnan tarjoajan tarve. ☐

Järjestö- ja julkisen toiminnan yhteistyön tapoja voisivat olla asiakasprosessin toimintojen yhdistäminen räätälöidyksi palvelupoluksi, jossa esim. rintasyöpään sairastunut saa tietoa mm. vertaistuesta, työhön, talouteen ja liikuntaan liittyvistä palveluista sekä vaikkapa kansalaisopiston kursseista. Päihdekuntoutuja puolestaan saa tarpeidensa mukaan tukea esimerkiksi erilaisiin työllistymisen, opiskelun, perhetilanteen tai mielenterveyden tarpeisiin. ☐

Ehdotamme myös, että uudistuksen yhteydessä luodaan järjestelmä, jossa eri toimijoiden kehittämät toimintamallit välitetään laajasti eri toimijoiden tietoon. Näin niitä päästään käyttämään laajasti ko. toimintakentillä. Tavoitteena tulee olla suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan yhteinen kehittäminen. ☐

Rahapeliteuttojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

18.03.2021, 10.56 - 18.03.2021, 10.57

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Janne
Sukunimi	Mikkonen
Sähköposti	janne.mikkonen@diabetes.fi
Organisaatio	Suomen Diabetesliitto Ry.

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Kaikkiin vaihtoehtoihin sisältyy epävarmuuksia avustuksiin käytettävien varojen tasosta. Avustuksia saavien järjestöjen kannalta tärkeää on, etteivät rahoituksen taso, rahoituskriteerit ja avustettavat kohteet muutu liian nopeasti ja ennakoimattomasti. Järjestötoimintaan ja sen oikeutukseen kuuluu kiinteästi myös järjestöjen autonomia. Liian tiukka kytkentä poliittiseen ja hallinnolliseen päätöksentekoon voi toimia autonomiaa heikentävänä elementtinä. ☐

Iso osa kansalais- ja järjestötoiminnan tuotoksista, tuloksista ja vaikuttavuudesta on sellaista, jota nykyiset tuloksellisuus- ja vaikuttavuusmittarit eivät huomioi. Työryhmän ehdotuksissa mainitaan, että rahapeliteuttojen siirtäminen yleiskatteisella toiminnalla rahoitetuksi ” saattaisi myös lisätä julkisen rahoituksen vaikuttavuutta ja avustustoiminnan tehokkuutta, koska menokohteiden tarpeellisuutta arvioitaisiin yhdenvertaisesti muiden valtion talousarvion menotarpeiden kanssa ja tarkoitukset kilpailisivat samoista rajallisista resursseista.” Pelkona on, että tässä kansalais- ja järjestötoiminnan ominaisuus häviää, kun tavoitellaan samanlaista tehokkuutta ja vaikuttavuutta kuin julkisen sektorin toimijat omassa palvelutuotannossaan. ☐

Osittaisuudistus turvaisi näkemyksemme mukaan parhaiten avustustason säilymisen sekä järjestötoiminnan autonomisuuden pitkällä tähtäimellä. ☐

Pelihaittojen ehkäisyn näkökulmasta eri malleilla ei ole eroa.

Rahapeli tuottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

17.03.2021, 09.36 - 17.03.2021, 09.46

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Jani
Sukunimi	Selin
Sähköposti	jani.selin@thl.fi
Organisaatio	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Muu, mikä?

THL kannattaa rahapeli tuottojen siirtoa yleisiin budjettivaroihin

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Rahapeli toiminnan tuoton alenemisen vaikutuksia selvittäneen työryhmän ehdotukset

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama työryhmä on esittänyt vaihtoehtoja rahapelijärjestelmän kehittämiseksi tuotonjaon osalta. Nykyisin tuotonjako perustuu niin sanottuun korvamerkintään, jossa rahapeli tuottojen käyttötarkoitukset ja niiden osuudet tuotoista on määritelty arpajaislaissa. Työryhmän vaihtoehdot nykyjärjestelmälle ovat: tuottojen siirto yleiskatteelliseen budjettiin yhdellä kertaa ja kaikki korvamerkinnot poistuvat kokonaisuudistus vuoden 2024 alusta, ja valmisteltu siirtyminen tulojen osalta yleiskatteellisuuteen ja menojen osalta kehysbudjettiin; osittaisuudistus, jossa vaiheittain osa menoista yleiskatteellisuuden piiriin ja osa jää korvamerkityiksi.

Työryhmän perusteellisessa raportissa tuodaan esiin se ongelma, että nykyinen rahapeli tuottojen korvamerkintä on omiaan vahvistamaan toimintaympäristöä, jossa monilla rahapeli tuottoja saavilla tahoilla on vahvat kannustimet tuottojen säilyttämiseen, mutta vähäiset kannustimet tukea rahapelihaittojen ehkäisemiseen ja vähentämiseen tähtääviä politiikkatoimia. THL pitää tärkeänä tämän tutkimuskirjallisuudessa tunnistetun rakenteellisen ongelman korjaamista.

Tutkimustieto osoittaa, että rahapelikulutus on Suomessa keskittynyt: noin 2,5 % pelaajista vastaa puolesta rahapeleihin hävitystä rahasummasta ja heistä suuri osa on kokenut vakaviakin rahapelihaittoja. Rahapelaaminen on myös regressiivistä eli pienituloiset häviävät tuloistaan suuremman osan rahapeleihin. Rahapeli tuottojen jakamisen nykymalli tukee tulonsiirtoa pelihaittoja kokevilta ja pienituloisilta muille väestöryhmille.

THL tiedostaa ratkaisuun liittyvät laajemmat yhteiskunnalliset ulottuvuudet ja pitää tärkeänä, että valtio tukee pysyvästi ja laaja-alaisesti kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä myös jatkossa. Mutta ei enää korvamerkityllä rahoituksella rahapeli tuotoista.

THL tukee rahapeli tuottojen siirtämistä yleiskatteelliseen budjettiin ja toteaa siirrolla olevan tervehdyttävä vaikutus suomalaiseen rahapelipolitiikkaan. Jos rahapeli tuotoista kiinnostuneiden toimijoiden määrä vähenee, parantuvat mahdollisuudet toteuttaa rahapelipolitiikkamme keskeisintä tavoitetta eli haittojen ehkäisyä ja vähentämistä. Yleiskatteellisuuteen siirtymisen riskinä THL pitää valtion fiskaalisen intressin lisääntymistä. Tämän riskin

välttämiseksi THL pitää tärkeänä Veikkauksen omistajaohjauksen siirtämistä sosiaali- ja terveysministeriöön toisen valtion erityistehtäväyhtiö Alkon tavoin. □

Pääjohtaja a Markku Tervahaut

Johtaja n Tiina Laatikaine

Rahapelituottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

15.03.2021, 17.12 - 15.03.2021, 17.18

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Jaana
Sukunimi	Husu-Kallio
Sähköposti	jaana.husu-kallio@mmm.fi
Organisaatio	Maa- ja metsätalousministeriö

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Muu, mikä?

Kokonaisuudistus sis. nykyisten jakosuhteiden säilyttämisen

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Maa- ja metsätalousministeriö (MMM) katsoo, että nykyisen Veikkaus Oy:n tuloutukseen perustuvan toteutuksen tilalle tulisi löytää vakaampi rahoituksellinen toimintamalli. MMM pitää esillä olleista vaihtoehdoista toimivimpana avustustoiminnan irrottamista kokonaisuudessaan Veikkaus Oy:n tuloutuksesta siirtymäajan jälkeen ja siirtymistä talousarvion kautta kohdistettavaan yleiskatteellisen periaatteen mukaiseen toteutukseen (työryhmän vaihtoehto 3. Kokonaisuudistus). Nykyiset tuottojen käytön jakosuhteet tulee kuitenkin säilyttää ennallaan säätämällä niistä lainsäädännössä myös jatkossa. □

□

MMM:lle on toimintamallia tärkeämpää se, että jatkossakin turvataan nykyisten jakosuhteiden säilyminen. Hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämisen osalta se tarkoittaisi neljää prosenttia vuosittain budjetoitavista avustusvaroista. Hevosalan toimintaedellytysten turvaamisen kannalta on elintärkeää nyt ja tulevaisuudessa, että prosenttiosuus säilytetään ennallaan. Alkuperärotuisen suomenhevosen tulevaisuus riippuu raviurheilusta. Myös muut hevosalan kannalta välttämättömät tukitoimet (esimerkiksi ravirataverkoston ylläpito) sekä kasvatustoiminta tulisi voida turvata. □

□

Hevosalalle (Suomen Hippos ry/Fintoto Oy) päätös rahapeliyhteisöjen rahapelitoimintojen yhdistämisestä ei ollut helppo ja yhteisymmärryspöytäkirjan sisällöllä – ml. neljän prosentin osuus Veikkaus Oy:n tuotosta – oli päätöstä tehtäessä ratkaiseva merkitys. □

□

Rahapelituottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

17.03.2021, 21.16 - 18.03.2021, 16.00

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Ilmari
Sukunimi	Nalbantoglu
Sähköposti	ilmari.nalbantoglu@alli.fi
Organisaatio	Suomen nuorisovaltuustojen kattojärjestö Allianssi

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Kokonaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Yhteenveto:

Kiitämme mahdollisuudesta lausua asiassa. Allianssi kannattaa Liikasen ryhmän raportin mukaista mallia 3.

Ollennaiset viestimme mallin toteutukseen ovat:

- Rahoitus tulee turvata myös valmistelukaudella eli vv. -22-24.
- Kansalaistoiminnan rahoituksen tulee olla vakaata jatkossakin
- Edunsaajien tulee olla selkeästi valmistelussa mukana

Perustelut

Liikasen ryhmän ensisijainen suositus (malli 3) purkasi rahapelaamisen ja nuorisotyön rahoituksen välistä kytköstä. Raportin mukaan: "Tässä vaihtoehdossa rahapelitoiminnan tuotto siirretään kokonaisuudessaan yleisiin budjettivaroihin siten, että siirtymäajan jälkeen nykyisten rahapelitoiminnan tuoton käyttökohteiden menotason suuruusluokka vastaa vähintään arvioitua tuoton tasoa"

Kannatamme tämän mallin mukaista kytköksen purkamista. Tähän meillä on kolme keskeistä perustetta: rahoitusperuste, asiaperuste ja hallinnollinen peruste:

Rahoitusperuste: nykyjärjestelmällä rahapelitoiminnan tuoto eivät riitä rahoitettujen toimialojen, mukaanlukien nuorisotyö, tarpeeseen. Nuorisotyön yhteiskunnallinen merkitys ja tarve eivät ole vähentyneet, vaikka rahapelitoiminnan tuotot ovat vähentyneet ja pysyvät nykytilan mukaan vähentyneellä tasolla. Olennaisia syitä, miksi nuorisotyötä tarvitaan yhtä paljon kuin aiemminkin on koottu muistioomme alan yhteiskunnallisesta merkityksestä ja rahoitusvaihtoehdoista: <https://www.alli.fi/uutiset/muistio-nuorisovaltuustojen-yhteiskunnallinen-merkitys-ja-rahoitusvaihtoehdot>

Nuorisovaltuustolla on useita yhteiskunnallisia tehtäviä, joista keskeisiä ovat nuorisolaissakin todetun mukaisesti:

- edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia
- edistää nuorten kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa

- tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista
- tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa,
- edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista
- parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja

Näitä tehtäviä ei voida katsoa "hoidetuksi" nyt, kun rahoitus vähenee. Nuorisotyön merkitystä voi tulevina vuosina korostaa erityisesti kaksi valitettavaa kehityskulkua:

- 1) korona, joka on vaikuttanut nuoriin selkeästi olosuhteita heikentävästi, esimerkiksi opiskelun vaikeutuessa, työllisyyden heikentyessä muita ikäryhmiä enemmän ja sosiaalisten suhteiden vaikeutuessa;
- 2) laajempaan ja monisyisempään ilmiönä nuorten eriarvoistuminen ja nuorten elinolosuhteiden eriytyminen esimerkiksi liittyen sosioekonomiseen asemaan, terveyteen, sosiaalisiin suhteisiin, osaamiseen ja yhteiskunnallisiin valmiuksiin - esimerkiksi työelämävalmiuksiin.

Nämä seikat perustelevat sitä, että ylipäättään tarvitaan ratkaisu, jossa on mahdollista turvata nuorisotalouden rahoitus pitkäjärjestyksellä. Siten Liikasen ryhmän raportin vaihtoehdot 1 ja 2 karsiutuvat käytännössä pois, sillä niiden osalta ei ole näkymää turvattuun rahoitukseen. Malli 3 valikoituu malleista 3 ja 4 paremmaksi asiaperusteisesti ja valmistelu- tai hallintoperusteisesti.

Asiaperuste: nykyjärjestelmässä nuorisotalouden ja rahapelitoiminnan kytkös on keinotekoinen. Ei ole perusteltua, että nuorisotyötä rahoitetaan sitä enemmän/vähemmän mitä enemmän/vähemmän suomalaiset pelaavat rahapelejä. Liikasen ryhmän raportissa todetaankin: "Kun rahapeli tuotot ja edunsaajien rahoitus on teknisesti kytketty toisiinsa, rahapelihaittojen käsittely irrallisena edunsaajista sekä kansalaisyhteiskunnasta on vaikeaa, ellei mahdotonta." Rahapelihaitat ovat vakavasti otettava yhteiskunnallinen aihe, mutta niitä pitäisi pystyä käsittelemään irrallaan nykyisten edunsaajien rahoituksesta.

Hallintoperuste: Edellä kuvatusta syystä emme pidä olennaisena, että tällaista kytköstä jatketaan, mutta sen purkaminen tulee tehdä hallitusti: kyseessä on laaja noin 700 miljoonan euron kokonaisuus valtiontaloudessa. Se koskettaa kuutta eri toimialaa ja liittyy useisiin lakeihin. Näistä syistä siirros kerralla olisi hätiköity, emmekä katso, että siirros mahdollistaisi riittävän nykyisten rahoitettujen toimialojen kuulemisen.

Näillä perusteilla riittävällä valmisteluajalla tehty siirtymä yleiskatteeseen budjettiin menojen ja tulojen osalta, eli Liikasen ryhmän esittämä malli 3, olisi katsoaksemme paras. Jos hallitus päätyy tähän ratkaisuun, katsomme, että on olennaista, että ratkaisussa toteutuvat seuraavat seikat:

- edunsaajien tulee olla osallisina valmistelussa
- rahoitus tulee turvata valmistelukaudella
- kansalaistoiminnan rahoitukseen tulee (yleiskatteellisuuden siirtymän jälkeen) löytää vakauttava mekanismi

Edunsaajien tulee olla osallisina valmistelussa: Asia koskee kaikkien nykyisten edunsaajien toiminnan edellytyksiä, joten niiden tulee olla vahvasti osallisia prosessissa, jossa järjestelmää uudistetaan.

Edunsaajien rahoitus tulee turvata valmistelukaudella: Liikasen ryhmän ensisijaisen ehdotuksen mukaisella valmistelukaudella 2021-2024 tulee turvata nuorisotalouden ja lähtökohtaisesti edunsaajien rahoitus. Nuorisotalouden yhteiskunnallinen tarve ja merkitys eivät ole laskeneet vaikka rahoitustilanne on heikentynyt.

Kansalaistoiminnan rahoituksen vakaudesta tulee tulevaisuudessakin huolehtia: Rahapelitoiminnan tuotoilla rahoittamisen vahvuus kansalaistoiminnan osalta on ollut, että se on luonut vakautta rahoitukselle ja mahdollistanut osaltaan kansalaistoiminnan autonomian. Erityisesti autonomisen kansalaistoiminnan periaate on tärkeä. Keinoina tulevaisuudessa vakauttamiselle voivat olla esimerkiksi vaalikautinen sopiminen tasosta, kansalaistoiminnan rahoituksen indeksi tai jokin hallinnollinen ratkaisu, joka luo puskurin rahanjaon ja poliittisen päätöksenteon väliin.

Myös Liikasen ryhmä on pohtinut raportissaan tarvetta kansalaistoiminnan rahoituksen vakauttamiselle. Raportin mukaan "edunsaajien ja kansalaisyhteiskunnan rahoituksen vakautta voitaisiin lisätä, mikäli rahoituksen mittaluokka voitaisiin määrittää yhtä vaalikautta pidemmäksi ajaksi."

Kaikkiaan suosittelemme jatkamista Liikasen ryhmän ehdottaman mallin 3 mukaisesti.

Lisätiedot: Ilmari Nalbantoglu, va. toiminnanjohtaja ☐
050 574 1112, ilmari.nalbantoglu@alli.fi ☐

Rahapeliuottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

18.03.2021, 12.11 - 18.03.2021, 12.15

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Helena
Sukunimi	Värri
Sähköposti	helena.varri@sinfoniaorkesterit.fi
Organisaatio	Suomen Sinfoniaorkesterit ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Kokonaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Suomen Sinfoniaorkesterit ry kannattaa työryhmän esittämää kokonaisuudistusta, joka on vaihtoehto numero 3. ☐

Kokonaisuudistuksessa esitetään, että rahapeliuotot siirretään yleiskatteelliseen budjettiin ja menojen osalta siirrytään kehysbudjettiin. Yhdistys pitää tärkeänä, että edunsaajien rahoituksen suora suhde rahapeliuottoihin katkeaa. Yleiskatteellinen vaihtoehto mahdollistaisi sen, että samaan aikaan voidaan ristiriidattomasti pyrkiä tehokkaaseen rahapeliuottojen ehkäisyyn ja samalla tukea kansalaisyhteiskunnan tärkeitä toimintoja ilman kytköstä rahapeliuottoihin. ☐

Selvitysryhmä esittää, että uuteen järjestelmään voitaisiin siirtyä vuoden 2024 alusta. Aikataulu edellyttää, että muutokseen liittyvien lakien ja asetusten valmistelu aloitetaan mahdollisimman pian - kahden ja puolen vuoden aika hyödyntäen. Edunsaajat tarvitsevat aikaa sopeuttaa ja tehostaa toimintaansa uuteen tilanteeseen ja järjestelmään siirryttäessä. Myös ministeriöiden avustuksen vaikuttavuuden lisäämiseen liittyvien digitaalisten järjestelmien kehittäminen on vielä kesken. ☐

Kokonaisuudistus tuo mahdollisuuden vertailla julkisten menojen kohdentamista mahdollisimman vaikuttavasti ja läpinäkyvästi. Selvitystyöryhmän ehdotus rahoituksen mittaluokan määrittämisestä yhtä vaalikautta pidemmäksi ajaksi toisi edunsaajien toimintaan lisää ennakoitavuutta ja vakautta. Kokonaisuudistuksen periaatteet olisivat tällöin lähellä tänä vuonna eduskunnan hyväksymää Esittävän taiteen valtionosuusuudistusta, jossa toiminta- ja taloussuunnitelmat laaditaan kuudeksi vuodeksi. Kokonaisuudistuksessa olisi myös mahdollista säilyttää nykyinen, laajasti hyväksytty ministeriöiden välinen rahapeliuottojen käyttöön laadittu menojen jakosuhte. ☐

Kokonaisuudistuksen valmistelussa pitäisi kuulla edunsaajia ja kansalaisjärjestöjä. Myös siirtymäkauden 2022-23 rahoitus olisi turvattava. Kokonaisuudistuksessa julkisen talouden haasteet ja erilaiset poliittiset intressit voivat vaikuttaa edunsaajien rahoitustilanteeseen. Tämän takia yli vaalikauden ulottuva pitkäaikainen näkymä on keskeinen järjestelmän toimivuuden kannalta. ☐

Suomen Sinfoniaorkesterit ry voisi kannattaa myös työryhmän erillisratkaisua nro 4, jos yhdistyksen jäsenorkestereiden rahoitus voitaisiin kokonaan siirtää yleiskatteellisuuden piiriin, erityisesti valtionosuutta saavien orkestereiden osalta. ☐

Rahapeli tuottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

18.03.2021, 10.49 - 18.03.2021, 10.52

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Heikki
Sukunimi	Mannila
Sähköposti	heikki.mannila@aka.fi
Organisaatio	Suomen Akatemia

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Kokonaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Esitetyistä vaihtoehdoista Akatemia pitää kokonaisuudistusta on kannatettavana. Rahapelitoiminnan tuottojen käyttökohteet on nykyisin mm. arpajaislain 17 a §:n jakosuhdetta koskevalla määräyksellä siten kytketty toisiinsa, että osittainen uudistus, jossa kaikkien voittovarojen käyttäjien asemaa ei tarkasteltaisi, olisi todennäköisesti vaikeasti toteutettavissa. ☐

Suomen Akatemia rahoittaa laadukasta ja vaikuttavaa tutkimusta. Akatemian rahoituksella toteutettavat hankkeet ovat monivuotisia, jolloin niistä valtiolle aiheutuvat menot toteutuvat usean vuoden kuluessa. Sitoutuminen rahoitukseen tapahtuu käyttämällä valtion talousarviossa vuosittain osoitettavaa myöntövaltuutta. ☐

Tutkimushankkeen kustannusten toteutuessa Akatemian osuus niistä maksetaan vuosittaisesta talousarvion määrärahasta. Tähän tarkoitukseen varoja on osoitettu tutkimusmäärärahamomentilla 29.40.51 ja Veikkauksen voittovarojen momentilla 29.40.53.1. Akatemian määrärahojen käyttö pohjautuu siis aikaisempina vuosina eduskunnan myöntämästä valtuudesta tehtyihin päätöksiin. ☐

Tehtävä uudistus ei saa johtaa Suomen Akatemian rahoituksen heikkenemiseen. Uudistuksessa on otettava lähtökohdaksi tutkimuksen osalta, että tulevaisuuden rahoitusmahdollisuudet säilyvät vähintään nykytasolla eivätkä kärsi uudistuksesta, jossa kyse on Akatemian kohdalla perimmiltään rahoituslähteiden järjestelystä. ☐

Pitemmällä aikajänteellä yleiskatteellisuus on hyvä tavoite. Kaikkia osapuolia koskevat suhteet voidaan todennäköisesti parhaiten ratkaista ottamalla lähtökohdaksi kokonaisuudistus ja varaamalla sen valmisteluun riittävästi aikaa ja voimavaroja, mihin viitanee raportin ehdotus aikatauluksi vuonna 2024. ☐

Rahapelituottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

18.03.2021, 10.46 - 18.03.2021, 10.48

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Hanna
Sukunimi	Markkula-Kivisilta
Sähköposti	hanna.markkula-kivisilta@pelastakaalapset.fi
Organisaatio	Pelastakaa Lapset ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Esitetyistä vaihtoehdoista osittaisuudistus (4.vaihtoehto) vaikuttaa sekä helpoimmalta toteuttaa näin lyhyellä aikataululla että vaihtoehdolta, jossa riskit kansalaisjärjestötoiminnan poliittiselle ohjaukselle rahoituksen kautta ovat pienimmät ja siten järjestöjen autonomia parhaiten turvattu. □

Monimuotoinen kansalaisjärjestötoiminta kuuluu vahvana osana toimivaa sivistysvaltiota ja se tulee nähdä kanavana kansalaisten osallisuudelle, mutta myös laajan ja vahvan asiantuntemuksen muotona, joka usein tavoittaa, auttaa ja tukee niitä ihmisiä, jotka muuten jäisivät piiloon. □

Tulevassa SOTE-uudistuksessa toivottavien säästöjen toteutuminen onnistuu ehkäisevän toiminnan (ns. HYTE) kautta. Sosiaali- ja terveysjärjestöt ovat merkittävä voimavara kansalaisten hyvinvoinnin edistäjänä, ihmisoikeuksien puolustajana ja palvelutarpeiden näkyväksi tekijänä. Siksi on tärkeää huolehtia siitä, ettei kansalaisjärjestöjen toimintaedellytyksiä heikennetä. □

Veikkauksen tuotot on jatkossa kohdennettava nykyistä tiukemmin yleishyödylliseen kansalaisjärjestötoimintaa ja kohteista on irrotettava ne rahoituskohteet, jotka ovat tai liittyvät selkeästi julkisen vallan vastuulle. Näitä ovat esim. sotaveteraanien kuntoutus, meripelastustoiminta tai kidutettujen kuntoutus. □

Järjestöjen rahoituksen kytkös Veikkauksen tuottoihin toisi suurempaa ennakoitavuutta kuin vuosittaisen budjetin kautta päätettävät avustuksen. Edunsaajien rahoituksen kannalta on tärkeää myös alentaa arpajaisveron tasoa, jotta alentuneiden tuottojen vaikutus ei entisestään pienenis. Lisäksi tulee varmistaa, että edunsaajat pidetään jatkossa ajan tasalla mahdollisista avuntasoon liittyvistä muutossuunnitelmista. □

Rahapeliteuttojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

18.03.2021, 22.29 - 18.03.2021, 22.33

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Hanna
Sukunimi	Kosonen
Sähköposti	hanna.kosonen@forumartis.fi
Organisaatio	Forum Artis

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Kokonaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

No answers

Rahapelituottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

16.03.2021, 10.50 - 16.03.2021, 10.54

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Gita
Sukunimi	Kadambi
Sähköposti	gita.kadambi@opera.fi
Organisaatio	Suomen kansallisooppera ja -baletti sr

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Osauudistus on selkeimmin toteutettavissa. Se on asteittainen, mutta vakaa, pysyväisluonteinen ratkaisu, jossa osa rahapelituotoista ja näillä rahoitettavista menokohteista siirrettäisiin pysyvästi valtion yleisillä budjettivaroilla rahoitettavaksi. Osauudistuksessa rahapelituottoja ja menokohteita voitaisiin siirtää jo vaiheittain budjettikehykseen yleiskatteiseksi. ☐

Nykyisin Suomen kansallisoopperan ja –baletin toimintaa varten opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää vuosittain valtionavustusta noudattaen valtionavustuslakia. Harkinnanvaraista yleisavustusta voidaan myöntää sille ja muille kansallisille taidelaitoksille valtion talousarvion määrärahan puitteissa rahapelitoiminnan voittovaroista taiteen edistämiseen. Valtion rahoituksen ennakoitavuuden vaikeus aiheuttaa haasteita toiminnan pitkäjänteiselle suunnittelulle. ☐

Kansallisoopperan ja -baletin tavoitteena on, että valtion rahoituksella turvataan rahoituksen riittävyys ja pitkäjänteisyys, ja siten varmistetaan taloudelliset edellytykset tehtävien hoitamiseen ottaen huomioon erityinen kansallinen merkittävyys omalla alalla. Rahoituksen tulisi jatkossa olla lakisääteistä, eikä siihen sovellettaisi valtionavustuslakia. Säädösperustainen rahoitus valtion yleisillä budjettivaroilla toisi toivottua vakautta ja ennakoitavuutta. ☐

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama työryhmä selvittää parhaillaan kansallisten kulttuurilaitosten rahoituksellista ja oikeudellista asemaa. Työryhmätyö ja osauudistus olisi mahdollista koordinoita, ja toimivin ratkaisuvaihtoehto olisi näin nopeasti selvitettävissä ja toteutettavissa kansallisten kulttuurilaitosten osalta. ☐

Kansallisoopperan ja -baletin ja muiden kansallisten kulttuurilaitosten työn tärkeys ja merkitys ei ole muuttunut mihinkään. Taiteellinen toimintamme on järjestetty yhteiskunnallisesti vaikuttavasti, tuloksellisesti ja kustannustehokkaasti. Tämä on todennettu tulos- ja tavoiteohjausmenettelyllä, jonka käyttö voisi toimia yhtenä kriteerinä arvioitaessa ja siirrettäessä rahapelituotoista rahoitettavia menokohteita pysyvästi yleisillä budjettivaroilla rahoitettavaksi. Toiminnan yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen, kansalliseen merkittävyyteen, tuloksellisuuteen ja tehokkuuteen liitettävillä periaatteilla voisi yleisemminkin priorisoida rahapelien tuoton käyttökohteita. ☐

Kansallisooppera ja -baletti pitää toissijaisesti kokonaisuudistusta myös toteuttamiskelpoisena vaihtoehtona, mutta sen valmistelu kokonaisuuden laajuus huomioon ottaen voi kestää ja toteutus viivästyä, vaikka valmisteluun

päästäisiin nopeastikin. □

Osauudistus on kuitenkin vallitsevassa tilanteessa rahapeliteottojen alenemisen vaikutusten selvityksiin nähden toimivin ratkaisu. Osauudistuksessa budjettirahoituksen piiriin siirrettävien menokohteiden osalta tulee löytyä kuitenkin rahoituksen lisäystä. Kansallisooppera ja -baletti katsoo muiden kansallisten kulttuurilaitosten tavoin olevansa budjettirahoituksen arvoinen. □

Rahapeliuottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

17.03.2021, 12.06 - 17.03.2021, 12.10

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Esa
Sukunimi	Kaskimo
Sähköposti	esa.kaskimo@hyvinvointilomat.fi
Organisaatio	Hyvinvointilomat ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Sosiaalisessa lomatoiminnassa lomalaisten sosiaalisten verkostot, yhteisöllisyys ja tasa-arvoisuuden tunne vahvistuvat. Tuettujen lomien avulla luodaan terveydelle ja henkiselle hyvinvoinnille suotuisia elämäntapoja ja sosiaalisia toimintaympäristöjä sekä mahdollistetaan lomalaisilla parempi elämänhallinta arjessa. Loma kannustaa lomalaisia osallistumaan yhteiseen toimintaan loman jälkeen kotipaikkakunnillaan. Lapsiperhelomilla painotetaan myös perheiden sisäisten vuorovaikutussuhteiden parantamista. □

Sosiaalinen loma lisää lomalaisten tasa-arvoisuutta ja osallisuutta. Sosiaalinen lomatoiminta on matalan kynnyksen ennaltaehkäisevää toimintaa. □

Sosiaalinen lomatoiminta täydentää yhteiskunnan palvelutarjontaa ja työllistää monia kotimaisia yksityisiä toimijoita. □

Suomalainen hyvinvointiyhteiskunta ei selviä haasteistaan ilman sosiaali- ja terveysjärjestöjä. Yksinäisyyden, eriarvoisuuden ja merkityksettömyyden kokemukset tarvitsevat vastavoiman. Se on järjestöjen vapaaehtoinen ja yhteisöllinen toiminta, joka tukee ihmisten välisen luottamuksen ja välittämisen rakentumista. Järjestöt ovat valtava resurssi, joka koskettaa lähes jokaista suomalaista. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen toiminnan turvaamiseksi tarvitaan pikaisesti suunnitelma siitä, miten niiden toimintaedellytykset 2020-luvulla varmistetaan. □

Rahapeliuottojen mahdollinen siirto valtion budjetin yleiskatteeksi ei poista peliongelmaa. Yksityiset kansainväliset peliyhtiöt eivät myöskään tätä ongelmaa ratkaise. □

Veikkaus Oy on jo tehnyt useita toimenpiteitä pelihaittojen poistamiseksi. □

Hyvinvointilomat ry:n mielestä työryhmän esittämä malli osittaisuudistus (vaihtoehto 4) on paras esitetyistä vaihtoehdoista. Se turvaa parhaiten järjestöjen autonomian ja toiminnan rahoituksen. □

Siirtyminen uuteen järjestelmään tulee toteuttaa yhteistyössä kansalaisjärjestöjen kanssa. □

Rahapelituottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

17.03.2021, 18.02 - 17.03.2021, 18.06

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Elina
Sukunimi	Pajula
Sähköposti	elina.pajula@pksotu.fi
Organisaatio	Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys kannattaa vaihtoehtoa numero neljä. (4)

Kaikkien vaihtoehtojen osalta on oleellista, että valmisteluun otetaan mukaan myös maakuntien edustus.

Liikasen ryhmän raportissa todetaan, että kansalaisyhteiskunnan toiminnan, uudistumisen, kehittymisen ja vaikuttavuuden kannalta on tärkeää, että järjestötoiminta olisi mahdollisimman autonomista.

Vaihtoehto 1 ei ole avustusten vähenemisen tilanteessa mahdollinen ja vaihtoehto 2 olisi järjestöjen toiminnan kannalta kohtuuton.

Autonomisuutta ei tue myöskään työryhmän kannattama ehdotus 3, joka tarkoittaisi rahoitustason merkittävää alenemista nykyisestä ja toisaalta kasvavaa riippuvuutta poliittisesta päätöksenteosta.

Vaihtoehdossa 4 rahapelitoiminnan tuotto säilyisi kehyksen ulkopuolisena ja tuotto käytettäisiin korvamerkittynä säädettyihin tarkoituksiin. Lisäksi osa rahapelituotoista ja näillä rahoitettavista menokohteista siirrettäisiin pysyvästi valtion yleisillä budjettivaroilla rahoitettavaksi.

Jos avustettavista kohteista valtion budjettirahoituksen osaksi siirrettäisiin julkista vastuuta lähellä olevat toimintamuodot, jäljelle jäävä osuus voitaisiin käyttää kansalaisjärjestöjen yleishyödylliseen toimintaan. Tämä tukisi näistä vaihtoehdoista parhaiten järjestöjen autonomisuutta ja kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä.

Avustusjärjestelmää uudistettaessa on tärkeää tunnistaa, että sosiaali- ja terveysalan järjestöjen työ kohdistuu suurelta osin eniten tukea tarvitsevien auttamiseen, ja työn vaikutukset vähentävät eriarvoistumista ja edistävät haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten ja ihmisryhmien osallisuutta yhteiskunnassa. Järjestöjen toiminnan mahdollisilla leikkauksilla on merkittäviä ja pitkälle kantautuvia seurannaisvaikutuksia usein kaikkein huono-osaisimpien väestöryhmien parissa. Tulevien hyvinvointialueiden valmistelutyössä ja soteuudistuksen rakentamisessa odotukset järjestöjen työlle maakunnissa ja erityisvastuualueilla ovat suuret. Sotejärjestöt eivät voi olla riippuvaisia kunkin alueen lyhytkestoisista rahoitusmekanismeista vaan Stean kautta tulevan, tasalaausresurssoinnin merkitys on ensiarvoisen tärkeää, jotta nämä pitkään valmistelleet uudistukset voidaan toteuttaa ja niillä on toimintaedellytykset myös jatkossa.

Kaikki vaihtoehdot sisältävät tarpeen priorisoida rahoitettavia kohteita, myös vaihtoehto neljä. Olennaista onkin, että uusi rahoitusmalli rakennetaan yhteistyössä edunsaajien kanssa. Tällöin on huomioitava, että on välttämätöntä, että maakuntien edustus on mukana, kun avustusjärjestelmää uudistetaan. Kansalaisyhteiskunnan monimuotoisuuden turvaaminen edellyttää eri toimijoiden osallisuutta ja se on myös demokratian lähtökohta. Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunta (verkostojarjestot.fi) kokoaa maakuntien ääntä erityisesti sosiaali-

ja terveysjärjestöjen osalta. □

Rahapelihaittojen ehkäisyyn täytyy kiinnittää erityistä huomiota. □

Rahapeli tuottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

18.03.2021, 14.21 - 18.03.2021, 14.23

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Eeva
Sukunimi	Holopainen
Sähköposti	eeva.holopainen@redcross.fi
Organisaatio	Suomen Punainen Risti

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Suomen Punainen Risti katsoo, että osittaisuudistuksella, jossa sosiaali- ja terveysalan järjestöt jäisivät Veikkauksen varoista jaettavan rahoituksen piiriin on kannatettava erityisesti sen vuoksi, että se takaa järjestö- ja kansalaistoiminnalle sen tarvitseman autonomisuuden ja mahdollisuuden tukea kaikkein heikoimmassa asemassa olevia henkilöitä vallitsevasta poliittisesta tahdosta riippumatta. Myöskään osittaisuudistus ei ole ongelmaton ratkaisu, etenkin huomioiden Veikkauksen rahoitukseen ja pelihaittoihin liittyvät eettiset kysymykset, sekä Veikkauksen tuloksen jakoperusteisiin ja -menettelyihin jatkossa liittyvät epävarmuudet mutta kokonaisuudessaan ratkaisu on nähdäksemme kestävämpi kuin avustusten täydellinen siirtäminen valtion talousarvioon. ☐

Kansalaisjärjestöjen vahvuus on niiden autonomisuudessa ja päätöksenteon kunnioittamisessa. Muutoksen tavoitteena tulisi olla kansalaistoiminnan elinvoimaisuuden vahvistaminen. Avustuksia pitää pystyä hakemaan myös muihin tarkoituksiin, kuin hallitusohjelman sisällä oleviin tavoitteisiin tai julkisen hallinnon näkökulmasta tärkeisiin asioihin. Kansalaisyhteiskunnan vahvistamisen näkökulmasta on tärkeää, että rahoitusjärjestelmä on pitkäjänteistä, ennustettavaa ja läpinäkyvää. Järjestelmän nopeat ja ennustamattomat vaihtelut tai ehdollistaminen poliittisten tavoitteiden saavuttamiselle heikentää kansalaisjärjestöjen asemaa. Valittavasta mallista riippumatta järjestöjen rahoitus tulee voida säilyttää mahdollisimman ennakoitavana, jotta mahdollisestaan pitkäjänteinen työ ja yli hallituskausien ylettyvä toiminnan suunnittelu. ☐

Kansalaistoiminnan rahoitus on luonnollisesti muutosten ja myös poliittisen arvioinnin kohteena, mutta hallituskausittain muuttuvat prioriteetit ja painotukset johtavat kaikkien resurssien hukkaan heittämiseen – kun työ on pitkäjänteistä, rahoituksen äkillinen loppuminen tarkoittaa usein sitä, että myös menneiden vuosien työ ja siihen käytetyt resurssit jäävät vaille vaikutuksia. ☐

Järjestöt tekevät usein työtä sellaisten ihmisryhmien parissa, joita julkinen sektori ei kohtaa ja joiden kanssa yksityisellä sektorilla ei ole kannustimia toimia. Kaikkein heikoimmassa asemassa ja erilaiset marginaaliryhmät saavat apua monilta eri ruohonjuuritason järjestöiltä. Monien tällaisten järjestöjen oma varainhankinta on vaikeaa, koska kohderyhmä ei herätä empatiaa suuressa yleisössä. Julkisen sektorin rahoitus järjestöille onkin monesti ollut ainoa tapa saavuttaa esimerkiksi päihdeongelmaisia, seksityöläisiä/prostituoituja tai paperittomia. Tällaisia henkilöitä kohtaavien järjestöjen avustusten siirtäminen valtion talousarvioon johtaa helposti avustuskohteiden keskinäiseen arvottamiseen ja kilpailuun siitä, kuka "ansaitsee" tulla avustetuksi, etenkin kun käytettävissä olevat resurssit pienenevät. ☐

Järjestöjen riskinkantokyky ja mahdollisuudet rahoittaa toimintaa väliaikaisesti omatoimisesti vaihtelevat suuresti, ja ennakoimattomuuteen liittyvä riski yhdessä raskaiden hallinto- ja vaikuttavuusraportointivaatimusten kanssa käytännössä keskittäisi järjestötoimintaa suurille järjestöille ja näivettäisi ruohonjuuritason toiminnan. □

Työryhmän esittämässä mallissa (kokonaisuudistus) järjestöjen vaikuttamismahdollisuudet vähenevät normaaliin edunvalvontaan ja ne järjestöt, joilla on vahvat poliittiset suhteet ja lobbausvoimaa, pystyvät vaikuttamaan voimakkaammin avustuksen saamiseen, kuin pienet toimijat. Tämä sotii kansalaisyhteiskunnan perusajatusta vastaan, jossa uusia toimijoita syntyy tarpeen mukaan paikallisesti tai rajattua kohderyhmää varten. Myös nk. neljännen sektorin pääsy rahoituksen piiriin tulevaisuudessa on tärkeää koko elinvoimaisen kansalaistoiminnan vahvistamiseksi. □

Keskeisenä periaatteellisena kysymyksenä pidämme järjestöjen autonomiaa. Jo nykyisin STEA:n seurantajärjestelmä ohjaa sosiaali- ja terveystalouden järjestöjen toimintaa varsin vahvasti. Järjestöjen rahoituksen siirtyminen valtion talousarvioon tarkoittaisi, että eduskunnan ja hallituksen poliittinen näkemys ohjaisi myös järjestöjen tekemän toiminnan suuntaa. Tällöin olisi huolehdittava siitä, että poliittinen suunta ei ohjaa liian äkillisiä muutoksia. Valittavan mallin tulee siten olla sellainen, että sillä tuetaan kansalaisjärjestöjen itsemääräysoikeutta ja eliminoidaan poliittiset äkkikäännökset. Mikäli rahoitus päätetään siirtää kokonaisuudessaan valtion talousarvioon, tulisi tässä tapauksessa muodostaa neuvottelukunta tai vastaava elin, joka ei ole lähtökohdiltaan poliittinen, ja joka pohtisi rahoitusraamia sekä tukisi myös pienien toimijoiden toimintaedellytyksiä. Työryhmän esittämä kaikki puolueet käsittävää neuvottelukunta ei nähdäksemme olisi tähän tehtävään riittävä, vaan se edellyttäisi laajempaa edustuksellisuutta. □

Yleinen taloustilanne näyttää jatkuvan hyvin epävarmana ja valtion taloudenhoito kiristyy seuraavien vuosien ja vuosikymmenten aikana, johtuen sekä velanhoitokuluista että vaatimattomasta talouskasvunäkymistä. Tässä kehyksessä on myös selvää, että etenkin sosiaali- ja terveystalouden järjestöjen avustusmäärä tulee pienenemään merkittävästi jo lyhyellä tähtäimellä. Tämän lisäksi verottajan tiukentuvat tulkinnat uhkaavat muuttaa perinteistä yleishyödyllistä toimintaa elinkeinotoiminnaksi, mikä lähtökohtaisesti heikentää yleishyödyllisten toimijoiden kykyä rahoittaa toimintaansa. Resurssien laskulla tulee olemaan vaikutuksia järjestösektorin toimintaedellytyksiin ja vaatimaan lisää tehokkuutta ja toiminnan vaikuttavuuden kehittämistä. □

Sekä tehokkuuden että vaikuttavuuden lisääntyminen ovat hyvin kannatettavia ja tervetulleita tavoitteita myös järjestösektorille. Samalla on kuitenkin pidettävä mielessä, että kansalaisyhteiskunta tai järjestöt eivät ole rinnasteisia julkiseen tai yksityiseen sektoriin. Etenkin täysin tai lähes täysin vapaaehtoistoimivien järjestöjen tehokkuus ja vaikuttavuus syntyy kansalaisten yhteenkuuluvuuden, turvallisuudentunteen ja resilienssin vahvistamisesta, sekä vapaaehtoistoiminnan tekijälleen antamasta merkityksestä. □

Lopuksi huomioimme, että valittavasta mallista riippumatta sen käytännön valmisteluun tulee ottaa mukaan kansalaisyhteiskunta laajasti ymmärrettynä. Tämä tarkoittaa myös nk. neljännen sektorin toimijoiden huomioimista, etenkin kun tämänkaltaisen vapaa kansalaistoiminta on huomioitu myös oikeusministeriön valmistelemissa Yhteisöllinen kansalaistoiminta 2020 -työryhmän mietinnössä (OM2021:8). □

Rahapeliuottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

17.03.2021, 14.21 - 17.03.2021, 15.17

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Berit
Sukunimi	Dahlin
Sähköposti	berit.dahlin@spfpension.fi
Organisaatio	Svenska pensionärsförbundet rf

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Muu, mikä?

Alternativ 3

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Svenska pensionärsförbundet rf framhåller att Veikkaus vinstmedel utgör ett viktigt och i många fall avgörande bidrag för verksamhet som stärker medborgarsamhället och det frivilliga arbetet. Utdelningen borde därför inte bli alltför starkt bunden till varierande politiska styrkeförhållanden. De som är beroende av dessa medel för sin verksamhet bör kunna lita på att det finns en viss kontinuitet i utdelningen av bidrag. Minskade vinstmedel får inte betyda att man använder den omtalade osthyveln för att minska på mottagarnas bidrag. Alltför hårda nedskärningar kan bli dyrt för samhället i förlängningen. Samtidigt måste det givetvis också finnas utrymme för ny sorts verksamhet till samhällets och medborgarnas nytta.

Rahapeli tuottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

17.03.2021, 12.53 - 17.03.2021, 13.03

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Ari
Sukunimi	Inkinen
Sähköposti	ari.inkinen@soste.fi
Organisaatio	SOSTE - Suomen sosiaali ja terveys ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Osittaisuudistus on käytettävissä olevaan aikaan nähden selkein ja toteuttamiskelpoinen vaihtoehto. ☐

Esitetyistä vaihtoehdoista osittaisuudistus mahdollistaisi parhaiten vapaan autonomisen kansalaistoiminnan säilymisen. Pohjoismainen hyvinvointimalli perustuu vahvaan valtioon ja vahvaan kansalaisyhteiskuntaan. Kansalaisyhteiskunnan roolia yhtenä pohjoismaisen hyvinvoinnin perustana ei tule uudistuksessa hämärtää tai murentaa. Osittaisuudistuksessa on vähemmän riskejä kansalaisjärjestötoiminnan poliittisesta ohjauksesta. Vaihtoehto on myös hallinnollisesti helpointa toteuttaa. ☐

Riittävästi resursoitu monimuotoinen kansalaisjärjestötoiminta on osa sivistysvaltiota, kuin vapaa ja riippumaton tiedonvälitys, ihmisoikeudet ja sosiaaliset turvaverkot. Järjestötoiminnan hyödyllisyyttä ei voi mitata samoin perustein, kuin suoritteita tuottavia yrityksiä tai julkista palvelutoimintaa. ☐

Monimuotoinen vapaa kansalaisjärjestötoiminta tulee nähdä laaja-alaisesti. Sitä on vapaaehtoistoiminnan lisäksi myös laaja asiantuntemus, vaikuttamistoiminta sekä hiljaisen ja piilossa olevan avuntarpeen tunnistamiskyky ja siihen reagoimista. Sosiaali- ja terveysalan järjestöt ovat merkittävä voimavara suomalaisten hyvinvoinnin edistäjänä, ihmisoikeuksien puolustajana ja palvelutarpeiden näkyväksi tekijänä. ☐

Terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämisen valtionavustuksia saavat järjestöt ovat panostaneet toiminnan laadun tuloksellisuuden ja hyödyllisyyden kehittämiseen. Toiminnan tuloksellisuutta on kehitetty järjestöjen kesken ja yhdessä rahoittajan kanssa. ☐

On tärkeä tunnistaa myös kansalaisjärjestötoiminnan kaikki tasot: valtakunnallinen, alueellinen ja paikallinen. Järjestöt toimivat hyvin erilaisten ilmiöiden, ongelmien ja ihmisryhmien parissa. Uudistuksen tulisi kohdella mahdollisimman yhdenvertaisesti eri kokoisia ja eri kohderyhmien parissa työskenteleviä järjestöjä, joilla on hyvin erilaiset mahdollisuudet sopeutua muutokseen. Muutosten vaikutusten arviointi on ensiarvoisen tärkeää myös ihmisten yhdenvertaisuuden näkökulmasta. ☐

Veikkaus Oy:n tuottojen kautta kerättävät valtionavustustoiminnan määrärahat tulee kohdentaa yleishyödylliseen kansalaisjärjestötoimintaan. SOSTE esittää Veikkaus Oy:n tuotoista irrotettavaksi ne rahoituskohteet, jotka ovat tai liittyvät selkeästi julkisen vallan vastuulle. SOSTE esittää myös, että sotiemme veteraanien kunniavelan hoitoon ja

kuntoutukseen jatkossa käytettävät varat tulisi rahoittaa Veikkaus Oy:n tuottojen sijaan suoraan valtion budjetista. □

Vaihtoehto nro 4 tulee toteuttaa siten että yleishyödyllisen kansalaistoiminnan rahoitus säilyy uudistuksen siirtymävaiheen aikana ja sen jälkeen budjettikehyksen ulkopuolella. □

Esitetyssä vaihtoehdossa valtionavustuksen määräraha on sidoksissa Veikkaus Oy:n tuottoihin. Kaikkine heikkouksineen se toisi järjestötoiminnan rahoitukseen ennustettavuutta. Ennustettavuutta voidaan edelleen parantaa siten, että järjestötoiminnan rahoitus kytketään monivuotiseen rahoituskehykseen. Se on välttämätöntä, jotta toimintaa voidaan suunnitella pitkäjänteisesti. □

Arpajaisveron tasoa tulisi pysyvästi alentaa, jotta kansalaisjärjestötoiminnan rahoitus tosiasiallisesti ei entisestään pieneneisi pelituottojen vähentyessä. Arpajaisveroa on jatkuvasti nostettu vuodesta 1992 jolloin arpajaisvero oli 5,0 %. Arpajaisveroa alennettiin viime vuonna väliaikaisesti 5,5 prosenttiin, mutta sen nykyinen perustaso on yli kaksinkertainen vuoden 1992 tasoon verrattuna, kaikkiaan 12 %. □

Uudistuksen yhteydessä tulee myös varmistaa, että Veikkaus Oy:llä ja sitä ohjaavalla taholla on velvoite pitää pelituottojen kohteena olevat toimijat ajan tasalla mahdollista avustustasoon liittyvistä muutoksista ennakoiden. □

Veikkaus Oy:n tuotto-odotukset valtion budjetissa välillisesti jaettavana tai muuten menokohtien määrärahaksi muutettuna, näyttäisi kaikissa esitetyissä malleissa säilyvän, oli kytköstä olemassa tai ei. Tunnistamme rahapelitoimintaan liittyvät eettiset haasteet ja siksi pelihaittojen vähentämistä tulee jatkaa mutta samalla varmistaa tuottojen palautuminen suomalaiseen yhteiskuntaan. SOSTE kannustaa kaikkia järjestöjä tekemään oman osuutensa pelihaittojen vähentämiseksi. □

Mikäli valmistelussa päädyttäisiin vaihtoehtoon 3, edellyttää se laajaa valmistelua ja aitoa järjestökentän osallistamista. Vaihtoehto nro 3 edellyttää myös laajan lainsäädäntö uudistuksen. Työryhmän esittämä vaihtoehto nro 4 on toteutettavissa jo vuoden 2022 budjettilain yhteydessä. Kumpaankin vaihtoehtoon tulee sisältyä terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämisen valtionavustustoimintaa säätelevän säädöksen saattamisen lain tasolle. □

Rahoituskohteiden siirtäminen valtion budjetissa paikasta toiseen ei kuitenkaan ratkaise taustalla olevaa haastetta, joka on tuottojen vähentyminen. Jokaisen avustuksensaajan tulee tarkastella toimintaansa kriittisesti ja arvioida mikä on tarpeellista ja mikä voidaan tehdä toisin, kuitenkin järjestön tarkoitusta heikentämättä.

Rahapeliottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

18.03.2021, 13.54 - 18.03.2021, 13.54

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Aku
Sukunimi	Toivonen
Sähköposti	aku.toivonen@musiikintekijat.fi
Organisaatio	Suomen Musiikintekijät ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Kokonaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

No answers